

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

PROBLEMY SPOŁECZNE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO- MAZURSKIEGO W LATACH 2013-2023 W UJĘCIU STATYSTYCZNYM

Materiały porównawcze na podstawie sprawozdań
MRiPS-03 oraz MRiPS-06

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Opracowanie:

Zespół ds. badań i analiz

Biuro Pomocy i Integracji Społecznej

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Analiza została opracowana w ramach projektu „Spójna Polityka Społeczna Warmii i Mazur” dofinansowanego z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, Priorytet IV Spójność społeczna i zdrowie, Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW.....	5
WSTĘP.....	6
1. CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO	7
2. POMOC SPOŁECZNA W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM	8
2.1: Struktura organizacyjna pomocy społecznej.....	8
2.2: Infrastruktura pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim	9
2.3: Zatrudnienie w wybranych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej	17
2.3.1: Zatrudnienie pracowników socjalnych w ośrodkach pomocy społecznej/centrach usług społecznych	20
2.3.2: Zatrudnienie pracowników socjalnych w powiatowych centrach pomocy rodzinie	22
3. OPIS PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH WYSTĘPUJĄCYCH W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM.....	24
3.1: Natężenie korzystania z pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim.....	26
3.2: Powody udzielania pomocy w województwie warmińsko-mazurskim	28
3.2.1: Ubóstwo	36
3.2.2: Sieroctwo.....	37
3.2.3: Bezdomność.....	38
3.2.4: Potrzeba ochrony macierzyństwa.....	39
3.2.5: Bezrobocie	40
3.2.6: Niepełnosprawność	41
3.2.7: Długotrwała lub ciężka choroba.....	42
3.2.8: Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	43
3.2.9: Przemoc domowa.....	44
3.2.10: Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	45
3.2.11: Alkoholizm	46
3.2.12: Narkomania	47
3.2.13: Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.....	48
3.2.14: Trudności w integracji cudzoziemców, którzy otrzymali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy.....	49
3.2.15: Zdarzenia losowe	50
3.2.16: Sytuacja kryzysowa	51
3.2.17: Klęska żywiołowa lub ekologiczna.....	52
3.3: Wybrane struktury i typy rodzin objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim.....	53

3.3.1: Rodziny objęte pomocą społeczną z podziałem na liczbę osób w rodzinie.....	53
3.3.2: Rodziny z dziećmi	56
3.3.3: Rodziny niepełne.....	61
3.3.4: Rodziny emerytów i rencistów.....	64
4. USŁUGI SPOŁECZNE	67
4.1: Usługi opiekuńcze	67
4.2: Specjalistyczne usługi opiekuńcze	68
4.3: Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	69
4.4: Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne).....	70
4.5: Interwencja kryzysowa.....	71
5. ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA REALIZACJĘ ZADAŃ POMOCY SPOŁECZNEJ	72
5.1: Zadania gmin.....	73
5.1.1: Zadania własne gmin	73
5.1.2: Zadania zlecone gminom przez administrację rządową	74
5.2: Zadania powiatów.....	75
5.2.1: Zadania własne powiatów	75
5.2.2: Zadania zlecone powiatom przez administrację rządową	76
PODSUMOWANIE	78

WYKAZ SKRÓTÓW

CAS	Centralna Aplikacja Statystyczna
MRiPS-03	Sprawozdanie z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach
MRiPS-06	Wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej
NUTS	Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
CUS	Centrum Usług Społecznych
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ZUS	Zakład Ubezpieczeń Społecznych
m.c.	miejsca całodobowe
m.d.p.	miejsca dziennego pobytu
ŚDS	Środowiskowy Dom Samopomocy
DPS	Dom Pomocy Społecznej
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

WSTĘP

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej określa pomoc społeczną jako instytucję polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Jednym z zadań polityki społecznej jest ocena zjawisk mających wpływ na zmianę wielkości zapotrzebowania na świadczenia z systemu pomocy społecznej. W ocenie tej niezbędne jest zbieranie i analizowanie danych statystycznych, które pozwalają na:

- wyznaczanie strategicznych kierunków działań,
- planowanie środków finansowych na kolejny rok,
- planowanie programów społecznych,
- dokonywanie ewaluacji realizowanych projektów.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dokonuje, corocznie od 1999 roku, analizy problemów społecznych województwa. Analizę tę przeprowadza się w oparciu o dane statystyczne pozyskane z formularzy sprawozdawczych MRiPS-03 oraz MRiPS-06 ze wszystkich ośrodków pomocy społecznej, centrów usług społecznych oraz powiatowych centrów pomocy rodzinie. Dane pobierane są z zasobów Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Na potrzeby niniejszego dokumentu dokonano analizy danych w przekroju lat 2013-2023.

Niniejsze opracowanie ma na celu zobrazowanie dominujących powodów przyznawania pomocy osobom korzystającym ze świadczeń z systemu pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023, przedstawienie wybranych struktur i typów rodzin objętych pomocą społeczną, rozwój infrastruktury pomocowej oraz skalę środków finansowych przeznaczanych na realizację zadań pomocy społecznej na Warmii i Mazurach.

1. CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Województwo warmińsko-mazurskie jest jednym z 16 województw w podziale administracyjnym Polski. Położone jest w północno-wschodniej części kraju. W skład województwa wchodzi trzy podregiony wyodrębnione na bazie klasyfikacji NUTS 3, są to: podregion elbląski, podregion olsztyński oraz podregion etcki.

Województwo warmińsko-mazurskie zajmuje pod względem wielkości 4 miejsce w kraju (24 tys. km², co stanowi 7,7% powierzchni Polski). W skład województwa wchodzi 19 powiatów, 2 miasta na prawach powiatów – Olsztyn i Elbląg oraz 116 gmin, w tym: 16 miejskich, 34 miejsko-wiejskich i 66 wiejskich.

Region zamieszkuje 1 357 910 mieszkańców, w tym 695 285 kobiet (51,2%) i 662 625 mężczyzn (48,8%). Średni wskaźnik gęstości zaludnienia wynosi 56 osób/km². Na koniec 2023 r. w miastach mieszkało 799,8 tys. osób (o 6,5 tys. mniej niż w 2022 r.). Liczba mieszkańców wsi wyniosła 558,1 tys. i była o 1,9 tys. mniejsza niż przed rokiem. Spośród ogółu ludności, 18,1% stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, 58,7% w wieku produkcyjnym oraz 23,2% w wieku poprodukcyjnym¹. Stolicą województwa jest miasto Olsztyn, w którym mieszczą się siedziby Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Zarządu Województwa oraz Wojewody Warmińsko-Mazurskiego. Miasto liczy 167 311 mieszkańców².

Województwo niewątpliwie należy do jednych z najbardziej atrakcyjnych pod względem turystycznym rejonów Polski. Warmia i Mazury, nazywane też "Krajiną Tysiąca Jezior", stanowią również interesujące miejsce dla inwestorów. Obecnie do wiodących dziedzin gospodarki województwa warmińsko-mazurskiego można zaliczyć turystykę, produkcję zdrowej żywności, przemysł drzewny, produkcję maszyn i urządzeń – gdzie stosuje się czyste technologie przemysłowe i korzysta z odnawialnych źródeł energii, proekologiczną gospodarkę leśną, produkcję jachtów oraz ekoturystykę.³

¹ Wg GUS: stan na 31.12.2023 r.

² Wg GUS: stan na 31.12.2023 r.

³ <https://bip.warmia.mazury.pl/informacja/1/ogolna-charakterystyka-województwa-warmińsko-mazurskiego.html>

2. POMOC SPOŁECZNA W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

2.1: Struktura organizacyjna pomocy społecznej

Pomoc społeczna, obok przyznawania i wypłacania przewidzianych ustawą świadczeń z systemu pomocy społecznej – pieniężnych oraz niepieniężnych, przewiduje również inne formy wsparcia, takie jak np.: praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa oraz prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej.

Zadania pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim realizowane są przez jednostki wszystkich szczebli samorządu terytorialnego, a także administrację rządową. Zalicza się do nich:

- na poziomie gminy – 112 ośrodków pomocy społecznej oraz 4 centra usług społecznych,
- na poziomie powiatu – 19 powiatowych centrów pomocy rodzinie, 1 miejski ośrodek pomocy społecznej w mieście Olsztyn i 1 Centrum Usług Społecznych w Elblągu, realizujące zadania powiatów,
- na poziomie województwa:
  - ze strony administracji samorządowej – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie,
  - ze strony administracji rządowej – Wydział Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

Warto podkreślić, iż skuteczność wykonywania zadań i rozwiązywania problemów społecznych w dużym stopniu zależy od współpracy pomiędzy różnymi instytucjami pomocy społecznej oraz partnerami społecznymi.

Ważnym elementem struktury pomocy społecznej w województwie są organizacje pozarządowe. III sektor⁴ przyczynia się do realizacji zadań polityki społecznej, które mogą być im zlecane zarówno poprzez świadczenie usług, środowiskową aktywizację społeczną, jak i rzecznictwo potrzeb i praw obywatelskich. Według danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie, na dzień 31 grudnia 2023 r. w województwie zarejestrowanych było ogółem 5660 stowarzyszeń i organizacji społecznych i 966 fundacji – łącznie 6626 podmiotów (dla porównania w roku 2022: 5323 stowarzyszenia i 874 fundacje – łącznie 6197 podmiotów)⁵. Rozwój III sektora przyczynił się także do federalizacji tych organizacji.

⁴ III sektor – to nazwa stosowana wobec ogółu organizacji pozarządowych. Określenie nawiązuje do podziału dzielącego aktywność społeczno-gospodarczą nowoczesnych państw demokratycznych na trzy sektory. Obok instytucji państwa (administracji publicznej, sektora państwowego – I sektor) oraz podmiotów nastawionych na zysk (biznesu, sektora prywatnego – II sektor) istnieją organizacje, które ani nie są nastawione na zysk (non-profit), ani nie stanowią elementu struktury państwa (III sektor). Źródło: <http://media.ngo.pl>.

⁵ <https://bip.warmia.mazury.pl/3199/sprawozdanie-z-realizacji-programu-wspolpracy-samorzadu-wojewodztwa-warmińsko-mazurskiego-z-organizacjami-pozarządowymi-oraz-podmiotami-wymienionymi-w-art.-3-ust.-3-ustawy-o-działalności-pozytku-publicznego-i-owolontariacie-w-roku-2023.html> (dostęp: 2.08.2024 r.)

2.2: Infrastruktura pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim

W latach 2013-2023 można zaobserwować wzrost liczby placówek świadczących pomoc instytucjonalną mieszkańcom województwa warmińsko-mazurskiego, jak również liczby dostępnych w nich miejsc.

Na podstawie informacji z ośrodków pomocy społecznej, centrów usług społecznych i powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz w oparciu o Rejestr Wojewody Warmińsko-Mazurskiego według stanu na 31 grudnia 2023 roku, w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowało 49 domów pomocy społecznej oraz 3 filie na łączną liczbę miejsc 4108. W porównaniu do roku 2013 liczba tego typu placówek zwiększyła się o 5, a liczba miejsc o 280.

Według danych z gmin, w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 roku funkcjonowało 15 rodzinnych domów pomocy na łączną liczbę miejsc 103 – wszystkie prowadzone przez osoby fizyczne. Na przestrzeni ostatnich lat, tj. od 2013 roku ich liczba zwiększyła się o 5, a liczba miejsc o 53.

Ponadto, jak wynika z poniższych danych, w 2023 roku w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowało 69 środowiskowych domów samopomocy. Łączna liczba miejsc, jakimi dysponowały te placówki to 3828, w tym 62 miejsca całodobowe oraz 3766 miejsc dziennego pobytu. W analizowanym okresie nastąpił wzrost liczby ŚDS. W 2013 roku było ich 62 + 4 filie na łączną liczbę miejsc – 2799.

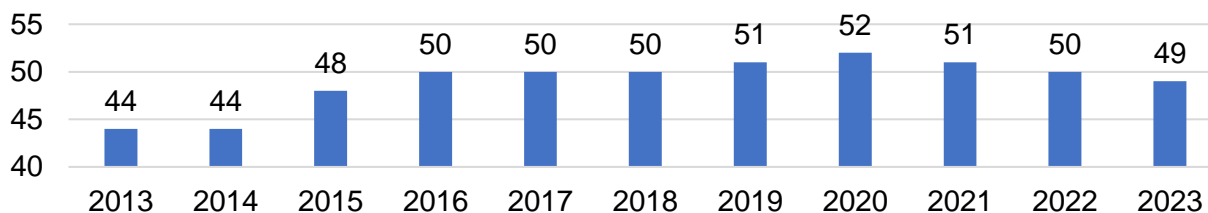
Według stanu na 31 grudnia 2023 roku w województwie funkcjonowało również 25 dziennych domów pomocy na łączną liczbę miejsc 963. W omawianym okresie liczba tego typu placówek oraz liczba oferowanych miejsc pozostawały na podobnym poziomie.

W latach 2013-2023 odnotowano także znaczny wzrost liczby placówek zapewniających opiekę całodobową osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku (działalność gospodarcza, zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, prowadzona po uzyskaniu zezwolenia wojewody). W 2013 r. na terenie województwa funkcjonowało 11 tego typu podmiotów, z łączną liczbą miejsc – 367, a w 2023 r. 23 oferujące 835 miejsc.

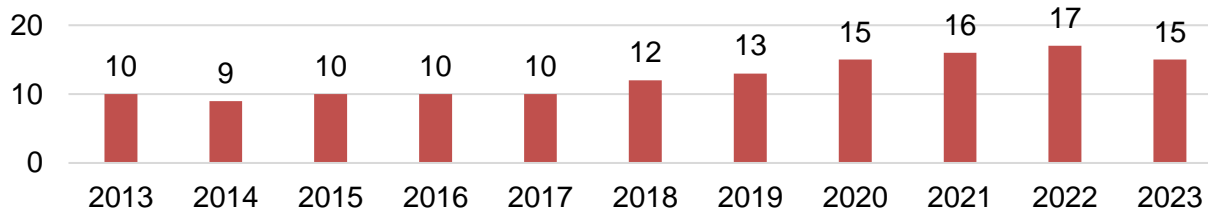

Wykres 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. Infrastruktura pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 (liczba placówek)

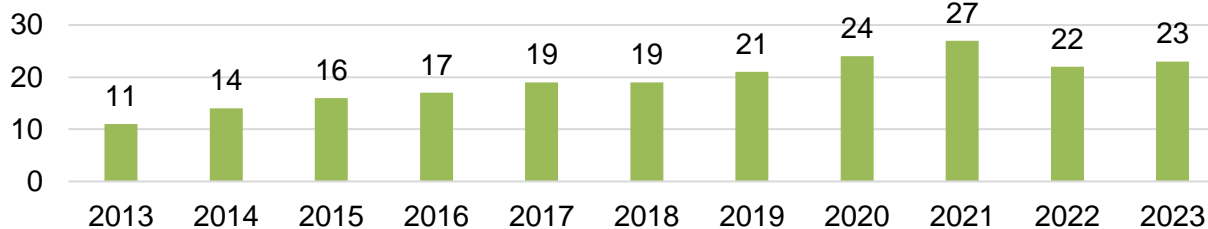
Domy pomocy społecznej (bez wskazywania filii)

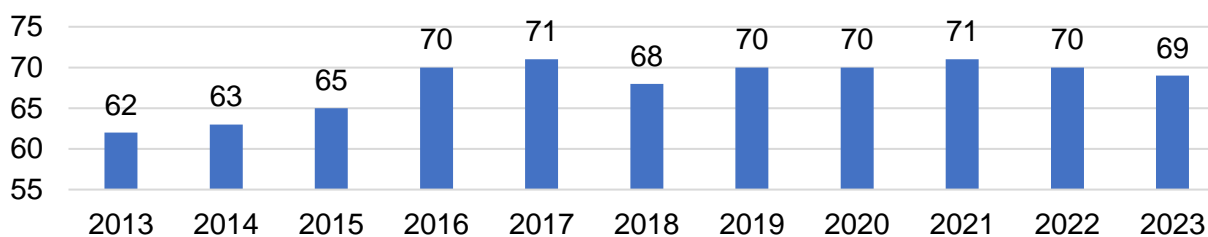
Rodzinne domy pomocy

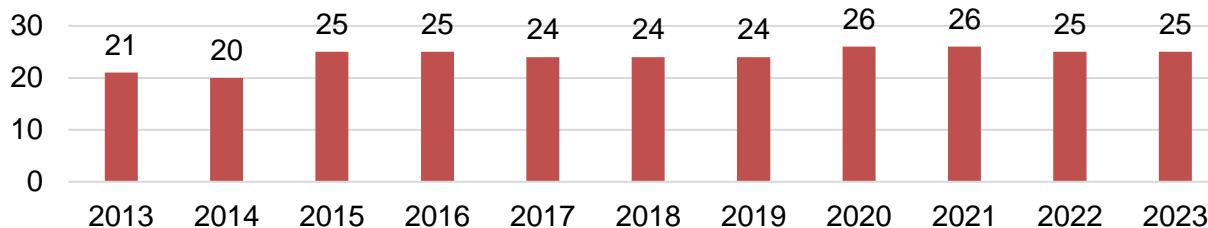
Placówki zapewniające opiekę całodobową osobom niepełnosprawnym,
przewlekłe chorym lub w podeszłym wieku

Środowiskowe domy samopomocy (bez wskazywania filii)

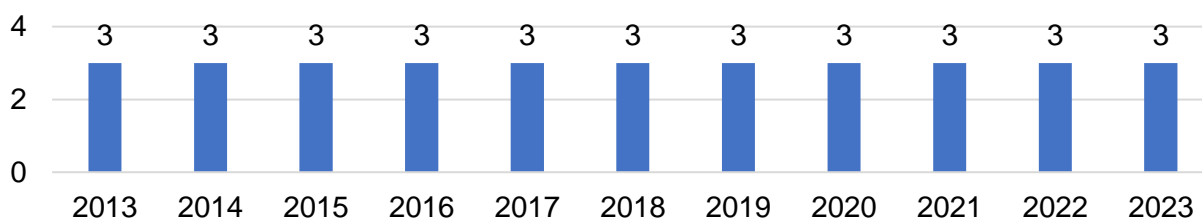

Dzienne domy pomocy

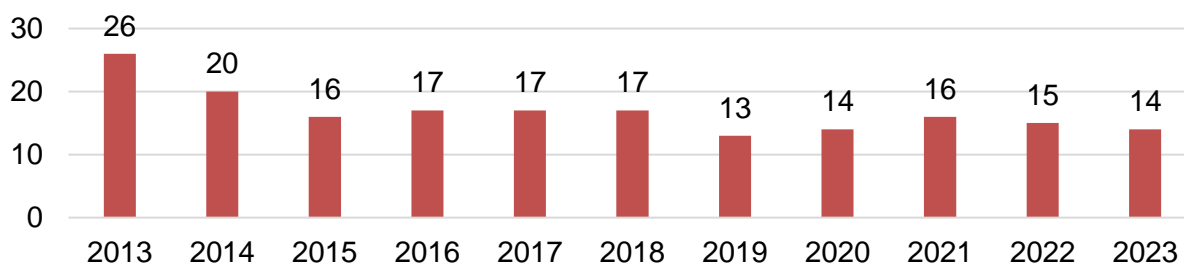

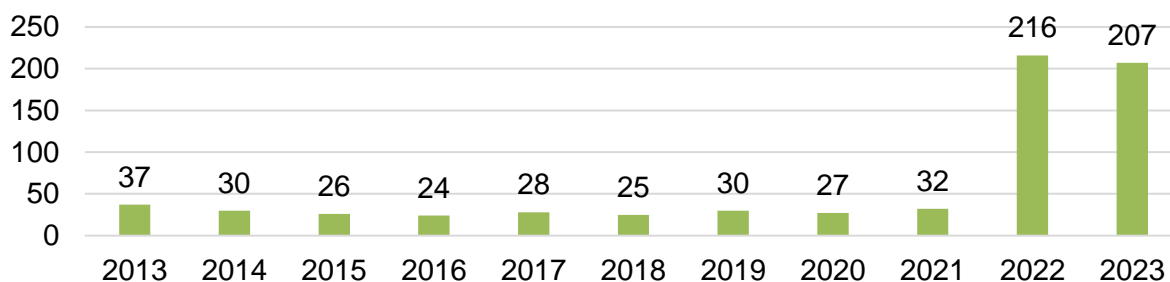
Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy*

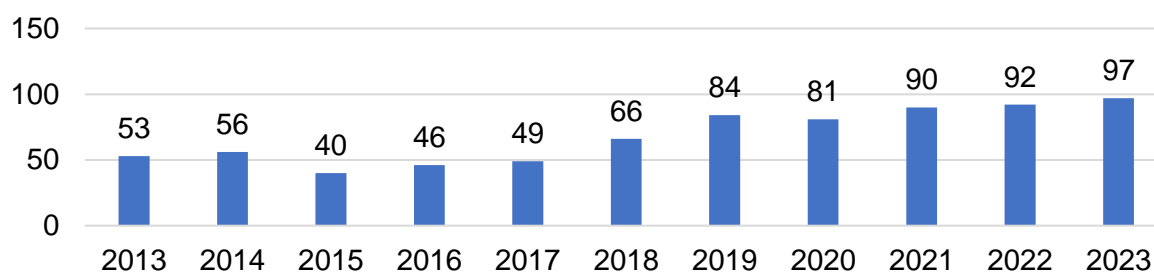
Placówki świadczące usługi w zakresie interwencji kryzysowej

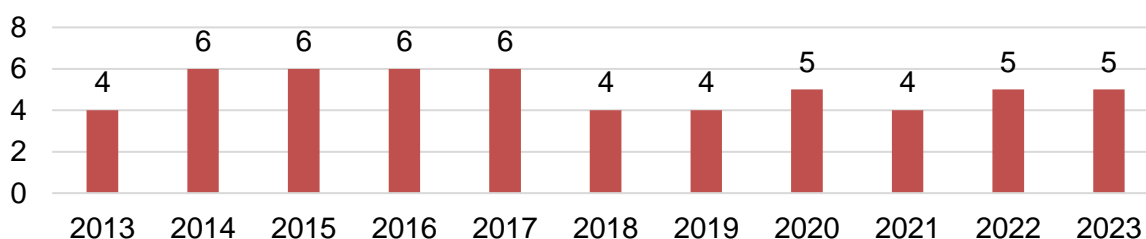
Jednostki i punkty poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego

Mieszkania chronione/wspomagane/treningowe**

Domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

* Od 2023 r. Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej

** Zgodnie ze zmianami Ustawy o pomocy społecznej, które weszły w życie od 1 listopada 2023 r. mieszkania chronione zostały zastąpione mieszkaniami treningowymi i wspomaganyymi

Tabela 1. Infrastruktura pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 (liczba placówek)

L.p.	Rodzaj placówek	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Domy pomocy społecznej	44 + 2 filie	44 + 2 filie	48+2 filie	50+2 filie	50+2 filie	50+2 filie	51+2 filie	52+2 filie	51 + 3 filie	50 + 3 filie	49 +3 filie
2.	Rodzinne domy pomocy	10	9	10	10	10	12	13	15	16	17	15
3.	Placówki zapewniające opiekę całodobową osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku wg rejestru Wojewody Warmińsko-Mazurskiego	11	14	16	17	19	19	21	24	27	22	23
4.	Środowiskowe domy samopomocy*	62+4 filie	63+4 filie	65+4 filie	70+4 filie	71*	68*	70*	70*	71*	70*	69*
5.	Dzienne domy pomocy	21	20	25	25	24	24	24	26	26	25	25
6.	Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie**	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
7.	Placówki świadczące usługi w zakresie interwencji kryzysowej	26	20	16	17	17	17	13	14	16	15	14
8.	Jednostki i punkty poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego	37	30	26	24	28	25	30	27	32	216	207
9.	Mieszkania chronione/ wspomagane/treningowe***	53	56	40	46	49	66	84	81	90	92	97
10.	Domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	4	6	6	6	6	4	4	5	4	5	5

* Liczbę środowiskowych domów samopomocy podano bez wskazywania filii

** Od 2023 r. Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej

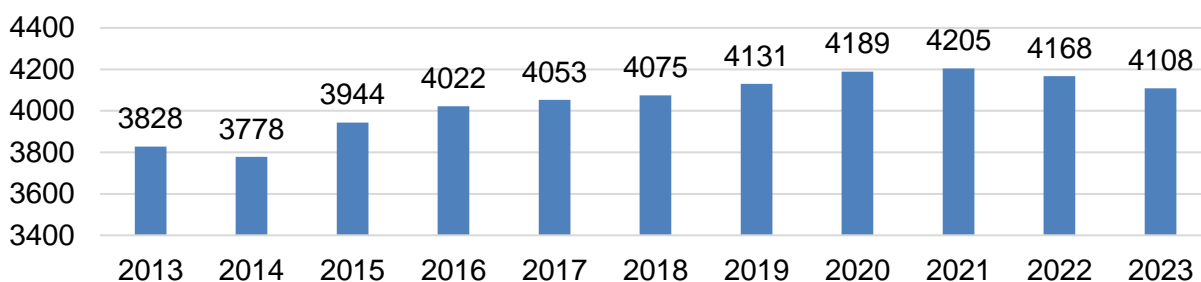
*** Zgodnie ze zmianami Ustawy o pomocy społecznej, które weszły w życie od 1 listopada 2023 r. mieszkania chronione zostały zastąpione mieszkaniami treningowymi i wspomaganymi

Źródło: opracowanie ROPS na podstawie danych otrzymanych z OPS/CUS i PCPR oraz w oparciu o Rejestry Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

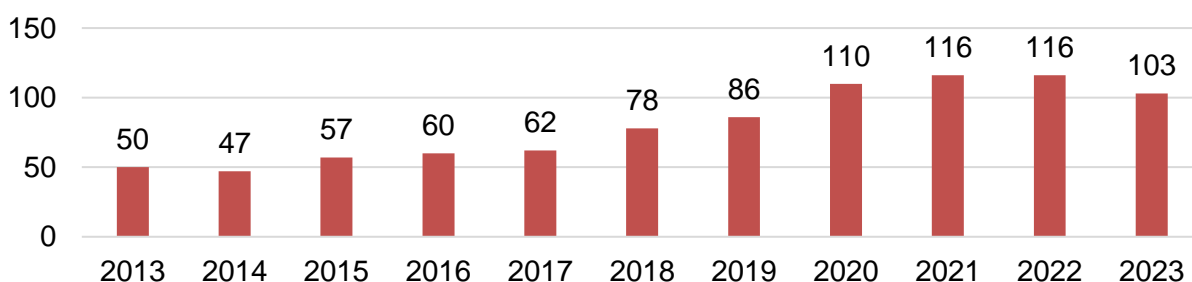

Wykres 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18. Infrastruktura pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 (liczba miejsc)

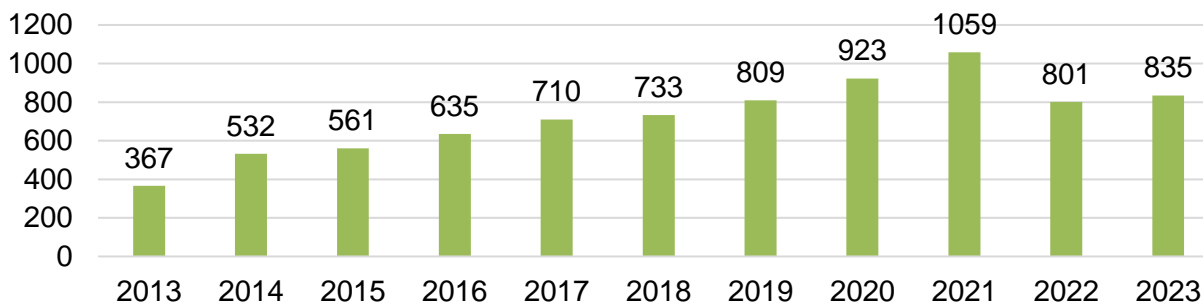
Domy pomocy społecznej

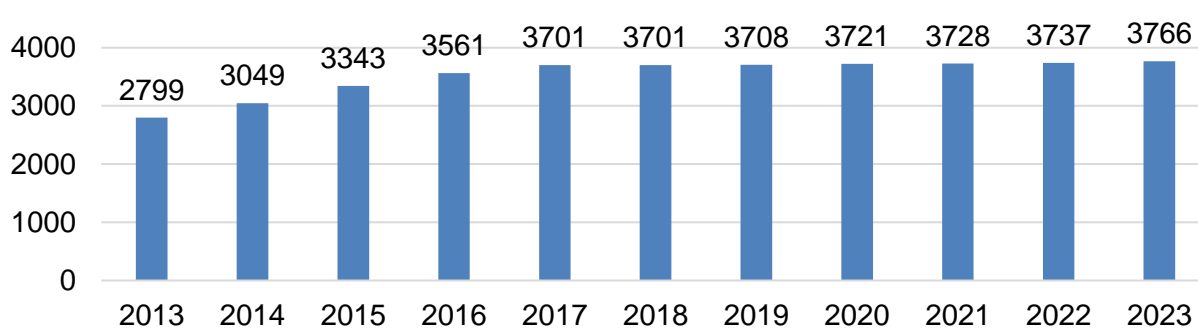
Rodzinne domy pomocy

Placówki zapewniające opiekę całodobową osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub w podeszłym wieku

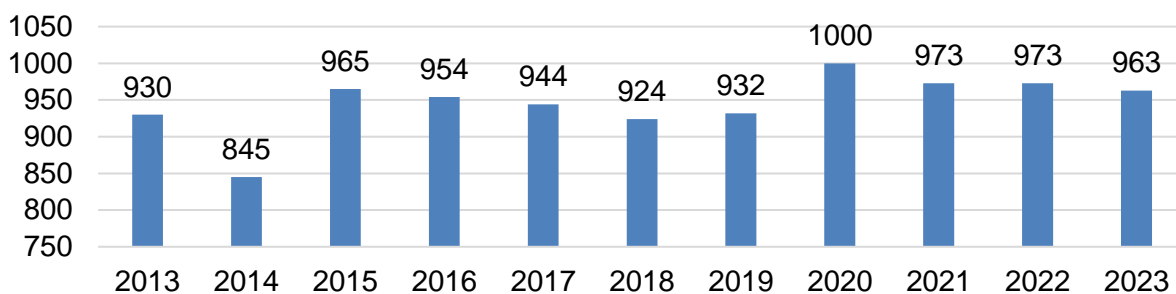

Środowiskowe domy samopomocy

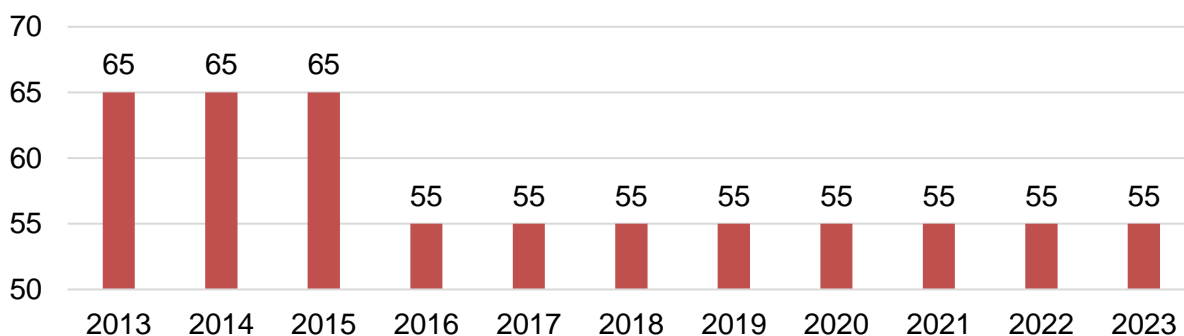

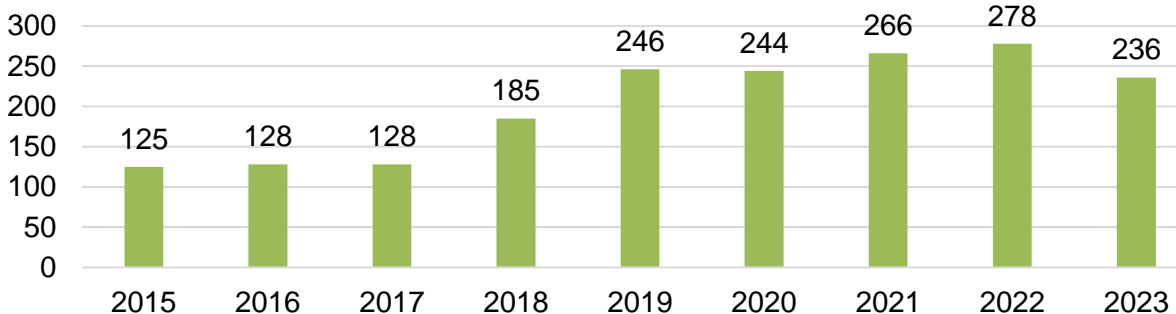
Dzienne domy pomocy

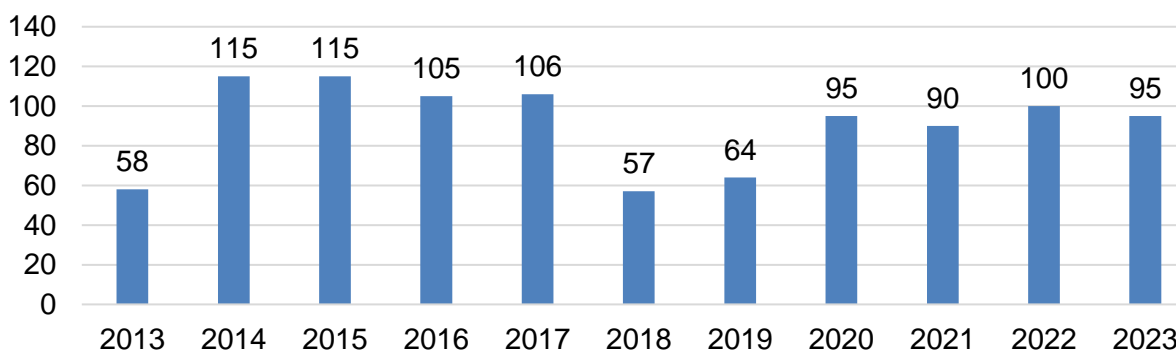
Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy*

Mieszkania chronione/wspomagane/treningowe**

Domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

* Od 2023 r. Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej

** Zgodnie ze zmianami Ustawy o pomocy społecznej, które weszły w życie od 1 listopada 2023 r. mieszkania chronione zostały zastąpione mieszkaniami treningowymi i wspomaganyimi

Źródło: opracowanie ROPS na podstawie danych otrzymanych z OPS/CUS i PCPR oraz w oparciu o Rejestry Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Tabela 2. Infrastruktura pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 (liczba miejsc w placówkach)

L.p.	Rodzaj placówek	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Domy pomocy społecznej	3828	3778	3944	4022	4053	4075	4131	4189	4205	4168	4108
2.	Rodzinne domy pomocy	50	47	57	60	62	78	86	110	116	116	103
3.	Placówki zapewniające opiekę całodobową osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku wg rejestru Wojewody Warmińsko-Mazurskiego	367	532	561	635	710	733	809	923	1 059	801	835
4.	Środowiskowe domy samopomocy	2799	2991 m.d.p.+ 58 m.c.	3281 m.d.p.+ 62 m.c.	3493 m.d.p + 68 m.c.	3631 m.d.p + 70 m.c.	3645 m.d.p + 56 m.c.	3652 m.d.p + 56 m.c.	3658 m.d.p + 63 m.c.	3656 m.d.p. + 72 m.c.	3675 m.d.p. + 62 m.c.	3766 m.d.p. + 62 m.c.
5.	Dzienne domy pomocy	930	845	965	954	944	924	932	1000	973	973	963
6.	Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie*	65	65	65	55	55	55	55	55	55	55	55
7.	Placówki świadczące usługi w zakresie interwencji kryzysowej	152	121	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
8.	Jednostki i punkty poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
9.	Mieszkania chronione/ wspomagane/treningowe**	brak danych	brak danych	125	128	128	185	246	244	266	278	236
10.	Domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	58	115	115	105	106	57	64	95	90	100	95

* Od 2023 r. Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej

** Zgodnie ze zmianami Ustawy o pomocy społecznej, które weszły w życie od 1 listopada 2023 r. mieszkania chronione zostały zastąpione mieszkaniami treningowymi i wspomaganymi

Źródło: opracowanie ROPS na podstawie danych otrzymanych z OPS/CUS i PCPR oraz w oparciu o Rejestry Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Jak wynika z powyższych wykresów w latach 2013-2023:

- wzrosła liczba domów pomocy społecznej z 44 + 2 filie w roku 2013 do 49 + 3 filie w 2023 r.;
- wzrosła liczba rodzinnych domów pomocy z 10 w roku 2013 do 15 w 2023 r.;
- wzrosła liczba placówek zapewniających opiekę całodobową osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku z 11 w roku 2013 do 23 w 2023 r.;
- wzrosła liczba środowiskowych domów samopomocy z 62 + 4 filie w roku 2013 do 69 + 2 filie w 2023 r.;
- na podobnym poziomie utrzymywała się liczba dziennych domów pomocy: 21 w roku 2013 i 25 w 2023 r.;
- liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w latach 2013-2023 pozostała na tym samym poziomie;
- zmalała liczba placówek świadczących usługi w zakresie interwencji kryzysowej z 26 w 2013 r. do 14 w roku 2023;
- wzrosła liczba jednostek i punktów poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego z 37 w roku 2013 do 207 w 2023 r.;
- zwiększyła się liczba mieszkań chronionych (zgodnie ze zmianami Ustawy o pomocy społecznej, które weszły w życie od 1 listopada 2023 r. mieszkania chronione zostały zastąpione mieszkaniami treningowymi i wspomaganymi) z 53 w 2013 roku do 97 w roku 2023;
- liczba domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w latach 2013-2023 pozostawała na zbliżonym poziomie.

2.3: Zatrudnienie w wybranych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej

Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2013-2023 miało zróżnicowaną dynamikę. Od 2013 r. zatrudnienie systematycznie rosło, a od 2020 r. odnotowuje się systematyczny jego spadek. Sytuację tę obrazują poniższe wykresy oraz tabela nr 3.

W 2023 roku na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zatrudnionych było 6672 pracowników.

Analizując poniższe wykresy oraz tabelę można zauważyć, że w 2023 roku największą część zatrudnionych w pomocy społecznej ogółem stanowili pracownicy zatrudnieni w ośrodkach pomocy społecznej/centrach usług społecznych – 35,87%. W latach 2013-2023 liczba pracowników w OPS/CUS kształtowała się mniej więcej na takim samym poziomie. W 2023 roku zatrudnionych było 2393 osób, tj. o 337 mniej (12,3%) w porównaniu do 2022 r.

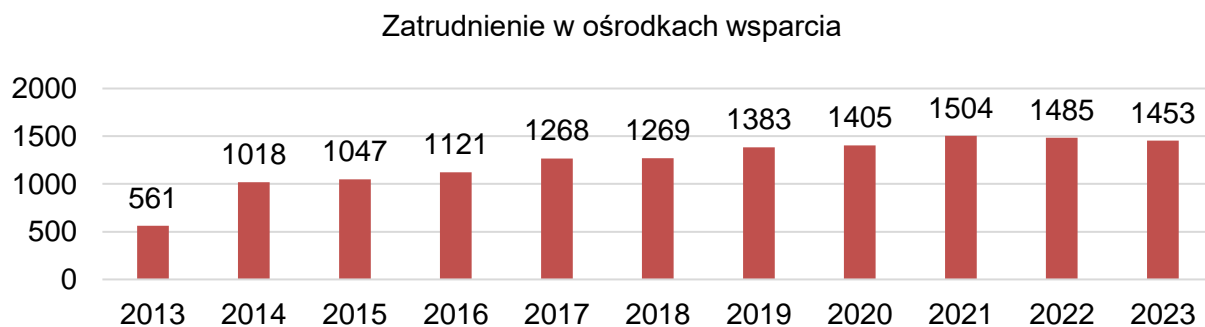
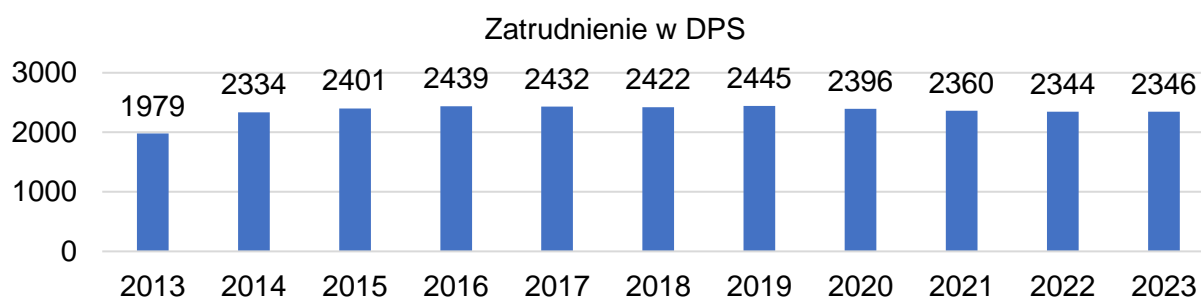
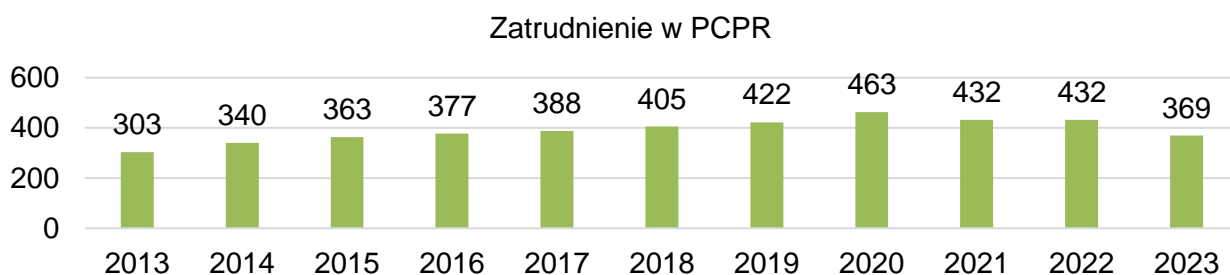
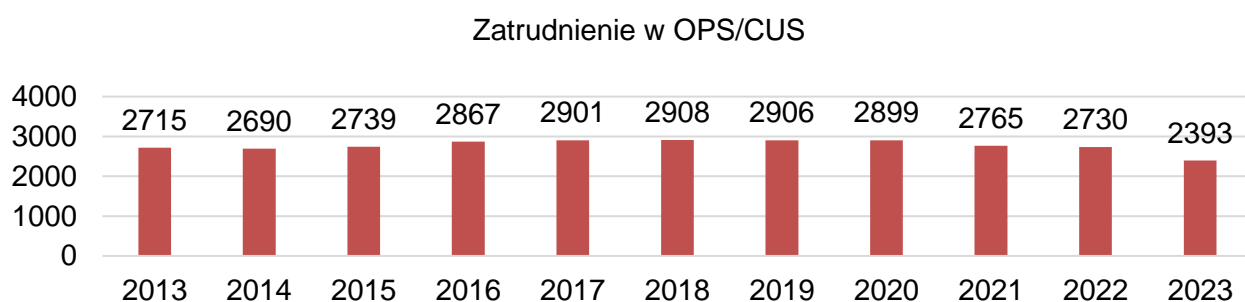
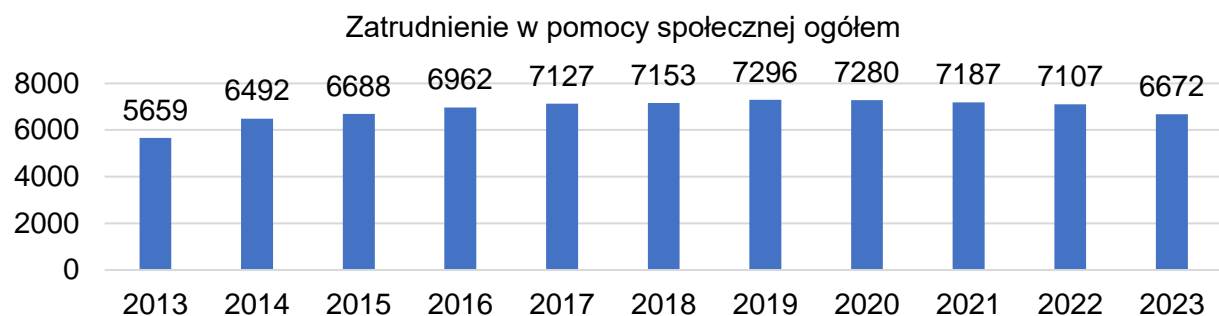
W latach 2013-2020 liczba pracowników zatrudnionych w powiatowych centrach pomocy rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim stopniowo wzrastała. Od 2021 roku liczba pracowników zaczęła ponownie spadać. W roku 2023 ich liczba wyniosła 369 osób i zmniejszyła się w stosunku do liczby pracowników z lat 2021-2022 o 63 osoby, tj. o 14,6%.

Liczba osób zatrudnionych w domach pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim od 2014 roku pozostaje na zbliżonym poziomie. Ogólnie liczba pracowników domów pomocy społecznej w analizowanym okresie wzrosła o 367 osób, tj. o 18,5%.

Zatrudnienie w ośrodkach wsparcia (m.in. ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym środowiskowe domy samopomocy, dzienne domy pomocy, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, noclegownie, schroniska dla bezdomnych) w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 wzrosło. W 2023 roku liczba pracowników wyniosła 1453 i w porównaniu z rokiem 2013 wzrosła o 892 osoby, czyli 159%. Powodem wzrostu niewątpliwie jest powstanie nowych środowiskowych domów samopomocy.

Wykres 19, 20, 21, 22, 23. Zatrudnienie w pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013- 2023 (liczba osób)

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRIPS-06

Tabela 3. Zatrudnienie w pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023

lata	zatrudnienie w pomocy społecznej ogółem	zatrudnienie w OPS/ CUS (liczba osób)	% liczby osób zatrudnionych w OPS/CUS w stosunku do ogólnej liczby osób zatrudnionych w pomocy społecznej	zatrudnienie w PCPR (liczba osób)	% liczby osób zatrudnionych w PCPR w stosunku do ogólnej liczby osób zatrudnionych w pomocy społecznej	zatrudnienie w DPS (liczba osób)	% liczby osób zatrudnionych w DPS w stosunku do ogólnej liczby osób zatrudnionych w pomocy społecznej	zatrudnienie w ośrodkach wsparcia (liczba osób)	% liczby osób zatrudnionych w ośrodkach wsparcia w stosunku do ogólnej liczby osób zatrudnionych w pomocy społecznej
2013	5659	2715	47,98	303	5,35	1979	34,97	561	9,91
2014	6492	2690	41,44	340	5,24	2334	35,95	1018	15,68
2015	6688	2739	40,95	363	5,43	2401	35,90	1047	15,65
2016	6962	2867	41,18	377	5,42	2439	35,03	1121	16,10
2017	7127	2901	40,70	388	5,44	2432	34,12	1268	17,79
2018	7153	2908	40,65	405	5,66	2422	33,86	1269	17,74
2019	7296	2906	39,83	422	5,78	2445	33,51	1383	18,96
2020	7280	2899	39,82	463	6,36	2396	32,91	1405	19,30
2021	7187	2765	38,47	432	6,01	2360	32,84	1504	20,93
2022	7107	2730	38,41	432	6,08	2344	32,98	1485	20,89
2023	6672	2393	35,87	369	5,53	2346	35,16	1453	21,78

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-06

2.3.1: Zatrudnienie pracowników socjalnych w ośrodkach pomocy społecznej/centrach usług społecznych

W niniejszym opracowaniu zwrócono uwagę na szczególną grupę zawodową - pracowników socjalnych. Są to osoby działające w środowiskach wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym wymagających wsparcia w celu przywrócenia ich prawidłowego funkcjonowania.

Liczba osób zatrudnionych na stanowisku pracownik socjalny w ośrodkach pomocy społecznej/centrach usług społecznych spadła w porównaniu do 2013 roku o 7,7%. W 2013 r. na tym stanowisku zatrudnionych było 879 osób, a w 2023 r. – 811. Spośród ogółu zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS/CUS w województwie warmińsko-mazurskim, w 2023 r. najliczniejszą grupę stanowili specjaliści pracy socjalnej – 219 osób oraz pracownicy socjalni – 214 osób. Najmniej liczną grupę stanowili starsi specjaliści pracy socjalnej – 174 osoby

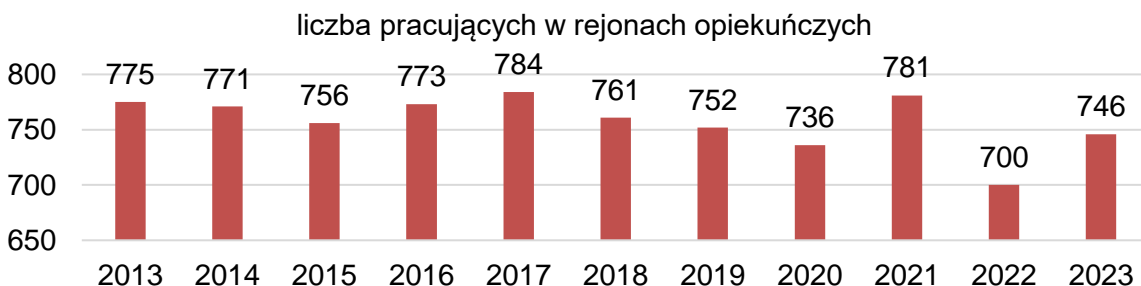
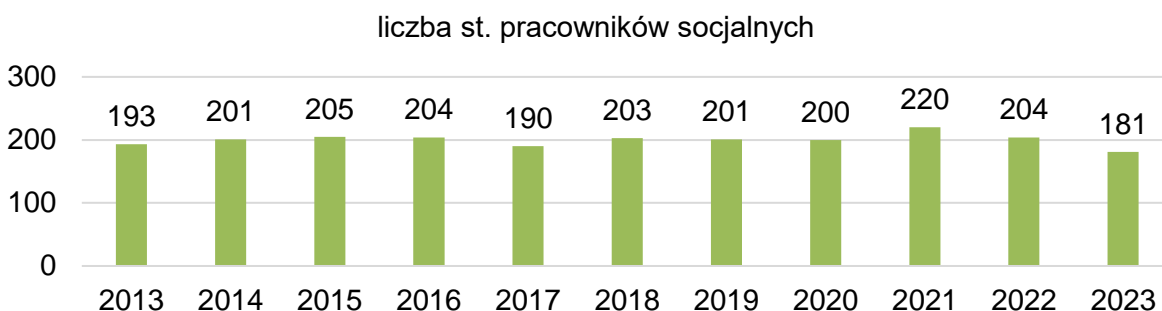
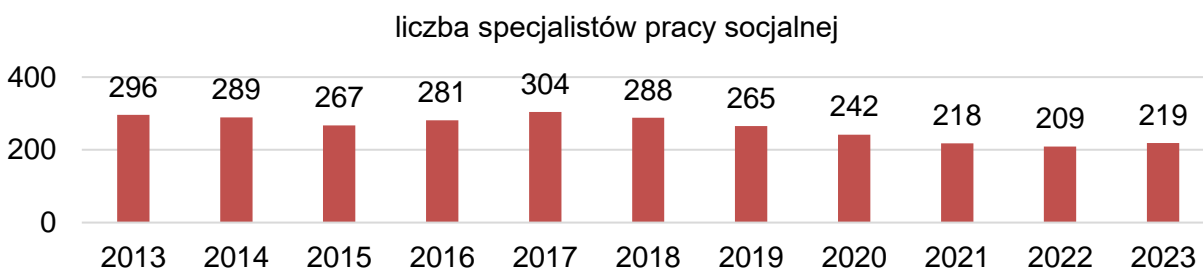
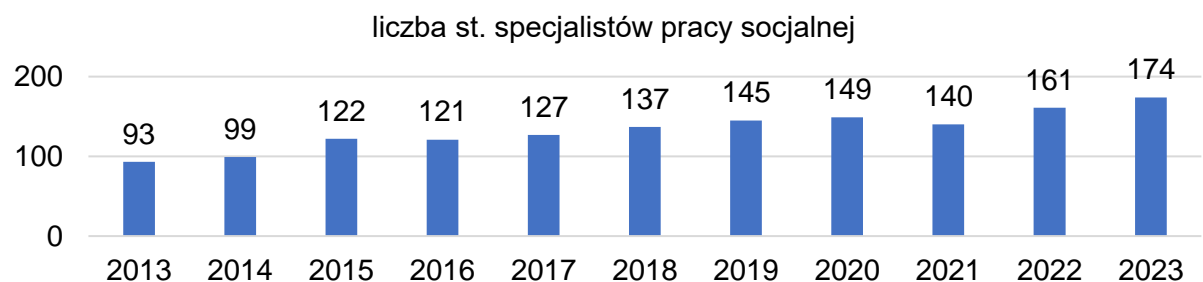
Tabela 4. Zatrudnienie w ośrodkach pomocy społecznej/centrach usług społecznych ogółem, w tym zatrudnienie pracowników socjalnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023

lata	liczba pracowników zatrudnionych w OPS/CUS ogółem	pracownicy socjalni ogółem	% pracowników socjalnych w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych w OPS/CUS	liczba st. specjalistów pracy socjalnej	liczba specjalistów pracy socjalnej	liczba st. pracowników socjalnych	liczba pracowników socjalnych	liczba pracujących w rejonach opiekuńczych
2013	2715	879	32,38	93	296	193	295	775
2014	2690	880	32,71	99	289	201	289	771
2015	2739	858	31,33	122	267	205	264	756
2016	2867	860	30,00	121	281	204	253	773
2017	2901	840	28,96	127	304	190	218	784
2018	2908	853	29,33	137	288	203	223	761
2019	2906	844	29,04	145	265	201	231	752
2020	2899	832	28,70	149	242	200	237	736
2021	2765	832	30,06	140	218	220	229	781
2022	2730	802	29,38	161	209	204	220	700
2023	2393	811	33,89	174	219	181	214	746

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-06

Wykres 24, 25, 26, 27, 28. Zatrudnienie pracowników socjalnych w ośrodkach pomocy społecznej/centrach usług społecznych (z podziałem na zajmowane stanowisko) w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 (liczba osób)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-06

2.3.2: Zatrudnienie pracowników socjalnych w powiatowych centrach pomocy rodzinie

Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w powiatowych centrach pomocy rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim systematycznie wzrastała począwszy od 2013 roku aż do 2020 roku. Od roku 2020 r. obserwuje się ich systematyczny spadek. W 2023 r. liczba zatrudnionych pracowników socjalnych wyniosła 369 i była o 20,3% niższa w porównaniu do roku 2020.

Tabela 5. Zatrudnienie w powiatowych centrach pomocy rodzinie, w tym zatrudnienie pracowników socjalnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023

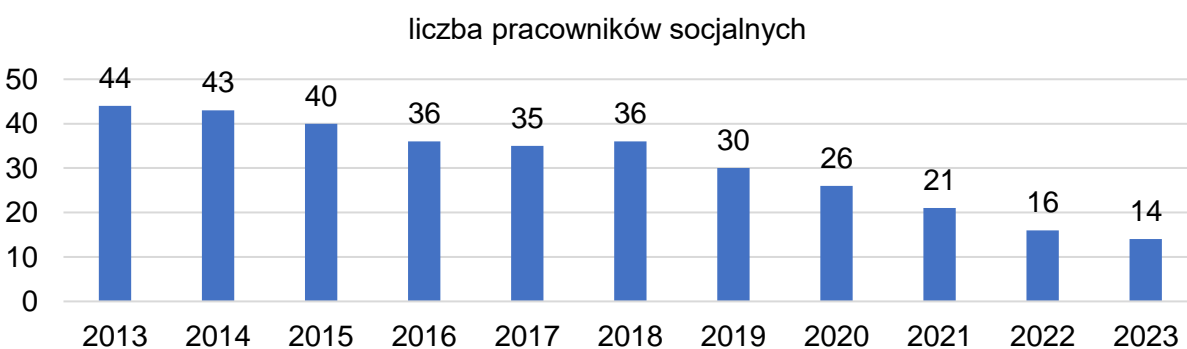
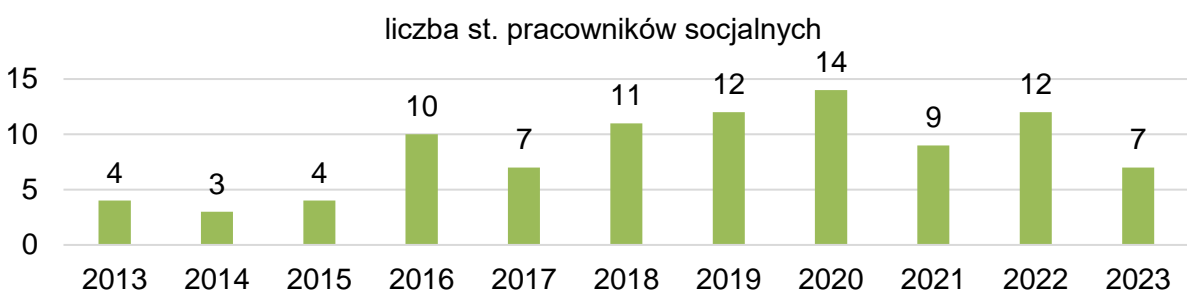
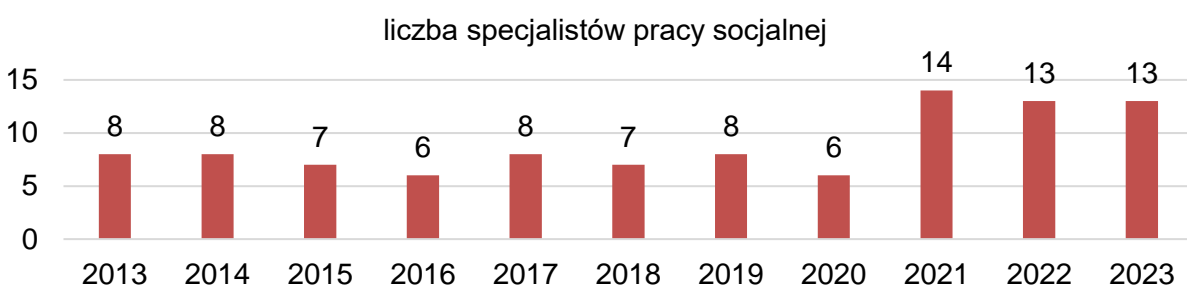
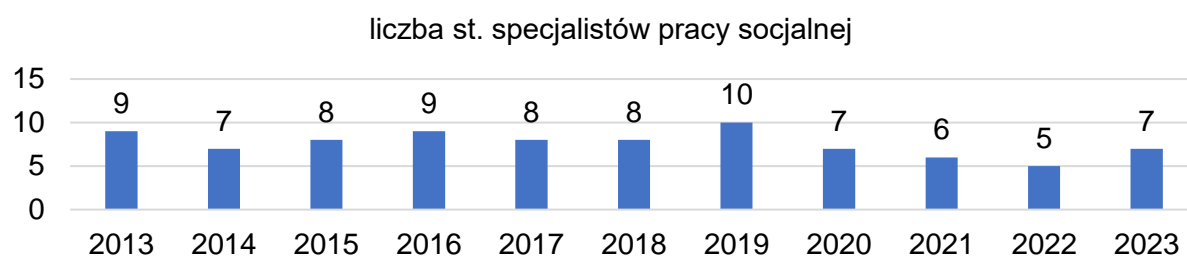
lata	liczba pracowników zatrudnionych w PCPR ogółem	pracownicy socjalni ogółem	% pracowników socjalnych w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych w PCPR	liczba st. specjalistów pracy socjalnej	liczba specjalistów pracy socjalnej	liczba st. pracowników socjalnych	liczba pracowników socjalnych
2013	303	65	21,45	9	8	4	44
2014	340	62	18,24	7	8	3	43
2015	363	59	16,25	8	7	4	40
2016	377	62	16,45	9	6	10	36
2017	388	58	14,95	8	8	7	35
2018	405	62	15,31	8	7	11	36
2019	422	60	14,22	10	8	12	30
2020	463	53	11,45	7	6	14	26
2021	432	50	11,57	6	14	9	21
2022	432	46	10,65	5	13	12	16
2023	369	41	11,11	7	13	7	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-06

Spośród ogółu zatrudnionych pracowników socjalnych w PCPR w 2023 r. w województwie warmińsko-mazurskim, najliczniejszą grupę stanowili pracownicy socjalni (14 osób) oraz specjaliści pracy socjalnej (13 osób). Mniej liczną grupę stanowili starsi specjaliści pracy socjalnej (7 osób) oraz starsi pracownicy socjalni (7 osób).

Wykres 29, 30, 31, 32. Zatrudnienie pracowników socjalnych w PCPR (z podziałem na zajmowane stanowisko) w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 (liczba osób)

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-06

3. OPIS PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH WYSTĘPUJĄCYCH W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Jednym z głównych problemów społecznych występujących w województwie warmińsko-mazurskim jest postępująca depopulacja, obejmująca zdecydowaną większość regionu, ze szczególnym natężeniem w północno-wschodniej części województwa i najłagodniejszym przebiegiem na terenach wokół największych miast.

Według przeprowadzonego w 2018 roku badania pn. „Wpływ depopulacji na perspektywy rozwojowe województw: opolskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego” za dominujące problemy w województwie warmińsko-mazurskim uznano sytuację demograficzną, na której specyfikę wpływają:

1. Zmniejszająca się liczba mieszkańców województwa (z 1 446 915 w 2013 r. do 1 357 910 w 2023 r.).
2. Szybki wzrost odsetka seniorów; liczba mieszkańców województwa będąca w wieku powyżej 60 r.ż. stanowiła w roku 2013 – 19,44%, natomiast w roku 2023 – 26,44%. Według prowadzonych badań nad depopulacją, główną konsekwencją zmian demograficznych będzie, zdaniem badanych, zwiększone obciążenie systemu pomocy społecznej z tytułu zapewniania opieki osobom starszym.
3. Trwały spadek liczby osób w wieku produkcyjnym; w roku 2013 liczba osób w wieku produkcyjnym w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 935 744 osoby, natomiast w 2023 r. – 798 138 osób.
4. Trwały spadek liczby istniejących małżeństw, a w konsekwencji zmniejszający się potencjał reprodukcyjny i opiekuńczo-pielęgnacyjny. Liczba zawieranych małżeństw wyniosła w roku 2013 – 6556, natomiast w 2023 r. – 4836.
5. Niska dzietność, choć zazwyczaj nie odbiegająca od średniej dla kraju. W roku 2013 zanotowano 13 624 urodzenia, natomiast w 2023 r. – 8487.
6. Zwiększająca się liczba zgonów: w 2013 zanotowano – 13 923 zgony, a w roku 2023 – 14 594. Umieralność kobiet zbliżona jest do przeciętnej w Polsce, natomiast znacznie wyższa jest umieralność mężczyzn.

Kolejnym problemem występującym na terenie województwa warmińsko-mazurskiego jest zjawisko bezrobocia. Stopa bezrobocia w roku 2023 spadła względem roku 2013 o 13,3 punktu procentowego (w 2013 stopa bezrobocia wynosiła 21,6%, natomiast w 2023 r. – 8,3%). Mimo wskazanego spadku w 2023 roku podobnie jak w latach ubiegłych, bezrobocie było jednym z głównych powodów przyznania pomocy. Rynek pracy w województwie należy do najtrudniejszych obszarów aktywności społeczno-gospodarczej w kraju. Pod względem przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto województwo warmińsko-mazurskie zajmuje przedostatnie miejsce w kraju.

Wymienione wyżej zjawiska społeczne niewątpliwie przyczyniły się do spadku liczby osób korzystających z pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim. W roku 2013 liczba osób korzystających z pomocy społecznej wynosiła 211 625 osób, natomiast

w 2023 r. – 84 605 osób. Do innych przyczyn spadku liczby osób korzystających z pomocy społecznej w województwie można zaliczyć:

1. przechodzenie osób w wieku emerytalnym z zasiłku na emerytury, co powoduje wyjście tych osób z systemu pomocy społecznej, a przejście na świadczenia wypłacane przez ZUS,
2. niskie kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej oraz dla osoby w rodzinie, które umożliwiają korzystanie z pomocy społecznej (w 2023 roku kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosiło 776 zł, a dla osoby w rodzinie – 600 zł),
3. wprowadzenie z dniem 1 kwietnia 2016 r. świadczenia wychowawczego w ramach Programu „Rodzina 500+“.

Wpływ na stopniowe zmniejszanie się liczby osób korzystających z pomocy społecznej w ostatnich latach miało również wdrażanie w regionie aktywnej polityki społecznej oraz wypracowywanie przez instytucje pomocy i integracji społecznej innowacyjnych form wsparcia skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także wykorzystywanie wzorców i wymiana „dobrych praktyk”. Wśród instrumentów aktywnej polityki społecznej, wdrażanej w województwie warmińsko-mazurskim, można wyróżnić:

- instrumenty społeczno-zawodowe (szkolenia, kursy, zatrudnienie socjalne);
- instrumenty edukacyjne (uzupełnianie wykształcenia, zmiana zawodu wyuczonego);
- zdrowotne (programy korekcyjne w przypadku stosowania przemocy w rodzinie, terapia rodzinna);
- instrumenty społeczne (udział w WTZ, wolontariat, udział w imprezach o charakterze kulturalnym, sportowym, turystycznym realizowanych w ramach programów aktywizacji lokalnej).

Najważniejszymi wyzwaniami na najbliższe lata jest deinstytucjonalizacja i rozwój usług społecznych, sprzyjających aktywizacji i zaspokajaniu potrzeb lokalnego środowiska, które mogłyby być świadczone np. w centrach usług społecznych.

Centra usług społecznych zostały wprowadzone ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Inicjatorom ustawy zależało, aby działania CUS zostały skierowane do szerokiego grona mieszkańców gminy, a nie tylko do podopiecznych ośrodków pomocy społecznej. Centra mają za zadanie współpracować z różnymi podmiotami (w tym z organizacjami pozarządowymi) i konsolidować w jednym miejscu informacje o ofertach wielu usługodawców. Nowe rozwiązania prawne wprowadzane poprzez ww. ustawę mają doprowadzić do zintegrowania usług społecznych świadczonych dotychczas przez różnego rodzaju podmioty.

Deinstytucjonalizacja oznacza przejście od opieki instytucjonalnej do opieki lokalnej, w tym m.in. rozwój mieszkalnictwa wspomaganego oraz otwarcie istniejących domów

pomocy społecznej na świadczenie usług środowiskowych, skierowanych do lokalnej społeczności.

3.1: Natężenie korzystania z pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim⁶

Informacje zawarte w tym podrozdziale przedstawiają liczbę rodzin i osób korzystających z różnych rodzajów świadczeń z systemu pomocy społecznej (bez względu na rodzaj, formę i źródło finansowania) w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023.

Tabela 6. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023⁷

lata	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin (ogółem), którym udzielono pomocy	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności w województwie
2013	1 446 915	79 848	211 625	14,63
2014	1 443 967	76 675	198 666	13,76
2015	1 439 675	71 691	182 001	12,64
2016	1 436 367	67 452	164 801	11,47
2017	1 433 945	61 979	145 742	10,16
2018	1 428 983	57 014	131 776	9,22
2019	1 422 737	53 729	121 031	8,51
2020	1 416 495	49 128	107 288	7,57
2021	1 405 359	45 146	95 493	6,79
2022	1 366 430	42 130	89 184	6,53
2023	1 357 910	39 933	84 605	6,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

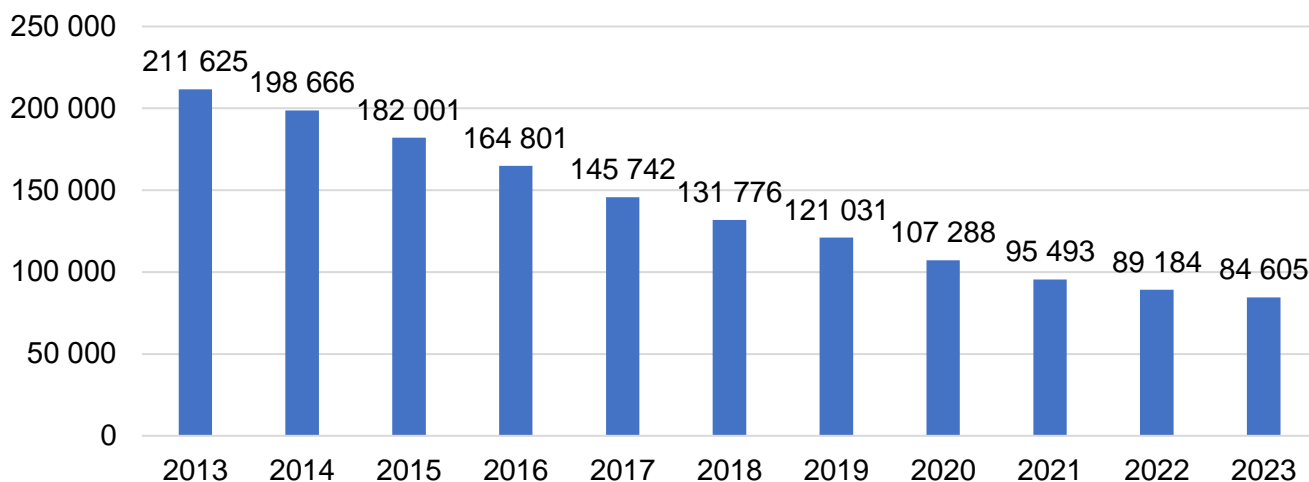
Jak wynika z powyższej tabeli, procent ludności pobierającej świadczenie z systemu pomocy społecznej (bez względu na rodzaj, formę i źródło finansowania), w stosunku do ogólnej liczby ludności w województwie warmińsko-mazurskim zmalał z 14,63% w roku 2013 do 6,23% w 2023 roku. W porównaniu z rokiem 2013 zmniejszyła się liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej o 127 020 (spadek o 60,0%) oraz liczba tych rodzin o 39 915 (spadek o 50,0%). Czynnikiem mającymi wpływ na to były m.in.: zwiększenie wachlarza usług i działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, głównie dzięki środkom pochodzącym z UE, a także zachodzące w tym okresie zmiany prawne.

⁶ Dane liczbowe przedstawione w podrozdziale obejmują osoby i rodziny otrzymujące wsparcie z systemu pomocy społecznej w formie świadczeń realizowanych przez OPS-y/CUS-y i PCPR-y, zarówno w ramach ustawowych zadań własnych, jak i zleconych. Nie uwzględniają one osób i rodzin, którym pomoc została udzielona wyłącznie w formie pracy socjalnej.

⁷ Liczby zawarte w tabeli obejmują osoby i rodziny otrzymujące wsparcie z systemu pomocy społecznej w formie świadczeń realizowanych przez OPS-y/CUS-y i PCPR-y, zarówno w ramach ustawowych zadań własnych, jak i zleconych. Nie uwzględniają one osób i rodzin, którym pomoc została udzielona wyłącznie w formie pracy socjalnej.

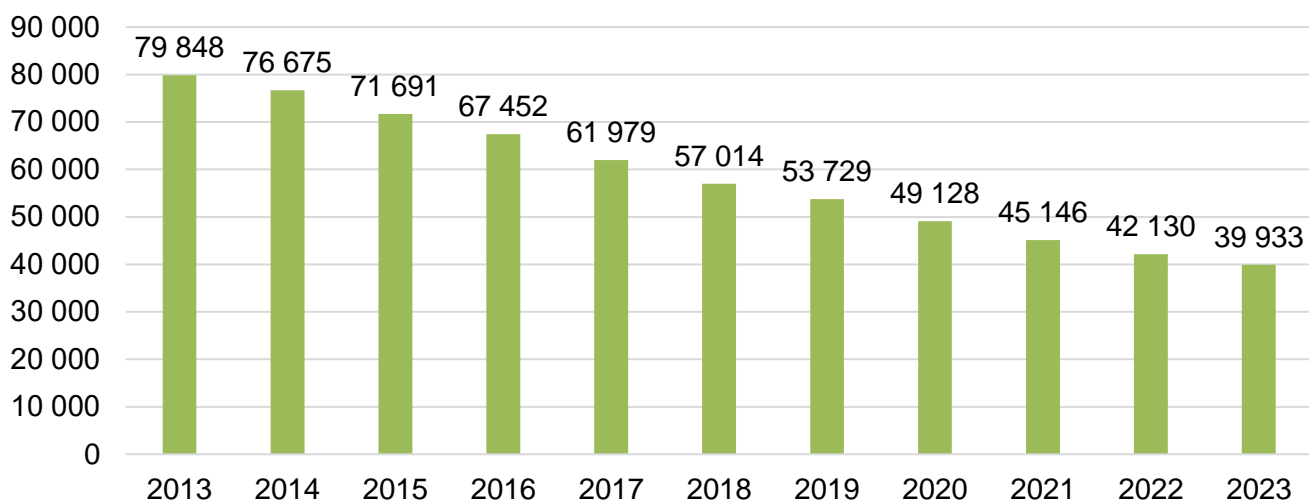

Wykres 33. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 34. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2: Powody udzielania pomocy w województwie warmińsko-mazurskim

Zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej, wsparcia udziela się osobom i rodzinom z następujących powodów:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy domowej;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) (uchylony);
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabele nr 7-10 przedstawiają liczbę osób i rodzin otrzymujących wsparcie z pomocy społecznej, a także procent osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców i ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej z podziałem na powody jej przyznania w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim.

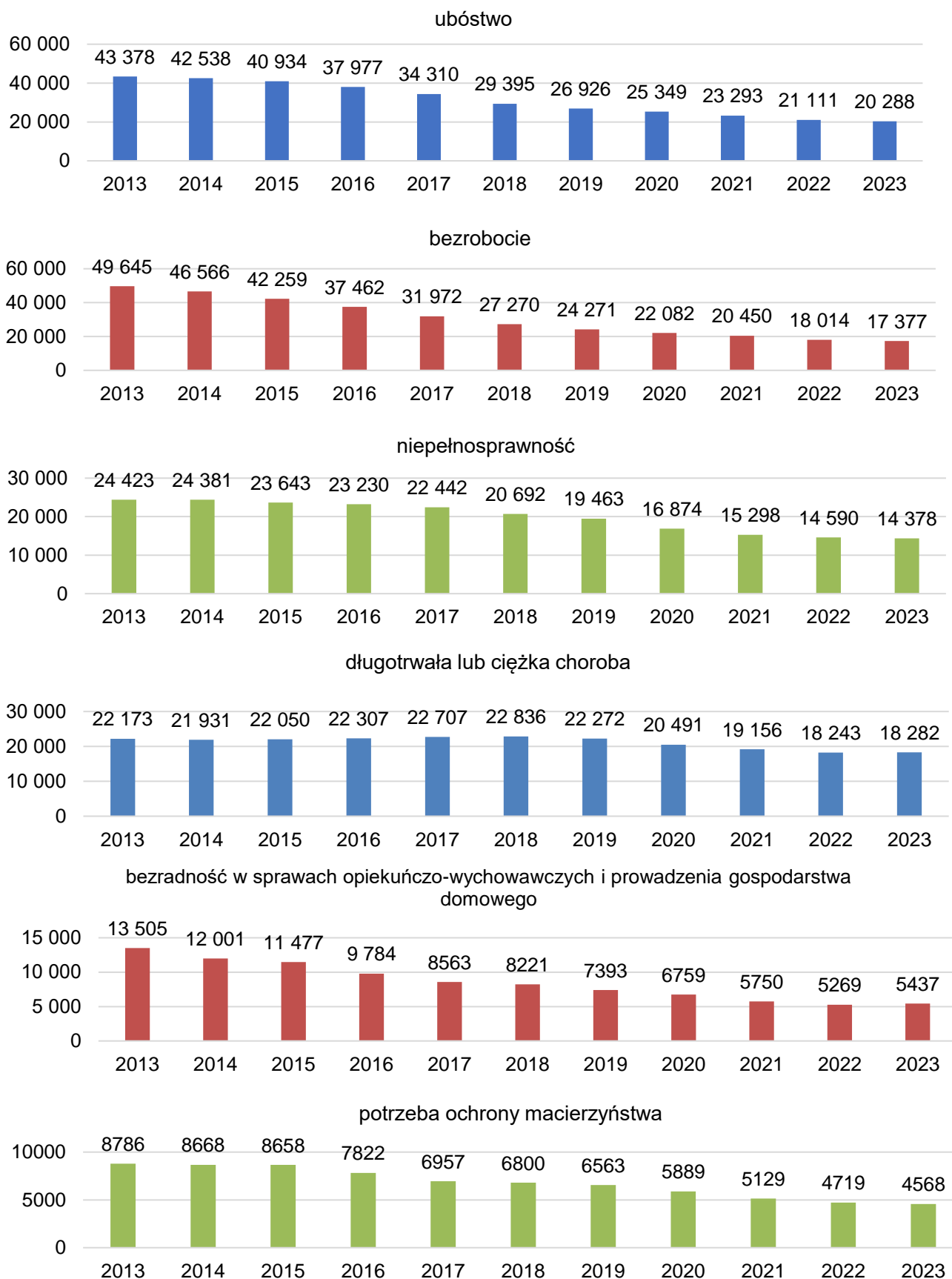
Tabela 7. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim z podziałem na powody przyznania pomocy

Powody udzielenia świadczeń z systemu pomocy społecznej	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ubóstwo	43 378	42 538	40 934	37 977	34 310	29 395	26 926	25 349	23 293	21 111	20 288
sieroctwo	108	57	54	37	34	30	27	25	19	22	14
bezdomność	1703	1748	1798	1900	1816	1701	1613	1520	1576	1495	1631
potrzeba ochrony macierzyństwa	8786	8668	8658	7822	6957	6800	6563	5889	5129	4719	4568
bezrobocie	49 645	46 566	42 259	37 462	31 972	27 270	24 271	22 082	20 450	18 014	17 377
niepełnosprawność	24 423	24 381	23 643	23 230	22 442	20 692	19 463	16 874	15 298	14 590	14 378
długotrwała lub ciężka choroba	22 173	21 931	22 050	22 307	22 707	22 836	22 272	20 491	19 156	18 243	18 282
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	13 505	12 001	11 477	9784	8563	8221	7393	6759	5750	5269	5437
przemoc domowa	969	1223	1058	915	1002	803	794	593	534	498	507
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	30	20	0	0	0	0	4	0	11	5	4
alkoholizm	5028	4573	4721	4017	3916	3552	3360	2998	3058	2996	2968
narkomania	221	255	275	273	252	236	242	236	239	243	224
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1493	1365	1246	1041	923	836	782	770	672	636	752
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	7	7	10	8	5	7	6	3	3	18	22
zdarzenie losowe	296	1367	260	273	268	230	253	198	214	226	155
sytuacja kryzysowa	404	367	350	298	296	318	277	292	323	534	392
klęska żywiołowa lub ekologiczna	23	22	15	18	124	16	5	5	3	10	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 35, 36, 37, 38, 39, 40. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim wg najczęściej występujących przyczyn udzielenia pomocy

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Tabela 8. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim z podziałem na powody przyznania pomocy

Powody udzielenia świadczeń z systemu pomocy społecznej	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ubóstwo	114 399	110 573	103 467	92 564	80 436	67 149	59 651	54 268	48 082	43 580	40 929
sieroctwo	206	138	122	96	85	67	66	50	29	44	32
bezdomność	2061	2061	2092	2131	1992	1815	1729	1604	1659	1547	1690
potrzeba ochrony macierzyństwa	41 956	41 334	40 804	36 745	32 819	32 063	31 333	27 930	24 571	22 667	22 374
bezrobocie	142 369	132 331	117 926	101 453	83 687	71 212	62 691	55 613	49 805	43 880	42 316
niepełnosprawność	52 774	50 889	48 089	45 310	42 011	37 268	34 112	28 677	25 236	23 764	23 415
długotrwała lub ciężka choroba	47 432	45 268	44 139	42 913	41 799	40 462	38 893	34 817	31 461	29 991	29 793
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	48 957	43 896	41 514	34 730	29 675	28 948	25 903	23 481	20 340	18 724	19 262
przemoc domowa	3204	3978	3509	3014	3390	2588	2448	1991	1756	1699	1711
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	96	42	0	0	0	0	12	0	27	12	16
alkoholizm	8943	8194	7988	6601	6358	5607	5188	4552	4480	4325	4360
narkomania	319	374	412	378	345	342	329	309	325	321	307
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2117	1854	1645	1367	1228	1083	1025	1 009	899	865	1017
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	27	18	23	19	17	23	14	4	7	32	41
zdarzenie losowe	796	4141	698	738	691	543	667	500	514	548	345
sytuacja kryzysowa	1205	1212	992	824	690	878	698	830	868	1642	1262
klęska żywiołowa lub ekologiczna	92	73	47	51	321	59	14	9	8	25	2

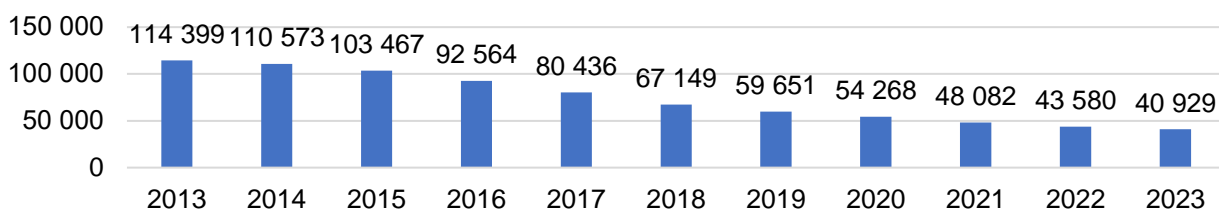
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

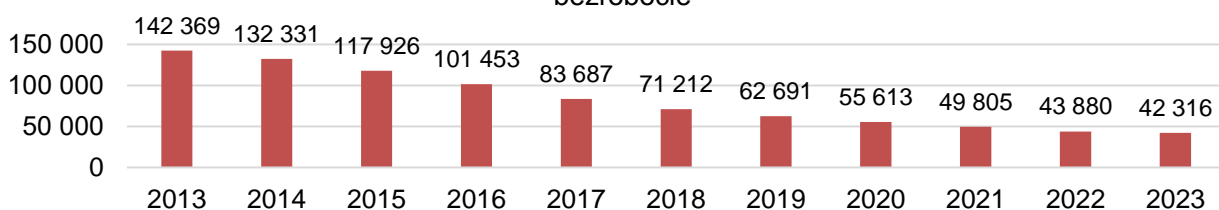

Wykres 41, 42, 43, 44, 45, 46. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim wg najczęściej występujących przyczyn udzielenia pomocy

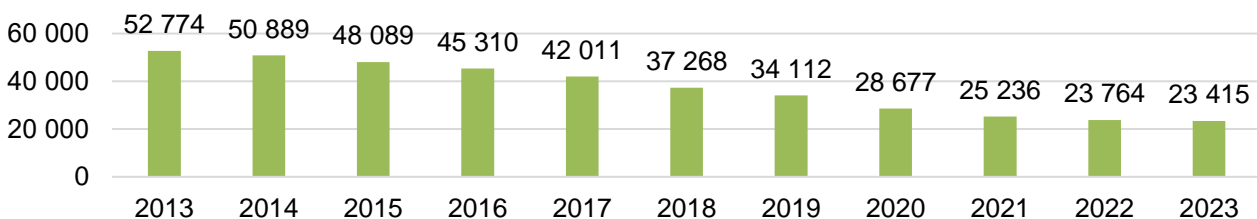
ubóstwo

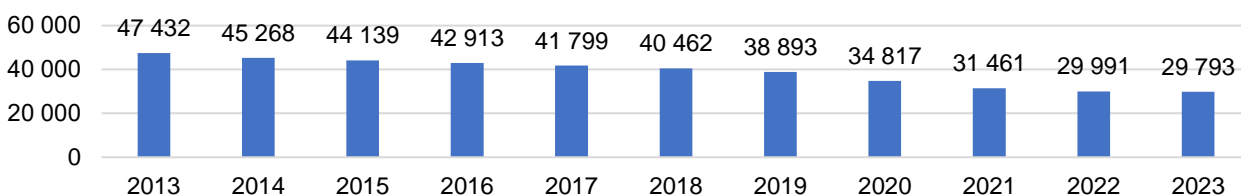
bezrobocie

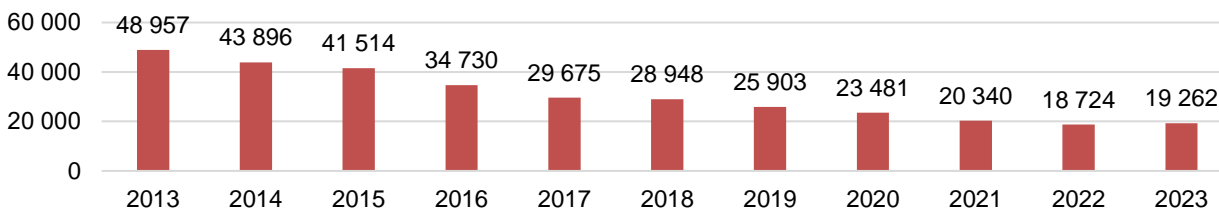
niepełnosprawność

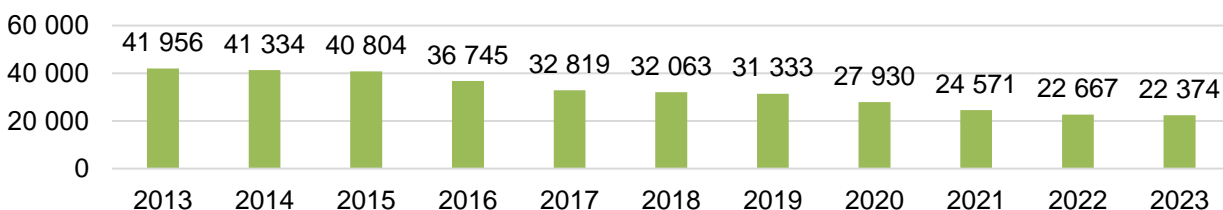
długotrwała lub ciężka choroba

bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

potrzeba ochrony macierzyństwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Tabela 9. Procent osób, którym udzielono pomocy, w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2013-2023⁸, z podziałem na powody przyznania pomocy

Powody udzielenia świadczeń z systemu pomocy społecznej	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ubóstwo	7,91	7,66	7,19	6,44	5,61	4,7	4,19	3,83	3,42	3,19	3,01
sieroctwo	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0	0	0	0	0	0
bezdomność	0,01	0,14	0,15	0,15	0,14	0,13	0,12	0,11	0,12	0,11	0,12
potrzeba ochrony macierzyństwa	2,9	2,86	2,83	2,56	2,29	2,24	2,2	1,97	1,75	1,66	1,65
bezrobocie	9,84	9,16	8,19	7,06	5,84	4,98	4,41	3,93	3,54	3,21	3,12
niepełnosprawność	3,65	3,52	3,34	3,15	2,93	2,61	2,4	2,41	1,8	1,74	1,72
długotrwała lub ciężka choroba	3,28	3,13	3,07	2,99	2,91	2,83	2,73	2,46	2,24	2,19	2,19
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	3,38	3,04	2,88	2,42	2,07	2,03	1,82	1,66	1,45	1,37	1,42
przemoc domowa	0,22	0,28	0,24	0,21	0,24	0,18	0,17	0,14	0,12	0,12	0,13
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0,01	0,003	0	0	0	0	0	0	0	0	0
alkoholizm	0,62	0,57	0,55	0,46	0,44	0,39	0,36	0,32	0,32	0,32	0,32
narkomania	0,02	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0,15	0,13	0,11	0,1	0,09	0,08	0,07	0,07	0,06	0,06	0,07
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0,002	0,001	0,002	0,001	0,001	0	0	0	0	0	0
zdarzenie losowe	0,06	0,29	0,05	0,05	0,05	0,04	0,05	0,04	0,04	0,04	0,03
sytuacja kryzysowa	0,08	0,08	0,07	0,06	0,05	0,06	0,05	0,06	0,06	0,12	0,09
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0,01	0,01	0	0,004	0,02	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

⁸ Liczba ludności województwa warmińsko-mazurskiego: 2013 – 1 446 915, 2014 – 1 443 967, 2015 – 1 439 675, 2016 – 1 436 367, 2017 – 1 433 945, 2018 – 1 428 983, 2019 – 1 422 737, 2020 – 1 416 495, 2021 – 1 405 359, 2022 – 1 366 430, 2023 – 1 357 910

Tabela 10. Procent osób, którym udzielono pomocy, w stosunku do ogólnej liczby osób, objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023, z podziałem na powody przyznania pomocy

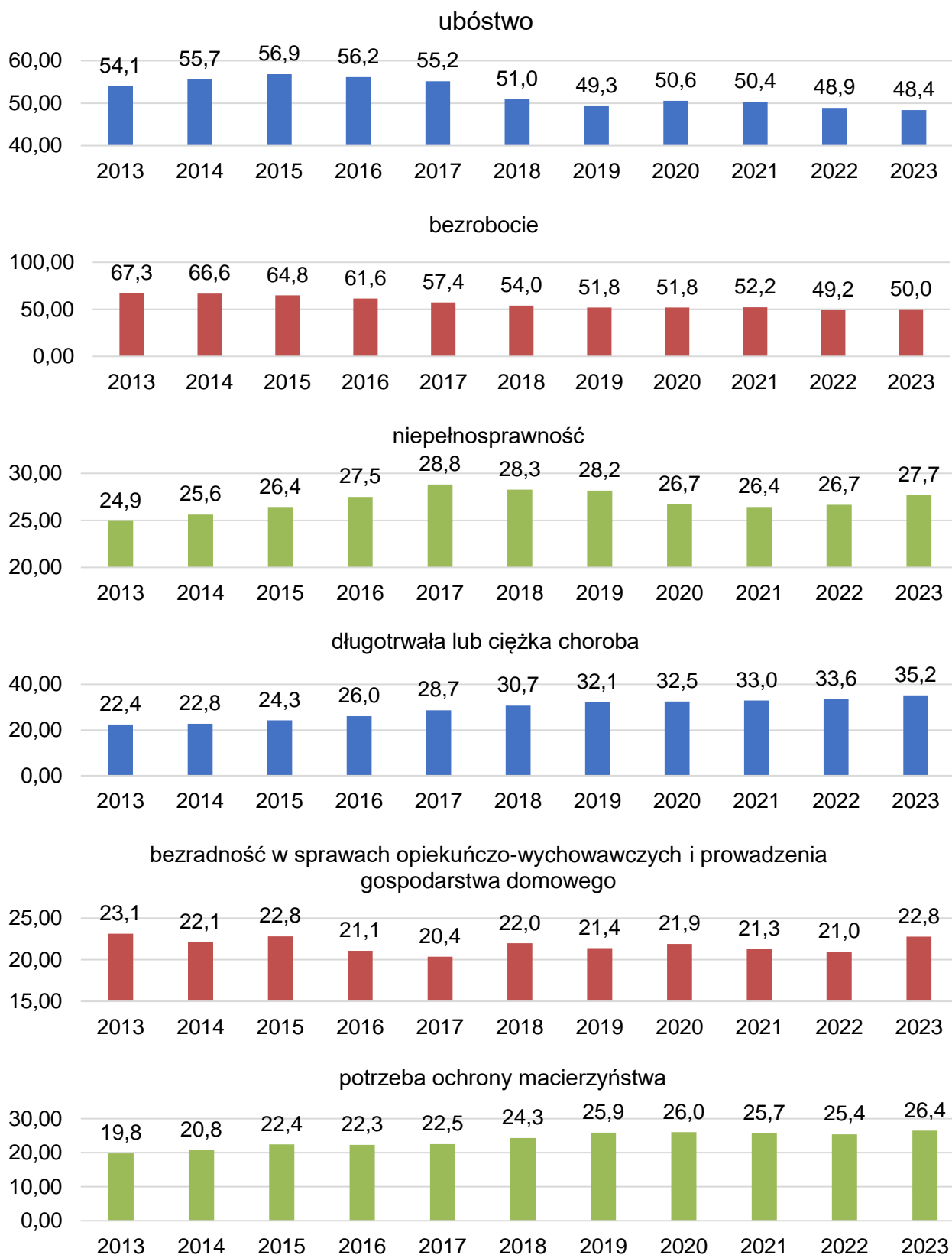
Powody udzielenia świadczeń z systemu pomocy społecznej	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ubóstwo	54,06	55,66	56,85	56,17	55,19	50,96	49,29	50,58	50,35	48,87	48,38
sieroctwo	0,10	0,07	0,07	0,06	0,06	0,05	0,05	0,05	0,03	0,05	0,04
bezdomność	0,97	1,04	1,15	1,29	1,37	1,38	1,43	1,50	1,74	1,73	2,00
potrzeba ochrony macierzyństwa	19,83	20,81	22,42	22,30	22,52	24,33	25,89	26,03	25,73	25,42	26,45
bezrobocie	67,27	66,61	64,79	61,56	57,42	54,04	51,80	51,84	52,16	49,20	50,02
niepełnosprawność	24,94	25,62	26,42	27,49	28,83	28,28	28,18	26,73	26,43	26,65	27,68
długotrwała lub ciężka choroba	22,41	22,79	24,25	26,04	28,68	30,71	32,13	32,45	32,95	33,63	35,21
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	23,13	22,10	22,81	21,07	20,36	21,97	21,40	21,89	21,30	20,99	22,77
przemoc domowa	1,51	2,00	1,93	1,83	2,33	1,96	2,02	1,86	1,84	1,91	2,02
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0,05	0,02	0	0	0	0	0,01	0	0,03	0,01	0,02
alkoholizm	4,23	4,12	4,39	4,01	4,36	4,25	4,29	4,24	4,69	4,85	5,15
narkomania	0,15	0,19	0,23	0,23	0,24	0,26	0,27	0,29	0,34	0,36	0,36
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1,00	0,93	0,90	0,83	0,84	0,82	0,85	0,94	0,93	0,97	1,20
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,01	0	0,01	0,04	0,05
zdarzenie losowe	0,38	2,08	0,38	0,45	0,47	0,41	0,55	0,47	0,54	0,61	0,41
sytuacja kryzysowa	0,57	0,61	0,55	0,50	0,47	0,67	0,58	0,77	0,91	1,84	1,49
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0,04	0,04	0,03	0,03	0,22	0,04	0,01	0,01	0,01	0,03	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Z powyższych tabel wynika, że dominującymi powodami przyznawania pomocy społecznej w latach 2013-2023 było bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Wykres 47, 48, 49, 50, 51, 52. Odsetek osób w rodzinach korzystających z pomocy, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 wg najczęściej występujących przyczyn udzielania pomocy

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

W dalszej części tego podrozdziału omówione zostało natężenie korzystania z pomocy społecznej w latach 2013-2023, z podziałem na powody jej przyznawania, zgodnie z kolejnością określoną w ustawie o pomocy społecznej.

3.2.1: Ubóstwo

Ubóstwo jako samodzielna przesłanka udzielenia pomocy społecznej nie występuje. Łącznie z ubóstwem musi wystąpić inna przesłanka udzielenia świadczenia, określona w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

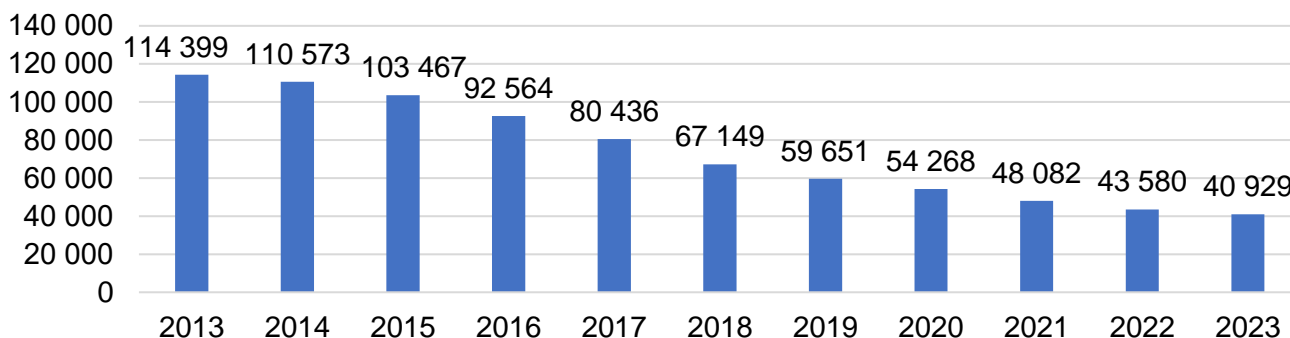
Ubóstwo jest jednym z głównych powodów udzielenia świadczeń z systemu pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim. Jak wynika z poniższej tabeli i wykresu, liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa zmalała na przestrzeni lat 2013-2023. W 2023 roku wyniosła 40 929 osób, tj. o 73 470 mniej w porównaniu z rokiem 2013 (spadek o 64,2%). W 2023 roku procent ludności pobierającej świadczenie z ww. powodu, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim, wyniósł 48,38%.

Tabela 11. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu UBÓSTWA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	43 378	21 803	114 399	7,91	54,06
2014	198 666	1 443 967	42 538	21 745	110 573	7,66	55,66
2015	182 001	1 439 675	40 934	20 972	103 467	7,19	56,85
2016	164 801	1 436 367	37 977	19 545	92 564	6,44	56,17
2017	145 742	1 433 945	34 310	17 607	80 436	5,61	55,19
2018	131 776	1 428 983	29 395	15 049	67 149	4,70	50,96
2019	121 031	1 422 737	26 926	13 354	59 651	4,19	49,29
2020	107 288	1 416 495	25 349	12 271	54 268	3,83	50,58
2021	95 493	1 405 359	23 293	11 162	48 082	3,42	50,35
2022	89 184	1 366 430	21 111	10 305	43 580	3,19	48,87
2023	84 605	1 357 910	20 288	9 740	40 929	3,01	48,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 53. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu UBÓSTWA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.2: Sieroctwo

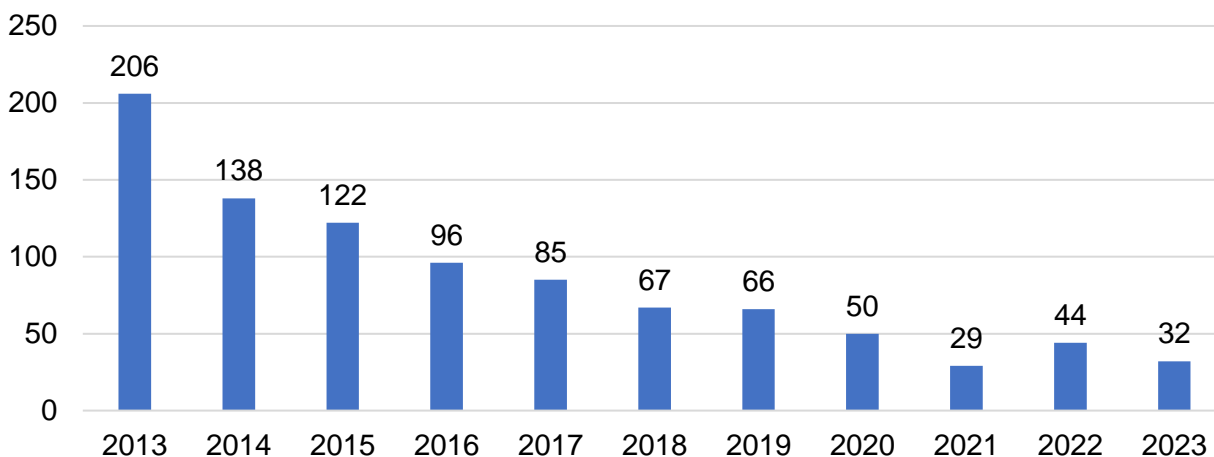
W 2023 roku z powodu sieroctwa z pomocy społecznej skorzystały 32 osoby, czyli o 174 mniej w porównaniu z rokiem 2013 (spadek o 84,5%). Procent ludności pobierającej świadczenie z systemu pomocy społecznej z powodu sieroctwa, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim, wyniósł w 2023 roku 0,04% i zmalał o 0,06 punktu procentowego w stosunku do roku 2013.

Tabela 12. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu SIEROCTWA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	108	48	206	0,01	0,1
2014	198 666	1 443 967	57	24	138	0,01	0,07
2015	182 001	1 439 675	54	24	122	0,01	0,07
2016	164 801	1 436 367	37	22	96	0,01	0,06
2017	145 742	1 433 945	34	15	85	0,01	0,06
2018	131 776	1 428 983	30	11	67	0	0,05
2019	121 031	1 422 737	27	12	66	0	0,05
2020	107 288	1 416 495	25	8	50	0	0,05
2021	95 493	1 405 359	19	6	29	0	0,03
2022	89 184	1 366 430	22	9	44	0	0,05
2023	84 605	1 357 910	14	8	32	0	0,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 54. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu SIEROCTWA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.3: Bezdomność

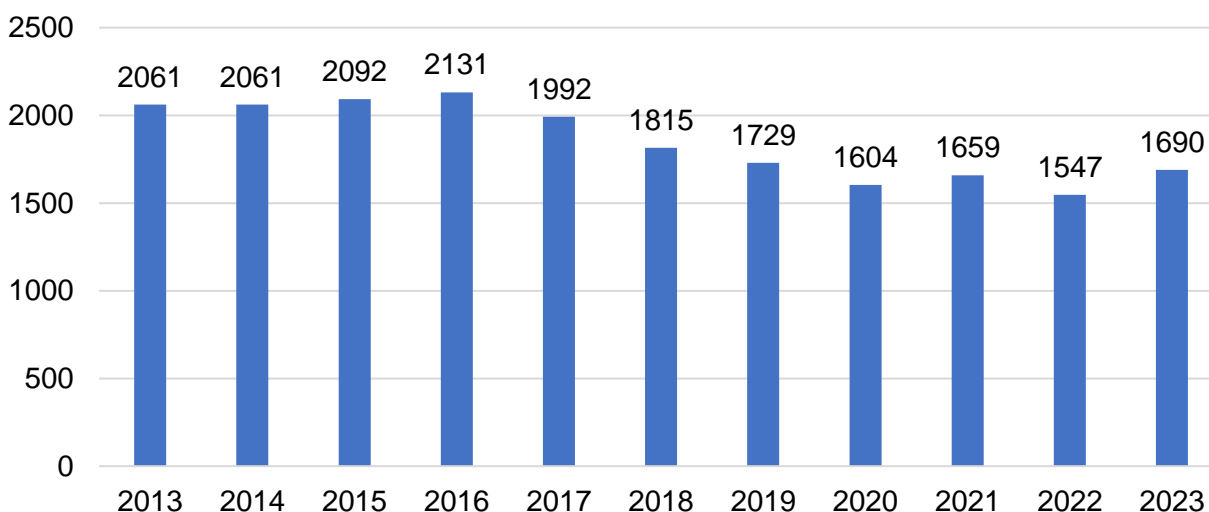
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności w latach 2013-2016 systematycznie wzrastała, jednak od 2017 roku zmniejszyła się i wyniosła 1992 osoby. W kolejnych latach obserwowano dalszy jej spadek. W 2023 r. ponownie wzrosła i wyniosła 1690 osób, tj. o 143 osoby więcej w porównaniu do roku 2022 (wzrost o 9,2%). Procent ludności pobierającej świadczenie z systemu pomocy społecznej z powodu bezdomności, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim, wyniósł w 2023 roku 2,0%, czyli wzrost od 2013 roku o 1,03 punktu procentowego.

Tabela 13. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu BEZDOMNOŚCI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	1703	439	2061	0,01	0,97
2014	198 666	1 443 967	1748	443	2061	0,14	1,04
2015	182 001	1 439 675	1798	512	2092	0,15	1,15
2016	164 801	1 436 367	1900	500	2131	0,15	1,29
2017	145 742	1 433 945	1816	519	1992	0,14	1,37
2018	131 776	1 428 983	1701	446	1815	0,13	1,38
2019	121 031	1 422 737	1613	442	1729	0,12	1,43
2020	107 288	1 416 495	1520	414	1604	0,11	1,5
2021	95 493	1 405 359	1576	453	1659	0,12	1,74
2022	89 184	1 366 430	1495	428	1547	0,11	1,73
2023	84 605	1 357 910	1631	486	1690	0,12	2,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 55. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu BEZDOMNOŚCI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.4: Potrzeba ochrony macierzyństwa

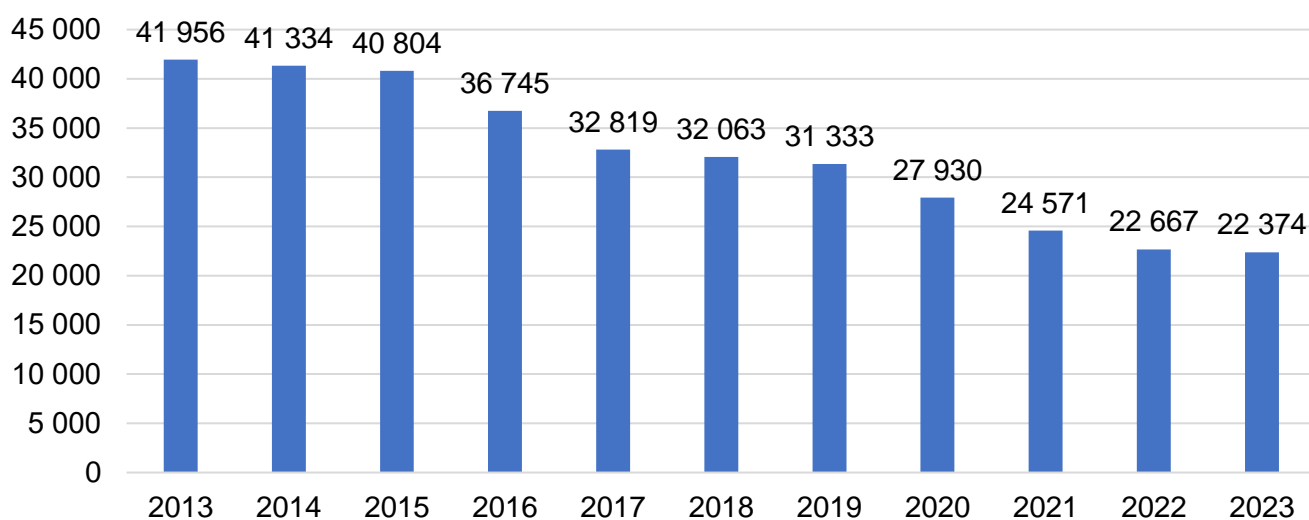
W 2023 roku z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa z pomocy społecznej skorzystały 22 374 osoby, tj. o 19 582 mniej w porównaniu z rokiem 2013. Od 2013 r. systematycznie maleje liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tego powodu. Procent ludności pobierającej świadczenie z ww. powodu, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim, wyniósł w 2023 roku 26,45% czyli o 6,62 punktów procentowych więcej w porównaniu z rokiem 2013.

Tabela 14. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu POTRZEBY OCHRONY MACIERZYŃSTWA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	8786	5217	41 956	2,90	19,83
2014	198 666	1 443 967	8668	5121	41 334	2,86	20,81
2015	182 001	1 439 675	8658	5099	40 804	2,83	22,42
2016	164 801	1 436 367	7822	4601	36 745	2,56	22,30
2017	145 742	1 433 945	6957	4126	32 819	2,29	22,52
2018	131 776	1 428 983	6800	3777	32 063	2,24	24,33
2019	121 031	1 422 737	6563	3684	31 333	2,20	25,89
2020	107 288	1 416 495	5889	3237	27 930	1,97	26,03
2021	95 493	1 405 359	5129	2805	24 571	1,75	25,73
2022	89 184	1 366 430	4719	2718	22 667	1,66	25,42
2023	84 605	1 357 910	4568	2662	22 374	1,65	26,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 56. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu POTRZEBY OCHRONY MACIERZYŃSTWA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.5: Bezrobocie

Od wielu lat bezrobocie jest dominującą przyczyną udzielania świadczeń z systemu pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim, co związane jest z najwyższą w kraju stopą bezrobocia oraz niskim wskaźnikiem aktywności zawodowej mieszkańców.

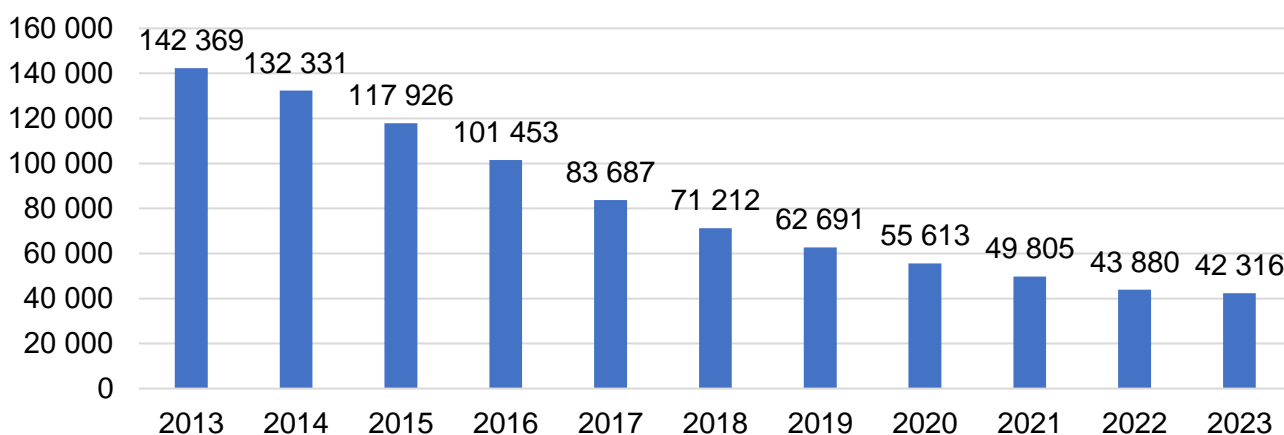
Jak wynika z poniższych danych, w 2023 roku procent ludności pobierającej świadczenie z powodu bezrobocia, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim, wyniósł 50,02% i zmalał w stosunku do roku 2013, tj. o 17,25 punktu procentowego, przy jednoczesnym znacznym spadku rzeczywistej liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w latach 2013-2023 (spadek o 100 053 osoby, czyli 70,3%). W 2023 roku z powodu bezrobocia z pomocy społecznej skorzystało 42 316 osób.

Tabela 15. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu BEZROBOCIA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	49 645	25 461	142 369	9,84	67,27
2014	198 666	1 443 967	46 566	24 065	132 331	9,16	66,61
2015	182 001	1 439 675	42 259	22 159	117 926	8,19	64,79
2016	164 801	1 436 367	37 462	19 774	101 453	7,06	61,56
2017	145 742	1 433 945	31 972	16 866	83 687	5,84	57,42
2018	131 776	1 428 983	27 270	14 292	71 212	4,98	54,04
2019	121 031	1 422 737	24 271	13 133	62 691	4,41	51,80
2020	107 288	1 416 495	22 082	11 501	55 613	3,93	51,84
2021	95 493	1 405 359	20 450	10 580	49 805	3,54	52,16
2022	89 184	1 366 430	18 014	9535	43 880	3,21	49,20
2023	84 605	1 357 910	17 377	9064	42 316	3,12	50,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 57. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu BEZROBOCIA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.6: Niepełnosprawność

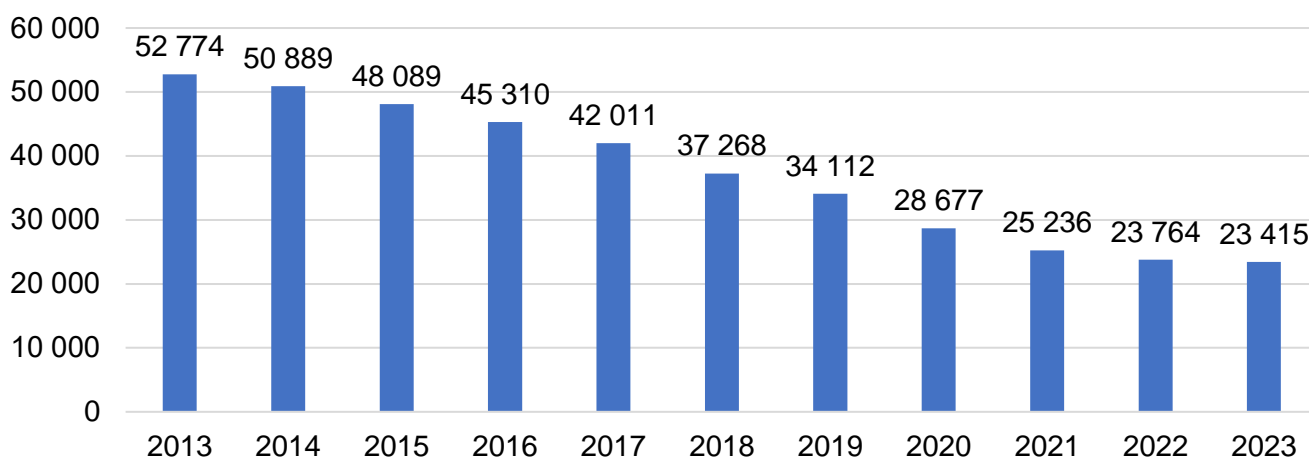
W 2023 roku w województwie warmińsko-mazurskim ze wsparcia pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności skorzystało 23 415 osób i było to o 29 359 osób mniej niż w roku 2013 (spadek o 55,6%). Procent ludności pobierającej świadczenie z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w 2023 roku, wyniósł 27,68% i wzrósł o 2,74 punktu procentowego w porównaniu z rokiem 2013.

Tabela 16. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	24 423	10 317	52 774	3,65	24,94
2014	198 666	1 443 967	24 381	10 452	50 889	3,52	25,62
2015	182 001	1 439 675	23 643	10 235	48 089	3,34	26,42
2016	164 801	1 436 367	23 230	9996	45 310	3,15	27,49
2017	145 742	1 433 945	22 442	9752	42 011	2,93	28,83
2018	131 776	1 428 983	20 692	8817	37 268	2,61	28,28
2019	121 031	1 422 737	19 463	8231	34 112	2,40	28,18
2020	107 288	1 416 495	16 874	6868	28 677	2,02	26,73
2021	95 493	1 405 359	15 298	6344	25 236	1,80	26,43
2022	89 184	1 366 430	14 590	5983	23 764	1,74	26,65
2023	84 605	1 357 910	14 378	8733	23 415	1,72	27,68

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 58. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.7: Długotrwała lub ciężka choroba

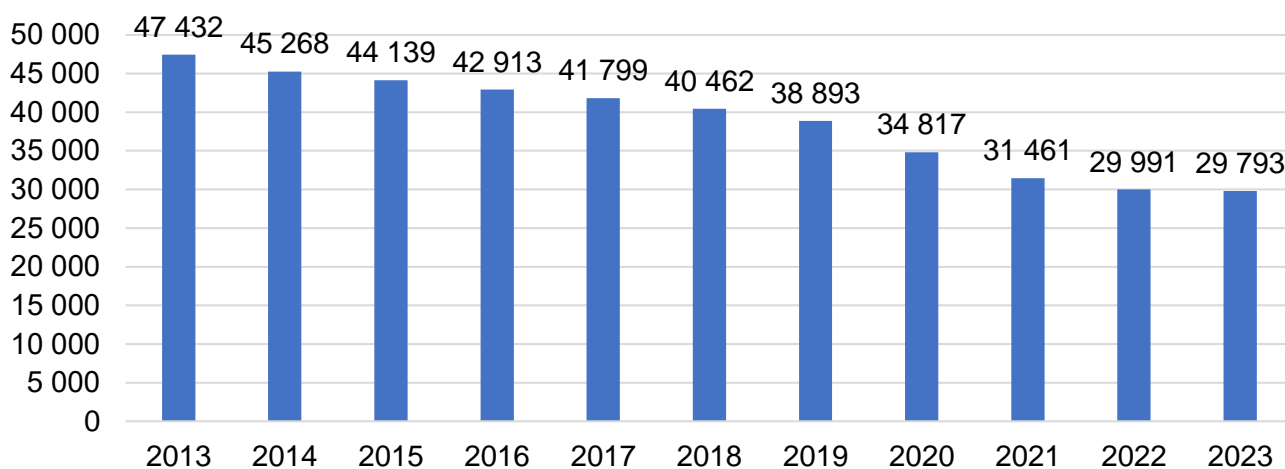
W 2023 roku 29 793 osoby z terenu Warmii i Mazur uzyskało pomoc społeczną z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Było to o 17 639 osób mniej w porównaniu z rokiem 2013 (spadek o 37,2%). Procent ludności pobierającej świadczenie z systemu pomocy społecznej z ww. powodu, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w 2023 roku, wyniósł 35,21% i wzrósł o 12,8 punktu procentowego w porównaniu z rokiem 2013.

Tabela 17. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	22 173	7757	47 432	3,28	22,41
2014	198 666	1 443 967	21 931	7684	45 268	3,13	22,79
2015	182 001	1 439 675	22 050	7904	44 139	3,07	24,25
2016	164 801	1 436 367	22 307	8084	42 913	2,99	26,04
2017	145 742	1 433 945	22 707	8401	41 799	2,91	28,68
2018	131 776	1 428 983	22 836	8380	40 462	2,83	30,71
2019	121 031	1 422 737	22 272	8001	38 893	2,73	32,13
2020	107 288	1 416 495	20 491	7 133	34 817	2,46	32,45
2021	95 493	1 405 359	19 156	6611	31 461	2,24	32,95
2022	89 184	1 366 430	18 243	6329	29 991	2,19	33,63
2023	84 605	1 357 910	18 282	6161	29 793	2,19	35,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 59 Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.8: Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

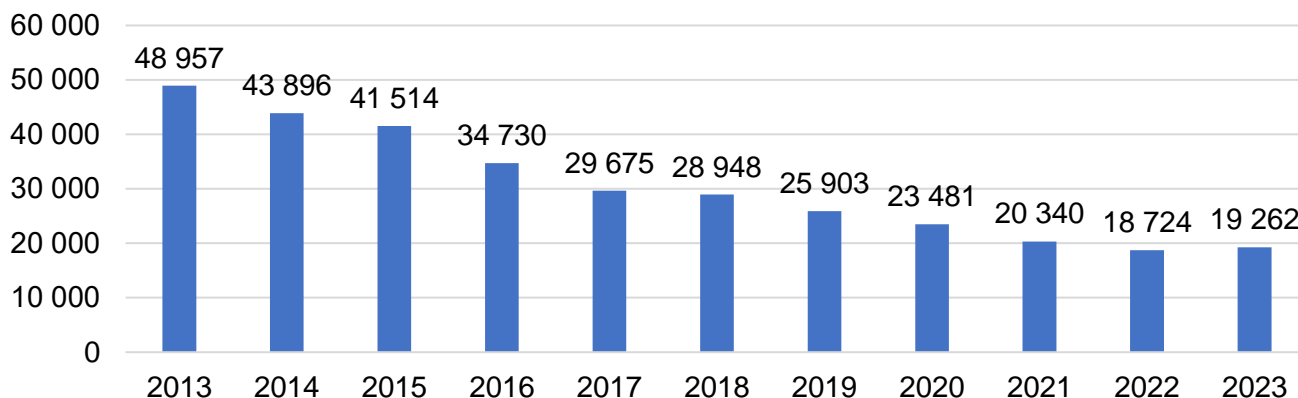
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego jest jedną z istotnych przyczyn udzielania pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim. W 2023 roku 19 262 osoby zostały objęte pomocą z tego tytułu (spadek o 29 695 osób, czyli o 60,70% w porównaniu z rokiem 2013). Stanowiło to 22,77% ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną (wskaźnik ten spadł w porównaniu z rokiem 2013 o 0,36 punktu procentowego).

Tabela 18. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	13 505	6149	48 957	3,38	23,13
2014	198 666	1 443 967	12 001	5499	43 896	3,04	22,10
2015	182 001	1 439 675	11 477	5235	41 514	2,88	22,81
2016	164 801	1 436 367	9784	4665	34 730	2,42	21,07
2017	145 742	1 433 945	8563	4069	29 675	2,07	20,36
2018	131 776	1 428 983	8221	3697	28 948	2,03	21,97
2019	121 031	1 422 737	7393	3395	25 903	1,82	21,40
2020	107 288	1 416 495	6759	3018	23 481	1,66	21,89
2021	95 493	1 405 359	5790	2556	20 340	1,45	21,30
2022	89 184	1 366 430	5269	2469	18 724	1,37	20,99
2023	84 605	1 357 910	5437	2356	19 262	1,42	22,77

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 60. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.9: Przemoc domowa

Przemoc domowa jest powodem przyznania pomocy społecznej, który został uwzględniony po raz pierwszy w ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ujęty w sprawozdawczości w 2004 roku.

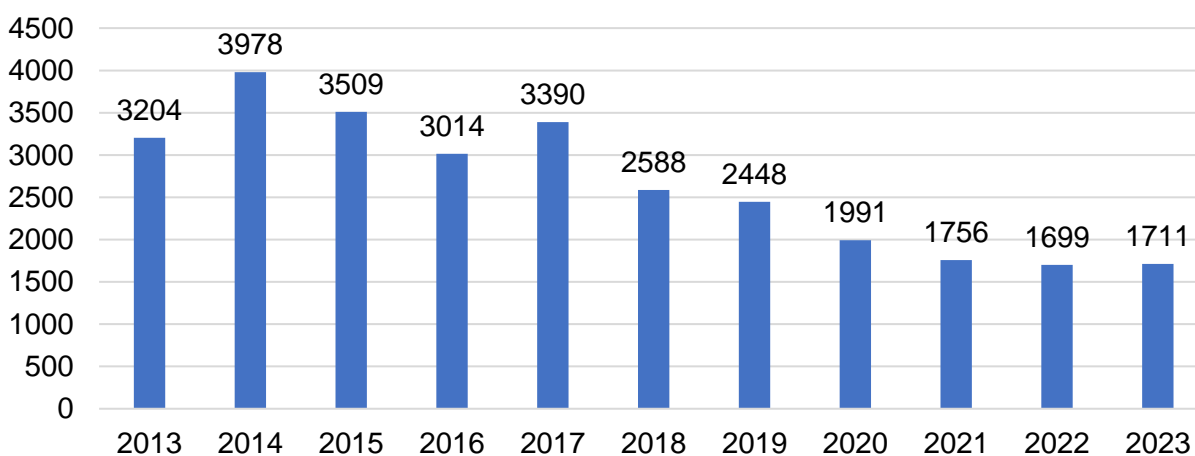
W 2023 roku 1711 osób objęto pomocą społeczną z ww. powodu, czyli o 1493 mniej w porównaniu z rokiem 2013. Stosunek ludności pobierającej świadczenie z powodu przemocy, do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w 2023 roku, wyniósł 2,02% i wzrósł o 0,51 punktu procentowego w porównaniu do roku 2013.

Tabela 19. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu PRZEMOCY DOMOWEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	969	446	3204	0,22	1,51
2014	198 666	1 443 967	1223	589	3978	0,28	2,00
2015	182 001	1 439 675	1058	492	3509	0,24	1,93
2016	164 801	1 436 367	915	444	3014	0,21	1,83
2017	145 742	1 433 945	1002	443	3390	0,24	2,33
2018	131 776	1 428 983	803	338	2588	0,18	1,96
2019	121 031	1 422 737	794	322	2448	0,17	2,02
2020	107 288	1 416 495	593	234	1 991	0,14	1,86
2021	95 493	1 405 359	534	220	1 756	0,12	1,84
2022	89 184	1 366 430	498	237	1699	0,12	1,91
2023	84 605	1 357 910	507	206	1711	0,13	2,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 61. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu PRZEMOCY DOMOWEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.10: Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi

Na mocy ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2007 r., Nr 48, poz. 320) dodano do art. 7, punkt 7a wprowadzający nowy powód, z jakiego może być przyznana pomoc społeczna, tj. potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi.

Z powodu potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, w 2023 roku z pomocy społecznej skorzystało 16 osób. W okresie 2013-2023 najczęściej osób skorzystało ze wsparcia z tego powodu w roku 2013 oraz 2014 – odpowiednio 96 osób i 42 osoby.

Tabela 20. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu POTRZEBY OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	30	29	96	0,01	0,045
2014	198 666	1 443 967	20	11	42	0,003	0,021
2015	182 001	1 439 675	0	0	0	0	0
2016	164 801	1 436 367	0	0	0	0	0
2017	145 742	1 433 945	0	0	0	0	0
2018	131 776	1 428 983	0	0	0	0	,0,00
2019	121 031	1 422 737	4	1	12	0,0008	0,01
2020	107 288	1 416 495	0	0	0	0	0
2021	95 493	1 405 359	11	8	27	0,002	0,03
2022	89 184	1 366 430	5	3	12	0,001	0,01
2023	84 605	1 357 910	4	1	16	0,001	0,019

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.11: Alkoholizm

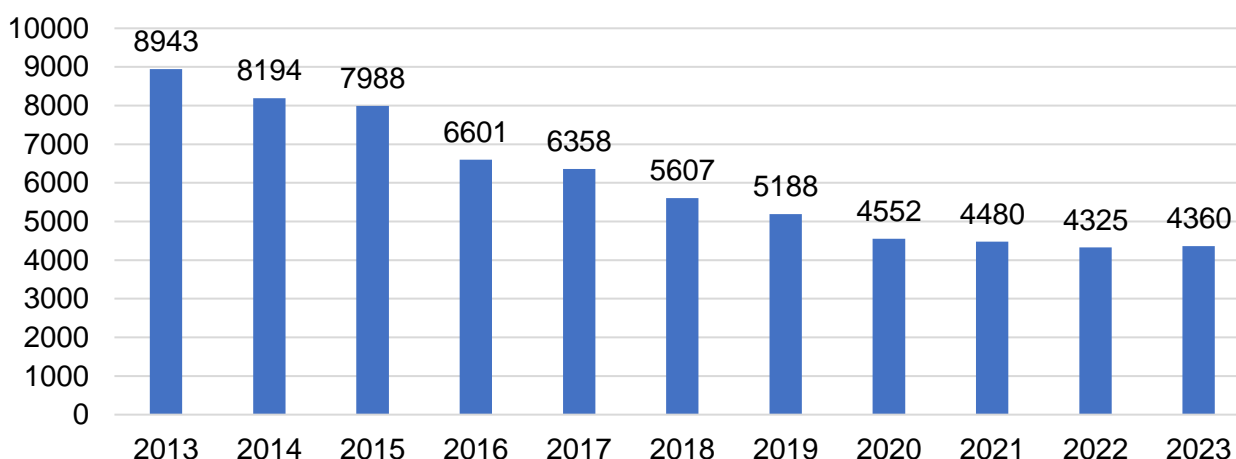
W latach 2013-2023 systematycznie zmniejszała się liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcie z powodu uzależnienia od alkoholu. W 2013 roku liczba ta wyniosła 8943, a w 2023 – 4360, tj. odnotowano spadek o 4583 osoby, czyli o 51,2%. Procent ludności pobierającej świadczenie z systemu pomocy społecznej z ww. powodu, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w 2023 roku, wyniósł 5,15 i wzrósł o 0,92 punktu procentowego w porównaniu z rokiem 2013.

Tabela 21. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ALKOHOLIZMU w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	5028	1552	8943	0,62	4,23
2014	198 666	1 443 967	4573	1498	8194	0,57	4,12
2015	182 001	1 439 675	4721	1464	7988	0,55	4,39
2016	164 801	1 436 367	4017	1345	6601	0,46	4,01
2017	145 742	1 433 945	3916	1365	6358	0,44	4,36
2018	131 776	1 428 983	3552	1231	5607	0,39	4,25
2019	121 031	1 422 737	3360	1183	5188	0,36	4,29
2020	107 288	1 416 495	2998	1065	4552	0,32	4,24
2021	95 493	1 405 359	3059	1025	4480	0,32	4,69
2022	89 184	1 366 430	2996	1046	4325	0,32	4,85
2023	84 605	1 357 910	2968	1119	4360	0,32	5,15

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 62. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu ALKOHOLIZMU w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.12: Narkomania

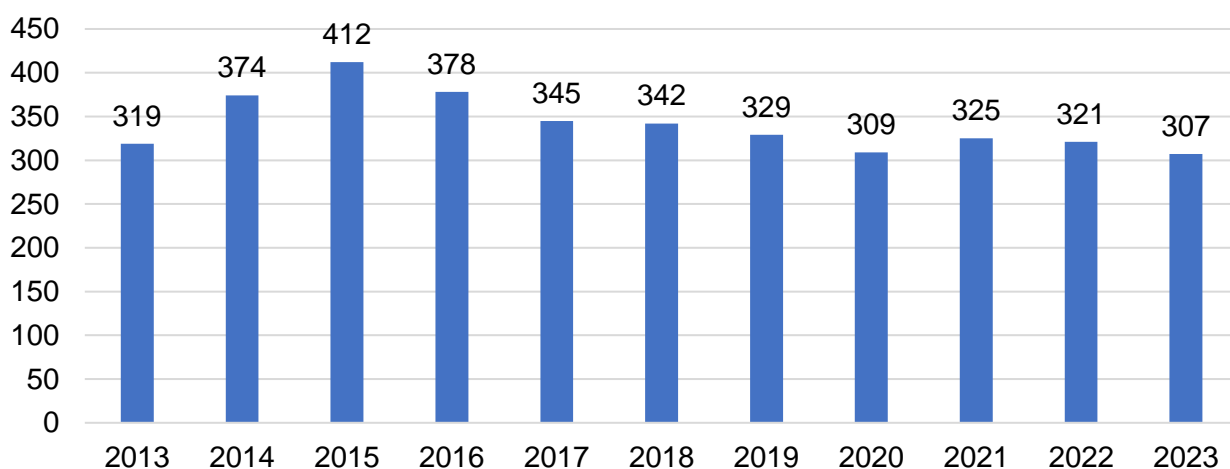
W latach 2013-2023 korzystanie z pomocy społecznej z powodu narkomanii kształtowało się na różnym poziomie. Porównując dane za rok 2013 i 2023 można zauważyć, że liczba osób objętych wsparciem z tego powodu była zbliżona (odpowiednio 319 osób i 307 osób). Procent ludności pobierającej świadczenie z systemu pomocy społecznej z tego powodu, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w 2023 roku, wyniósł 0,36%, tj. o 0,21 punktu procentowego więcej w porównaniu z rokiem 2013.

Tabela 22. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu NARKOMANII w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	221	19	319	0,02	0,15
2014	198 666	1 443 967	255	26	374	0,03	0,19
2015	182 001	1 439 675	275	34	412	0,03	0,23
2016	164 801	1 436 367	273	42	378	0,03	0,23
2017	145 742	1 433 945	252	47	345	0,02	0,24
2018	131 776	1 428 983	236	53	342	0,02	0,26
2019	121 031	1 422 737	242	52	329	0,02	0,27
2020	107 288	1 416 495	236	58	309	0,02	0,29
2021	95 493	1 405 359	239	51	325	0,02	0,34
2022	89 184	1 366 430	243	45	321	0,02	0,36
2023	84 605	1 357 910	224	60	307	0,02	0,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 63. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu NARKOMANII w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.13: Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

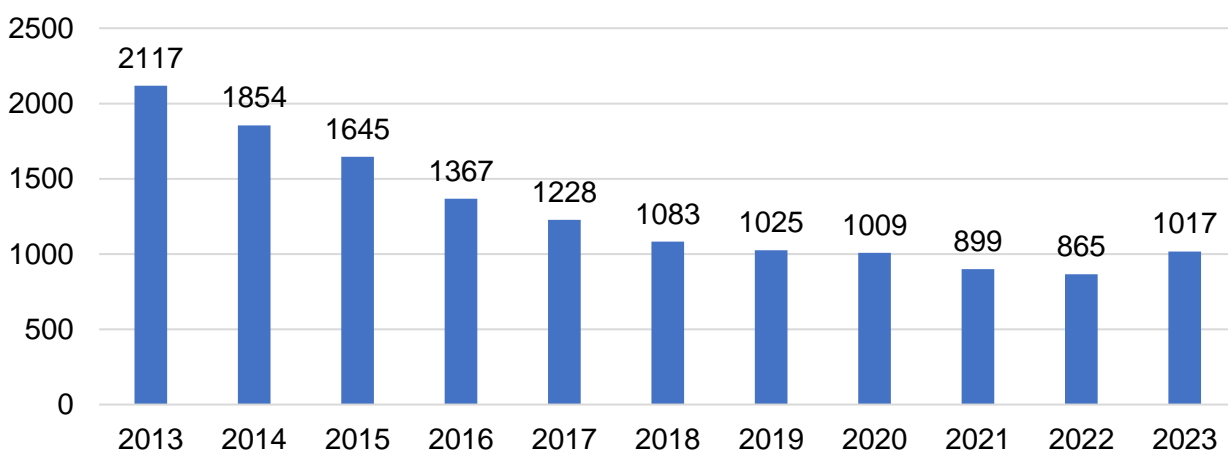
Porównując dane za rok 2013 i 2023 można zauważyć, że korzystanie z pomocy społecznej w powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego zmalało o 52,0% (odpowiednio 2117 osób w 2013 roku i 1017 osób w 2023). Procent ludności pobierającej świadczenie z systemu pomocy społecznej z ww. powodu, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w 2023 roku, wyniósł 1,20%, tj. o 0,2 punktu procentowego więcej w porównaniu z rokiem 2013.

Tabela 23. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu TRUDNOŚCI W PRYZSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	1493	446	2117	0,15	1,00
2014	198 666	1 443 967	1365	400	1854	0,13	0,93
2015	182 001	1 439 675	1246	339	1645	0,11	0,90
2016	164 801	1 436 367	1041	302	1367	0,10	0,83
2017	145 742	1 433 945	923	296	1228	0,09	0,84
2018	131 776	1 428 983	836	293	1083	0,08	0,82
2019	121 031	1 422 737	782	293	1025	0,07	0,84
2020	107 288	1 416 495	770	249	1009	0,07	0,94
2021	95 493	1 405 359	672	255	899	0,06	0,94
2022	89 184	1 366 430	636	243	865	0,06	0,97
2023	84 605	1 357 910	752	270	1017	0,07	1,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 64. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu TRUDNOŚCI W PRYZSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.14: Trudności w integracji cudzoziemców, którzy otrzymali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy

Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach są powodem przyznania pomocy, który został uwzględniony po raz pierwszy w ustawie o pomocy społecznej oraz ujęty w sprawozdawczości w 2004 roku.

Procent ludności pobierającej świadczenie z systemu pomocy społecznej z powodu trudności w integracji cudzoziemców, którzy otrzymali status uchodźcy w województwie warmińsko-mazurskim, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w 2023 roku, wyniósł 0,05%, tj. 41 osób.

Tabela 24. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu TRUDNOŚCI W INTEGRACJI CUDZOZIEMCÓW, KTÓRZY OTRZYMALI STATUS UCHODŹCY w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	7	7	27	0,00	0,01
2014	198 666	1 443 967	7	7	18	0,00	0,01
2015	182 001	1 439 675	10	7	23	0,00	0,01
2016	164 801	1 436 367	8	4	19	0,00	0,01
2017	145 742	1 433 945	5	3	17	0,00	0,01
2018	131 776	1 428 983	7	5	23	0,00	0,02
2019	121 031	1 422 737	6	3	14	0,00	0,01
2020	107 288	1 416 495	3	1	4	0,00	0,00
2021	95 493	1 405 359	3	2	7	0,00	0,01
2022	89 184	1 366 430	18	5	32	0,00	0,04
2023	84 605	1 357 910	22	2	41	0,00	0,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.15: Zdarzenia losowe

Zdarzenie losowe jest powodem przyznania pomocy społecznej, który został uwzględniony po raz pierwszy w ustawie o pomocy społecznej oraz ujęty w sprawozdawczości od 2004 roku.

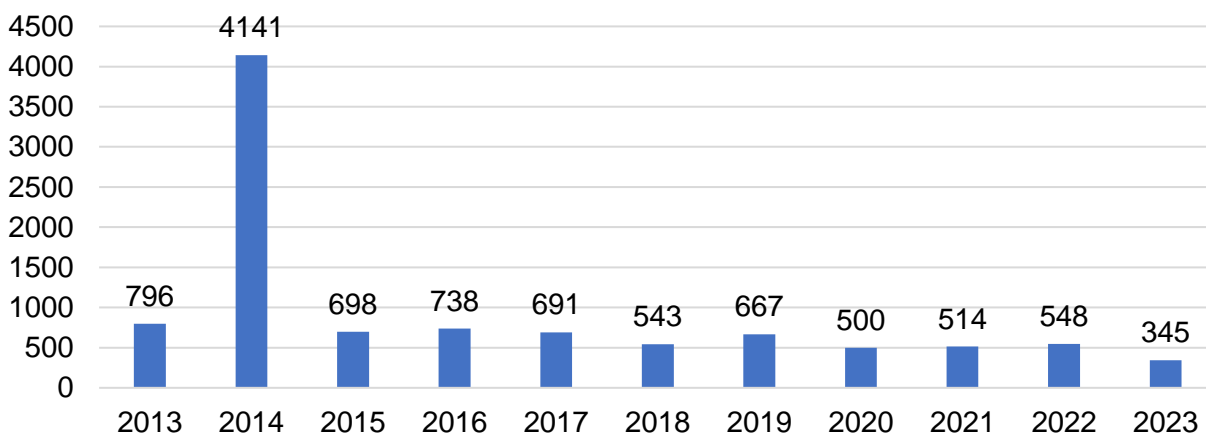
Dane przedstawione w poniższej tabeli pokazują, że liczba ludności korzystającej ze wsparcia pomocy społecznej z powodu zdarzenia losowego w 2023 roku stanowiła 0,41% ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną, tj. o 0,03 punktu procentowego więcej w porównaniu z rokiem 2013. Z tej formy pomocy w 2023 roku skorzystało 345 osób, czyli o 451 odbiorców pomocy społecznej mniej w porównaniu z rokiem 2013.

Tabela 25. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ZDARZENIA LOSOWEGO w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	296	190	796	0,06	0,38
2014	198 666	1 443 967	1367	507	4141	0,29	2,08
2015	182 001	1 439 675	260	202	698	0,05	0,38
2016	164 801	1 436 367	273	193	738	0,05	0,45
2017	145 742	1 433 945	268	186	691	0,05	0,47
2018	131 776	1 428 983	230	150	543	0,04	0,41
2019	121 031	1 422 737	253	173	667	0,05	0,55
2020	107 288	1 416 495	198	160	500	0,04	0,47
2021	95 493	1 405 359	214	162	514	0,04	0,54
2022	89 184	1 366 430	226	180	548	0,04	0,61
2023	84 605	1 357 910	155	125	345	0,03	0,41

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 65. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu ZDARZENIA LOSOWEGO w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.16: Sytuacja kryzysowa

Sytuacja kryzysowa jest powodem przyznania pomocy społecznej, który został uwzględniony po raz pierwszy w ustawie o pomocy społecznej oraz ujęty w sprawozdawczości od 2004 roku.

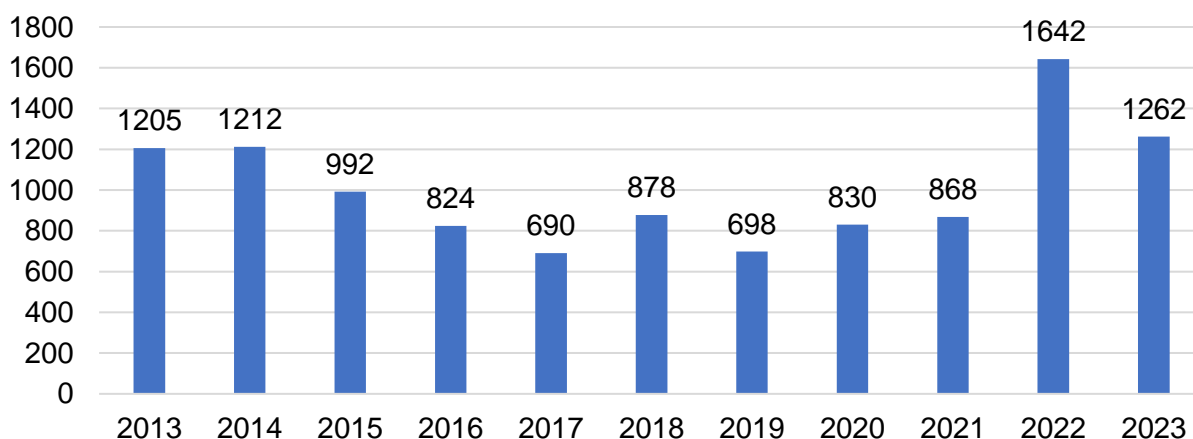
Procent ludności pobierającej świadczenie z systemu pomocy społecznej z powodu sytuacji kryzysowej w województwie warmińsko-mazurskim, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną, w 2023 roku wyniósł 1,49%, czyli o 0,92 punktu procentowego więcej w porównaniu z rokiem 2013. W 2023 roku z tego tytułu z pomocy skorzystały 1262 osoby, czyli o 57 odbiorców pomocy społecznej więcej niż w roku 2013 (wzrost o 4,7%).

Tabela 26. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu SYTUACJI KRYZYSOWEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	404	108	1 205	0,08	0,57
2014	198 666	1 443 967	367	129	1 212	0,08	0,61
2015	182 001	1 439 675	350	124	992	0,07	0,55
2016	164 801	1 436 367	298	102	824	0,06	0,5
2017	145 742	1 433 945	296	107	690	0,05	0,47
2018	131 776	1 428 983	318	84	878	0,06	0,67
2019	121 031	1 422 737	277	64	698	0,05	0,58
2020	107 288	1 416 495	292	87	830	0,06	0,77
2021	95 493	1 405 359	323	113	868	0,06	0,91
2022	89 184	1 366 430	534	177	1642	0,12	1,84
2023	84 605	1 357 910	392	109	1262	0,09	1,49

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 66. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu SYTUACJI KRYZYSOWEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.2.17: Klęska żywiołowa lub ekologiczna

Z pomocy społecznej z powodu klęski żywiołowej lub ekologicznej na terenie Warmii i Mazur w 2023 roku skorzystały 2 osoby. W omawianym okresie najwięcej osób zostało objętych wsparciem z ww. powodu w 2017 r., tj. 321.

Tabela 27. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu KŁĘSKI ŻYWIOŁOWEJ LUB EKOLOGICZNEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy (ogółem)	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin ogółem	liczba rodzin na wsi	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy z ww. powodu	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności woj.	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną
2013	211 625	1 446 915	23	23	92	0,01	0,04
2014	198 666	1 443 967	22	21	73	0,01	0,04
2015	182 001	1 439 675	15	15	47	0	0,03
2016	164 801	1 436 367	18	11	51	0,004	0,03
2017	145 742	1 433 945	124	39	321	0,022	0,22
2018	131 776	1 428 983	16	15	59	0,004	0,04
2019	121 031	1 422 737	5	5	14	0,001	0,01
2020	107 288	1 416 495	5	3	9	0,001	0,01
2021	95 439	1 405 359	3	3	8	0,001	0,01
2022	89 184	1 366 430	10	5	25	0,02	0,03
2023	84 605	1 357 910	1	1	2	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.3: Wybrane struktury i typy rodzin objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim⁹

W tym rozdziale przedstawione zostały dane dotyczące niektórych struktur i typów rodzin korzystających z pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023.

3.3.1: Rodziny objęte pomocą społeczną z podziałem na liczbę osób w rodzinie

Największy procent rodzin korzystających z pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim stanowią rodziny jednoosobowe. W roku 2023 ich liczba wyniosła 30 000 i zmalała, w porównaniu do roku 2013 o 4552. Odsetek rodzin jednoosobowych korzystających z pomocy społecznej, do ogólnej liczby rodzin otrzymujących wsparcie w 2023 roku, wyniósł 55,6% i wzrósł, w porównaniu do roku 2013, o 16,9 punktu procentowego.

Najmniejszy odsetek wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej stanowiły rodziny sześćo- i więcej osobowe. W 2023 roku ww. wskaźnik wyniósł 4,4% i zmalał w stosunku do 2013 roku o 1,9 punktu procentowego. Rodzin sześćo- i więcej osobowych było w 2013 roku 5632, natomiast w 2023 roku o 3276 mniej.

---

⁹ Dane liczbowe przedstawione w podrozdziale obejmują rodziny otrzymujące wsparcie z systemu pomocy społecznej w formie świadczeń realizowanych przez OPS-y/CUS-y i PCPR-y, zarówno w ramach ustawowych zadań własnych, jak i zleconych oraz w formie pracy socialnej.

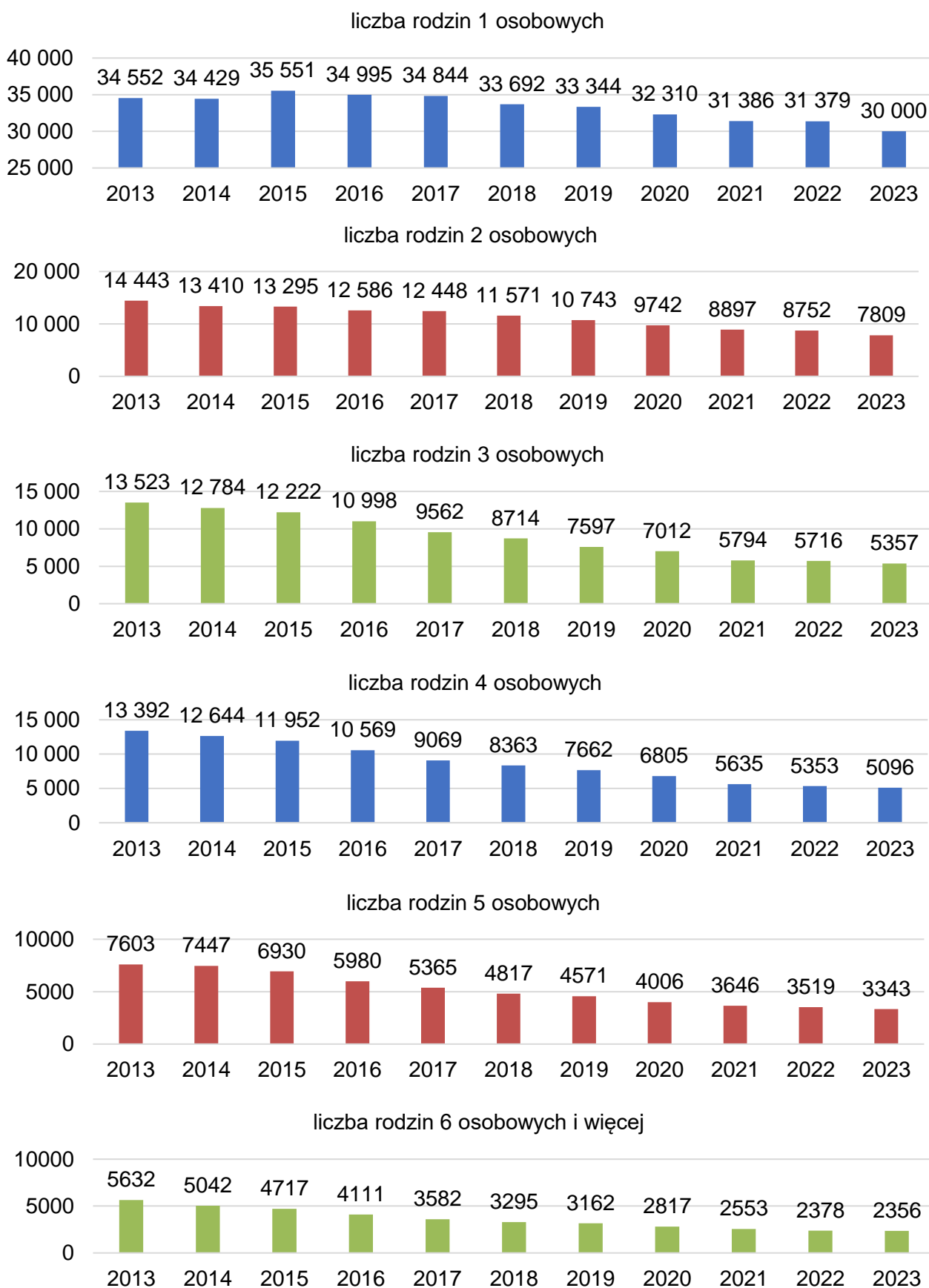
Tabela 28. Typy rodzin objętych pomocą społeczną z uwzględnieniem liczby osób w rodzinie w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (ogółem)				liczba rodzin 1 osobowych				liczba rodzin 2 osobowych				liczba rodzin 3 osobowych				liczba rodzin 4 osobowych				liczba rodzin 5 osobowych				liczba rodzin 6 osobowych i więcej			
	liczba rodzin	liczba osób	% rodzin	świadczenie	liczba rodzin	liczba osób	% rodzin	świadczenie	liczba rodzin	liczba osób	% rodzin	świadczenie	liczba rodzin	liczba osób	% rodzin	świadczenie	liczba rodzin	liczba osób	% rodzin	świadczenie	liczba rodzin	liczba osób	% rodzin	świadczenie	liczba rodzin	liczba osób	% rodzin	świadczenie
2013	89 145	34 552	34 552	38,7	14 443	28 886	16,2	13 523	40 569	15,2	13 392	53 568	15,0	7603	38 015	8,5	5632	38 951	6,3									
2014	85 756	34 429	34 429	40,2	13 410	26 820	15,6	12 784	38 352	14,9	12 644	50 576	14,7	7447	37 235	8,7	5042	34 833	5,9									
2015	84 667	35 551	35 551	42,0	13 295	26 590	15,7	12 222	36 666	14,4	11 952	47 808	14,1	6930	34 650	8,2	4717	33 322	5,6									
2016	79 239	34 995	34 995	44,2	12 586	25 172	15,9	10 998	32 994	13,9	10 569	42 276	13,3	5980	29 900	7,6	4111	28 351	5,2									
2017	74 870	34 844	34 844	46,5	12 448	24 896	16,6	9562	28 686	12,8	9069	36 276	12,1	5365	26 825	7,2	3582	25 232	4,8									
2018	70 452	33 692	33 692	47,8	11 571	23 142	16,4	8714	26 142	12,4	8363	33 452	11,9	4817	24 085	6,8	3295	23 556	4,7									
2019	67 079	33 344	33 344	49,7	10 743	21 486	16,0	7597	22 791	11,3	7662	30 648	11,4	4571	22 855	6,8	3162	22 741	4,7									
2020	62 692	32 310	32 310	51,5	9742	19 484	15,5	7012	21 036	11,2	6805	27 220	10,9	4006	20 030	6,4	2817	19 255	4,5									
2021	57 911	31 386	31 386	54,2	8897	17 794	15,4	5794	17 383	10,0	5635	22 540	9,7	3646	18 230	6,3	2553	17 614	4,4									
2022	57 097	31 379	31 379	55,0	8752	17 504	15,3	5716	17 148	10,0	5353	21 412	9,4	3519	17 595	6,2	2378	16 867	4,2									
2023	53 961	30 000	30 000	55,6	7809	15 618	14,5	5357	16 071	9,9	5096	20 384	9,4	3343	16 715	6,2	2356	16 526	4,4									

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 67, 68, 69, 70, 71, 72. Typy rodzin objętych pomocą społeczną z uwzględnieniem liczby osób w rodzinie w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.3.2: Rodziny z dziećmi

W latach 2013-2023 systematycznie zmniejszała się liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. W 2023 roku wynosiła ona 14 486 rodzin, tj. o 23 637 mniej niż w roku 2013 (spadek o 62,0%). Zmniejszył się również procent rodzin z dziećmi otrzymujących wsparcie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną. W 2023 roku wskaźnik ten wyniósł 26,8%, czyli o 16,0 punktu procentowego mniej niż w roku 2013.

Wśród rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim, najliczniejszą grupę, uwzględniając typ rodziny, stanowiły rodziny z 2 dzieci. Ich liczba w 2023 roku wyniosła 4910, natomiast w 2013 roku 13 552 (spadek o 8642 rodziny, czyli 63,8%). Stosunek rodzin z 2 dzieci objętych pomocą społeczną, do ogólnej liczby rodzin pobierających świadczenie z systemu pomocy społecznej w 2023 roku, wyniósł 9,1%, czyli o 6,1 punktu procentowego mniej niż w roku 2013.

Najmniej liczną grupę wśród rodzin z dziećmi stanowiły rodziny z siedmiorgiem i większą liczbą dzieci. W 2023 roku ich liczba wyniosła 96 i zmniejszyła się, w porównaniu z rokiem 2013, o 94 rodziny (spadek o 49,5%). Procent rodzin z siedmiorgiem i większą liczbą dzieci, w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną, w 2023 roku wyniósł 0,2% i nie zmienił się w porównaniu z rokiem 2013.

Tabela 29. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 z uwzględnieniem liczby dzieci w rodzinie

lata	liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (ogółem)	liczba rodzin z dziećmi	liczba osób w rodzinach z dziećmi	% rodzin z dziećmi pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin z 1 dzieckiem	liczba osób w rodzinach z 1 dzieckiem	% rodzin z 1 dzieckiem pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin z 2 dziećmi	liczba osób w rodzinach z 2 dziećmi	% rodzin z 2 dziećmi pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin z 3 dziećmi	liczba osób w rodzinach z 3 dziećmi	% rodzin z 3 dziećmi pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną
2013	89 145	38 123	150 469	42,8	14 425	41 224	16,2	13 552	52 809	15,2	6374	31 369	7,2
2014	85 756	35 469	139 858	41,4	13 029	36 986	15,2	12 683	49 047	14,8	6187	30 307	7,2
2015	84 667	32 593	128 654	38,5	11 763	33 362	13,9	11 623	44 872	13,7	5823	28 284	6,9
2016	79 239	29 314	113 711	37,0	10 952	30 121	13,8	10 365	39 691	13,1	5156	25 330	6,5
2017	74 870	24 411	96 018	32,6	8716	24 314	11,6	8826	33 965	11,8	4389	21 499	5,9
2018	70 452	22 558	88 704	32,0	8009	22 224	11,4	8122	31 152	11,5	4113	20 169	5,8
2019	67 079	20 594	81 091	30,7	7159	19 478	10,7	7326	28 033	10,9	3910	18 993	5,8
2020	62 962	17 970	69 975	28,5	6097	16 290	9,7	6379	24 000	10,1	3504	16 776	5,6
2021	57 911	15 614	61 543	27,0	5270	13 931	9,1	5397	20 580	9,3	3097	14 996	5,4
2022	57 097	15 620	61 293	27,4	5188	13 550	9,1	5198	19 448	9,1	3189	15 222	5,6
2023	53 961	14 486	58 001	26,8	4639	12 477	8,6	4910	18 813	9,1	3019	14 240	5,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Tabela 30. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 z uwzględnieniem liczby dzieci w rodzinie

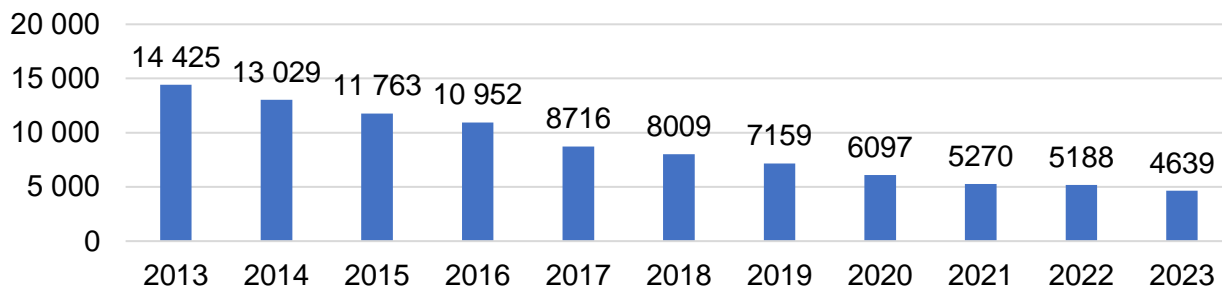
lata	liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (ogółem)	liczba rodzin z 4 dzieci	liczba osób w rodzinach z 4 dzieci	% rodzin z 4 dzieci pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin z 5 dzieci	liczba osób w rodzinach z 5 dzieci	% rodzin z 5 dzieci pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin z 6 dzieci	liczba osób w rodzinach z 6 dzieci	% rodzin z 6 dzieci pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin z 7 i więcej dzieci	liczba osób w rodzinach z 7 i więcej dzieci	% rodzin z 7 i więcej dzieci pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną
2013	89 145	2465	14 957	2,8	798	5587	0,9	319	2593	0,4	190	1930	0,2
2014	85 756	2283	13 576	2,7	745	5231	0,9	320	2615	0,4	222	2096	0,3
2015	84 667	2169	12 868	2,6	729	5027	0,9	288	2310	0,3	198	1931	0,2
2016	79 239	1846	10 984	2,3	585	4050	0,7	241	1923	0,3	169	1612	0,2
2017	74 870	1605	9554	2,1	512	3574	0,7	208	1693	0,3	155	1419	0,2
2018	70 452	1487	8847	2,1	501	3508	0,7	192	1560	0,3	134	1244	0,2
2019	67 079	1399	8430	2,1	486	3423	0,7	186	1494	0,3	128	1240	0,2
2020	62 962	1278	7547	2,0	434	2999	0,7	175	1404	0,3	103	959	0,2
2021	57 911	1205	7161	2,1	385	2716	0,7	160	1274	0,3	100	885	0,2
2022	57 097	1280	7531	2,2	472	3193	0,8	200	1539	0,4	93	810	0,2
2023	53 961	1264	7532	2,3	399	2763	0,7	159	1281	0,3	96	895	0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

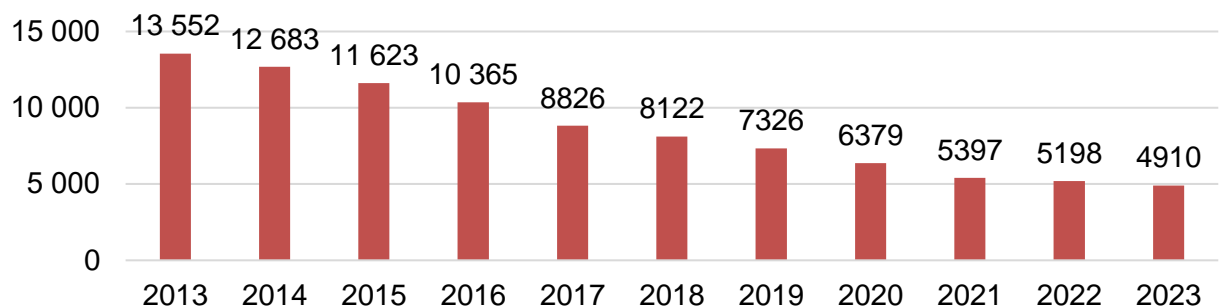

Wykres 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 z uwzględnieniem liczby dzieci w rodzinie

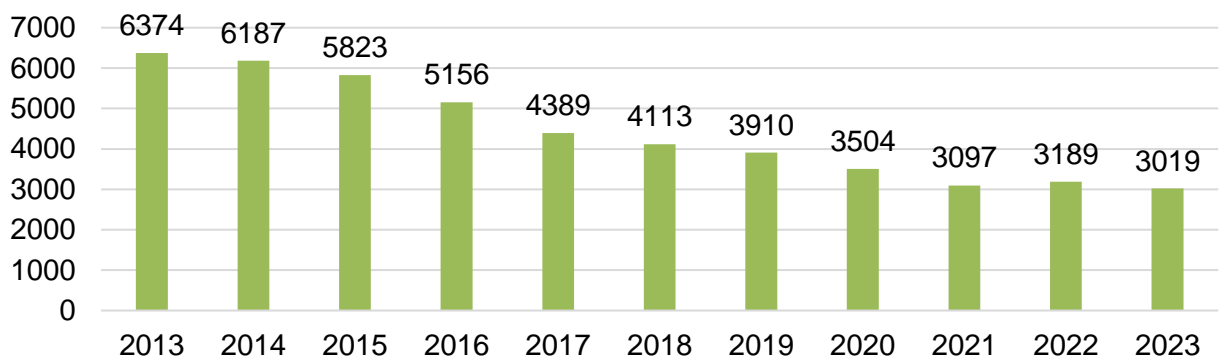
liczba rodzin z 1 dzieckiem

liczba rodzin z 2 dziećmi

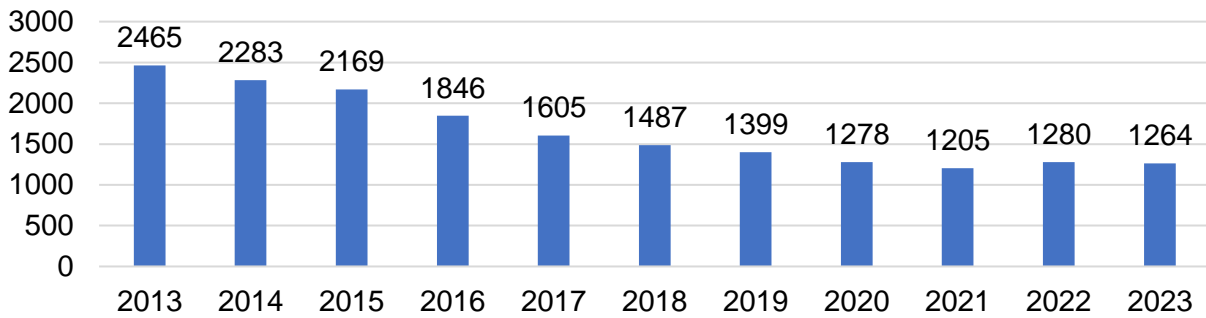

liczba rodzin z 3 dziećmi

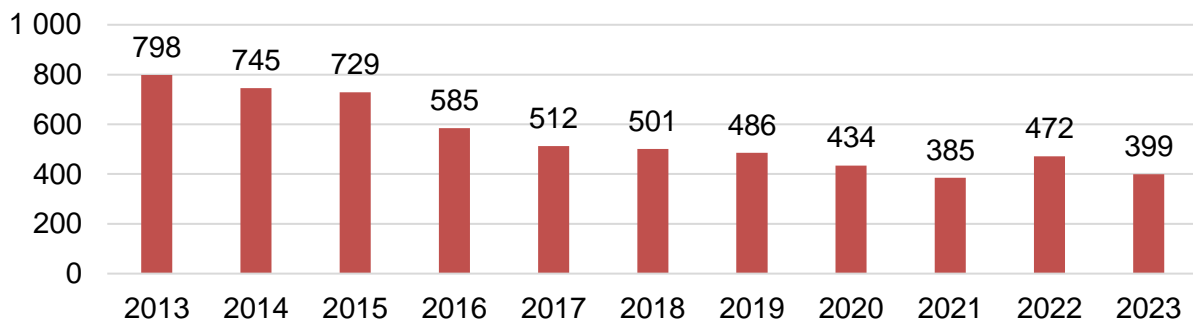

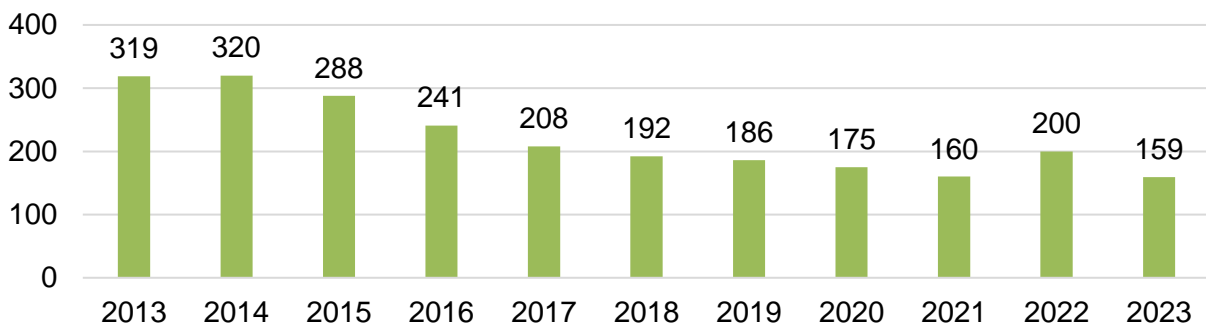
liczba rodzin z 4 dzieci

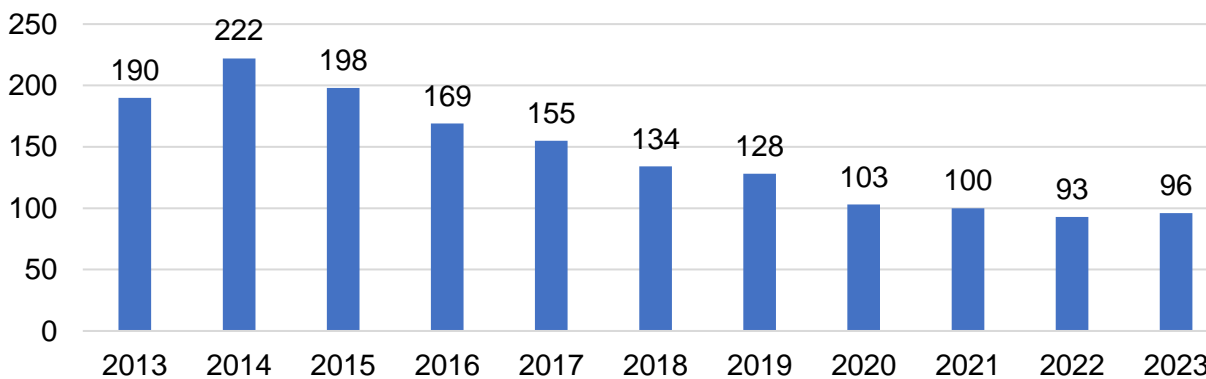
liczba rodzin z 5 dzieci

liczba rodzin z 6 dzieci

liczba rodzin z 7 i więcej dzieci

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.3.3: Rodziny niepełne

Jednym z typów rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej są rodziny niepełne. W 2023 roku ich liczba wyniosła 5465 i w stosunku do 2013 roku zmalała o 6881 rodzin (spadek o 55,7%). Procent rodzin niepełnych pobierających świadczenie z systemu pomocy społecznej, w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną, wyniósł w 2023 roku 10,1% i zmalał w porównaniu z rokiem 2013 o 3,8 punktu procentowego.

Spośród rodzin niepełnych otrzymujących wsparcie z pomocy społecznej, najliczniejszą grupę stanowiły rodziny z jednym dzieckiem. Ich liczba w 2023 roku wyniosła 2240 rodzin, tj. o 3705 mniej w porównaniu z rokiem 2013 (spadek o 62,3%). Rodziny niepełne z jednym dzieckiem stanowiły w 2023 roku 4,2% ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. W 2013 roku wskaźnik ten był wyższy o 2,5 punktu procentowego. Najmniej liczną grupą spośród rodzin niepełnych stanowiły rodziny z czworgiem i większą liczbą dzieci. Ich liczba w 2023 roku wyniosła 524 i zmalała w porównaniu z rokiem 2013 o 363 rodziny (spadek o 40,9%). W stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną, rodziny niepełne z czworgiem i większą liczbą dzieci stanowiły w 2023 roku 1,0%, analogicznie jak w 2013 roku.

W 2023 roku największy odsetek wśród rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej stanowiły rodziny z jednym dzieckiem – 41%.

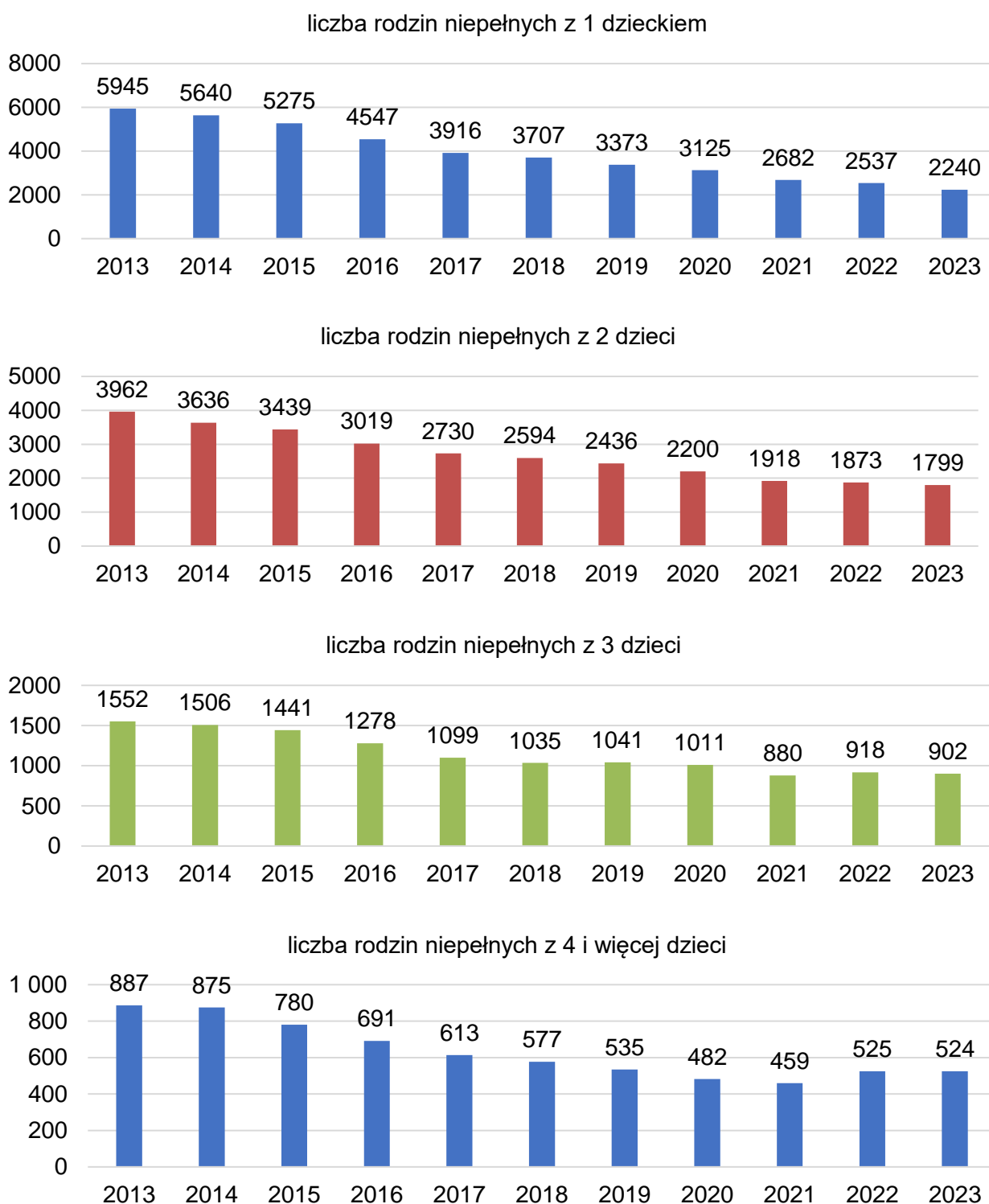
Tabela 31. Rodziny niepełne korzystające z pomocy społecznej z uwzględnieniem liczby dzieci w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (ogółem)	liczba rodzin niepełnych (ogółem)	liczba osób w rodzinach niepełnych (ogółem)	% rodzin niepełnych pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin niepełnych z 1 dzieckiem	liczba osób w rodzinach niepełnych z 1 dzieckiem	% rodzin niepełnych z 1 dzieckiem pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin niepełnych z 2 dziećmi	liczba osób w rodzinach niepełnych z 2 dziećmi	% rodzin niepełnych z 2 dziećmi pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin niepełnych z 3 dziećmi	liczba osób w rodzinach niepełnych z 3 dziećmi	% rodzin niepełnych z 3 dziećmi pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin niepełnych z 4 i więcej dziećmi	liczba osób w rodzinach niepełnych z 4 i więcej dziećmi	% rodzin niepełnych z 4 i więcej dziećmi pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną
2013	89 145	12 346	38 212	13,9	5945	13 370	6,7	3962	12 835	4,4	1552	6693	1,7	887	5314	1,0
2014	85 756	11 657	36 183	13,6	5640	12 694	6,6	3636	11 826	4,2	1506	6497	1,8	875	5166	1,0
2015	84 667	10 935	33 645	12,9	5275	11 782	6,2	3439	11 065	4,1	1441	6184	1,7	780	4614	0,9
2016	79 239	9535	29 364	12,9	4547	10 128	5,7	3019	9744	3,8	1278	5501	1,6	691	3991	0,9
2017	74 870	8358	25 717	11,2	3916	8621	5,2	2730	8758	3,7	1099	4773	1,5	613	3565	0,8
2018	70 452	7913	24 122	11,2	3707	8148	5,3	2594	8202	3,7	1035	4388	1,5	577	3384	0,8
2019	67 059	7385	22 716	11,0	3373	7393	5,0	2436	7759	3,6	1041	4419	1,6	535	3145	0,8
2020	62 692	6818	20 629	10,9	3125	6705	5,0	2200	6895	3,5	1011	4231	1,6	482	2798	0,8
2021	57 911	5939	18 514	10,3	2682	5899	4,6	1918	6176	3,3	880	3732	1,5	459	2707	0,8
2022	57 097	5853	18 386	10,3	2537	5509	4,4	1873	6007	3,3	918	3828	1,6	525	3042	0,9
2023	53 961	5465	17 586	10,1	2240	4945	4,2	1799	5735	3,3	902	3866	1,7	524	3040	1,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 80, 81, 82, 83. Rodziny niepełne korzystające z pomocy społecznej z uwzględnieniem liczby dzieci w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

3.3.4: Rodziny emerytów i rencistów

Rodziny emerytów i rencistów w 2023 roku, w stosunku do wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim, stanowiły 20,1%. Wskaźnik ten wzrósł w stosunku do 2013 roku o 5,90 punktu procentowego. W 2023 liczba rodzin emerytów i rencistów wyniosła 10 841 i zmalała w porównaniu do roku 2013 o 1800 rodzin.

Wśród ww. typu rodzin objętych wsparciem pomocy społecznej, najliczniejszą grupę stanowiły rodziny jednoosobowe. W 2023 roku ich liczba wyniosła 8085 i w porównaniu z 2013 rokiem, wzrosła o 1416 rodzin (wzrost o 21,2%). Procent rodzin jednoosobowych emerytów i rencistów pobierających świadczenie z systemu pomocy społecznej, w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną w 2023 roku wyniósł 15,0.

Najmniej liczną grupą wśród rodzin emerytów i rencistów otrzymujących wsparcie z pomocy społecznej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego były rodziny cztero- i więcej osobowe. Ich liczba w 2023 roku wyniosła 391 i w porównaniu do roku 2013, zmalała o 1127 rodzin (spadek o 74,24%). Ww. rodziny, w stosunku do ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, stanowiły w 2023 roku 0,7%, natomiast w roku 2013 – 1,7% (spadek o 1,0 punkt procentowy).

W 2023 roku wśród rodzin emerytów i rencistów objętych pomocą największy odsetek stanowiły rodziny jednoosobowe – 74,6%.

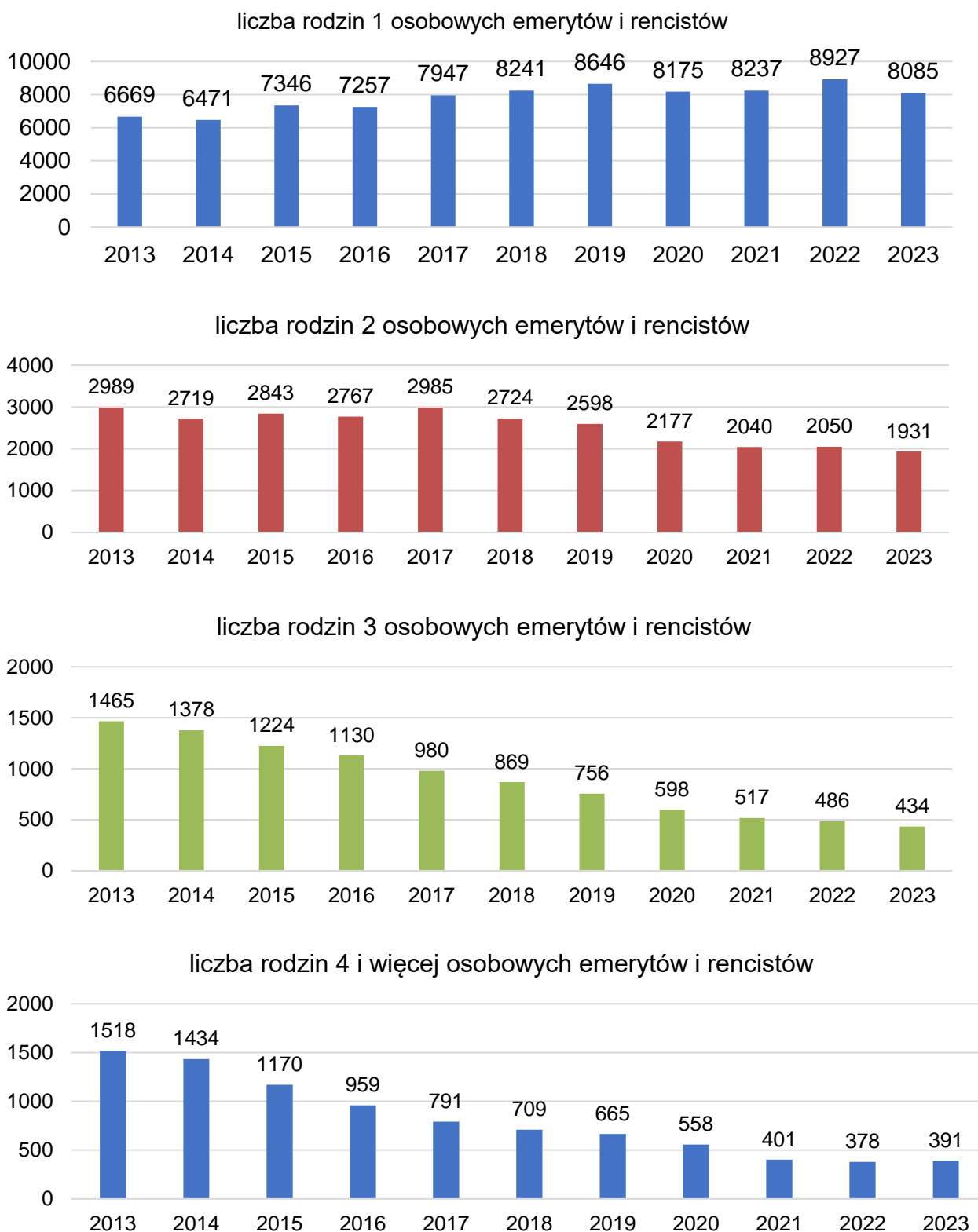
Tabela 32. Rodziny rencistów i emerytów korzystające z pomocy społecznej z podziałem na liczbę osób w rodzinie w latach 2013-2023

lata	liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (ogółem)	liczba rodzin emerytów i rencistów (ogółem)	liczba osób w rodzinach emerytów i rencistów	% rodzin emerytów i rencistów pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin 1 osobowych emerytów i rencistów	liczba osób w rodzinach 1 osobowych emerytów i rencistów	% rodzin 1 osobowych emerytów i rencistów pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin 2 osobowych emerytów i rencistów	liczba osób w rodzinach 2 osobowych emerytów i rencistów	% rodzin 2 osobowych emerytów i rencistów pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin 3 osobowych emerytów i rencistów	liczba osób w rodzinach 3 osobowych emerytów i rencistów	% rodzin 3 osobowych emerytów i rencistów pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną	liczba rodzin 4 i więcej osobowych emerytów i rencistów	liczba osób w rodzinach 4 i więcej osobowych emerytów i rencistów	% rodzin 4 i więcej osobowych emerytów i rencistów pobierających świadczenie w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną
2013	89 145	12 641	24 194	14,2	6669	6669	7,5	2989	5978	3,4	1465	4395	1,6	1518	7152	1,7
2014	85 756	12 002	22 754	14,0	6471	6471	7,6	2719	5438	3,2	1378	4134	1,6	1434	6711	1,7
2015	84 667	12 583	22 159	14,9	7346	7346	8,7	2843	5708	3,4	1224	3672	1,5	1170	5433	1,4
2016	79 239	12 113	20 652	15,3	7257	7257	9,2	2767	5534	3,5	1130	3391	1,4	959	4470	1,2
2017	74 870	12 703	20 490	17,0	7947	7947	10,6	2985	5970	4,0	980	2940	1,3	791	3633	1,1
2018	70 452	12 543	19 600	17,8	8241	8241	11,7	2724	5448	3,9	869	2607	1,2	709	3304	1,0
2019	67 079	12 665	19 221	18,9	8646	8646	12,9	2598	5196	3,9	756	2268	1,1	665	3101	1,0
2020	62 692	11 508	16 927	18,4	8175	8175	13,0	2177	4354	3,5	598	1794	1,0	558	2604	0,9
2021	57 911	11 195	15 740	19,3	8237	8237	14,2	2040	4080	3,5	517	1551	0,9	401	1872	0,7
2022	57 097	11 841	16 328	20,7	8927	8927	15,6	2050	4100	3,6	486	1458	0,9	378	1843	0,7
2023	53 961	10 841	15 143	20,1	8085	8085	15,0	1931	3862	3,6	434	1302	0,8	391	1894	0,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 84, 85, 86, 87. Rodziny rencistów i emerytów korzystające z pomocy społecznej z podziałem na liczbę osób w rodzinie w latach 2013-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

4. USŁUGI SPOŁECZNE

Usługi społeczne są ważnym elementem polityki społecznej państwa. Stanowią odpowiedź na wiele obserwowanych obecnie procesów jak zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, wzrost liczby osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i osób z niepełnosprawnościami, czy też przeobrażenia w obrębie rodziny.

W niniejszym rozdziale przedstawiono realizację przez gminy wybranych usług społecznych w ramach zadań własnych oraz zleconych. Zestawienia opracowano na podstawie sprawozdań MRiPS-03.

4.1: Usługi opiekuńcze

W latach 2013-2019 liczba osób korzystających z usług opiekuńczych systematycznie rosła osiągając w 2019 r. wartość najwyższą, tj. 6151. Od 2020 r. liczba osób objętych usługami opiekuńczymi maleje. W 2023 roku z usług tych skorzystało łącznie 5346 osób, tj. o 649 więcej w porównaniu z rokiem 2013 (o 13,8%).

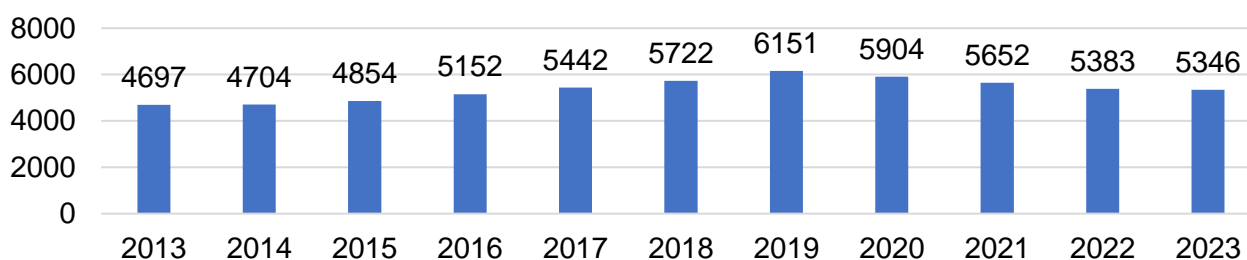
Koszty jakie gminy ponoszą w związku z świadczeniem usług opiekuńczych nieustannie rosną. W 2023 r. wyniosły one 46 114 335 zł, czyli o 22 188 183 zł więcej w porównaniu z rokiem 2013 r., tj. o 92,7% więcej. W 2023 r. przeciętny koszt jednostkowy usługi opiekuńczej (1 godzina usługi) oscylował na poziomie 29 zł, natomiast w 2013 r. – 13 zł.

Tabela 33. Liczba osób korzystających z USŁUG OPIEKUŃCZYCH w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba rodzin, którym udzielono pomocy	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy	kwota świadczeń w zł
2013	1 446 915	4697	4605	5542	23 926 152
2014	1 443 967	4704	4626	5554	25 544 731
2015	1 439 675	4854	4765	5683	26 014 550
2016	1 436 367	5152	5075	5999	27 648 995
2017	1 433 945	5442	5346	6298	32 451 143
2018	1 428 083	5722	5635	6535	35 169 270
2019	1 422 737	6151	6052	7126	38 829 359
2020	1 416 495	5904	5831	6772	44 139 103
2021	1 405 359	5652	5587	6406	44 101 915
2022	1 366 430	5383	5328	6025	43 930 303
2023	1 357 910	5346	5256	5978	46 114 335

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 88. Liczba osób korzystających z USŁUG OPIEKUŃCZYCH w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

4.2: Specjalistyczne usługi opiekuńcze

W analizowanym okresie liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych systematycznie rosła aż do roku 2022, kiedy osiągnęła wartość najwyższą - 134 osoby. W 2023 r. specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objęto 47 osób, tj. o 87 mniej w porównaniu do roku 2022 (o 64,9%) i o 36 więcej w porównaniu do 2013 r.

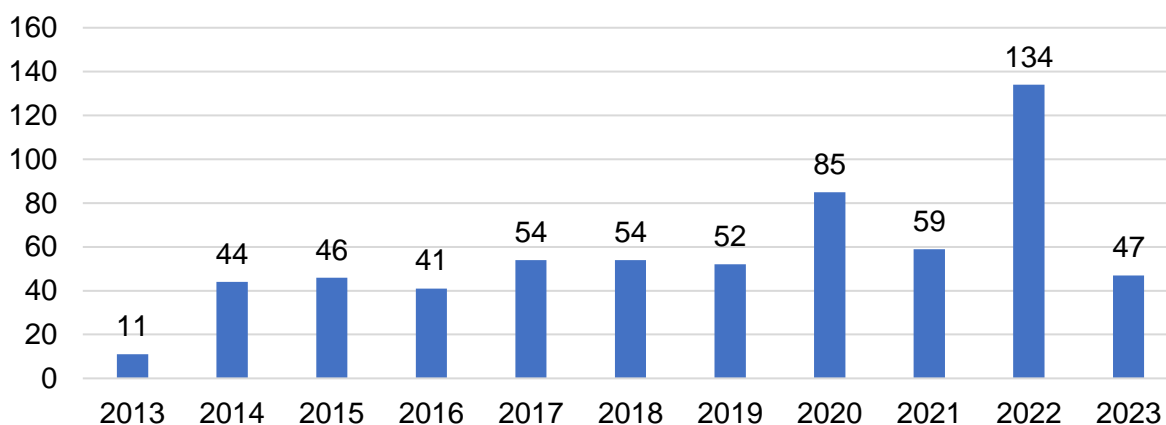
Koszty jakie gminy ponoszą w związku z świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych nieustannie rosną. W 2023 r. wyniosły one 1 588 475 zł, czyli o 1 555 960 zł więcej w porównaniu z rokiem 2013 r. W 2023 r. przeciętny koszt jednostkowy usługi opiekuńczej (1 godzina usługi) oscylował na poziomie 37 zł, natomiast w 2013 r. – 44 zł.

Tabela 34. Liczba osób korzystających ze SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba rodzin, którym udzielono pomocy	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy	kwota świadczeń w zł
2013	1 446 915	11	11	20	32 515
2014	1 443 967	44	44	66	426 831
2015	1 439 675	46	46	72	394 719
2016	1 436 367	41	41	63	461 256
2017	1 433 945	54	53	86	612 600
2018	1 428 083	54	54	82	634 781
2019	1 422 737	52	52	77	779 255
2020	1 416 495	85	85	108	1 007 612
2021	1 405 359	59	59	79	1 054 279
2022	1 366 430	134	134	162	1 366 786
2023	1 357 910	47	47	66	1 588 475

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 89. Liczba osób korzystających ze SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

4.3: Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W 2023 r. liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi wyniosła 425, tj. o 20 mniej w porównaniu do roku 2013. Najwięcej osób objętych było ww. formą wsparcia w 2016 r., tj. 540.

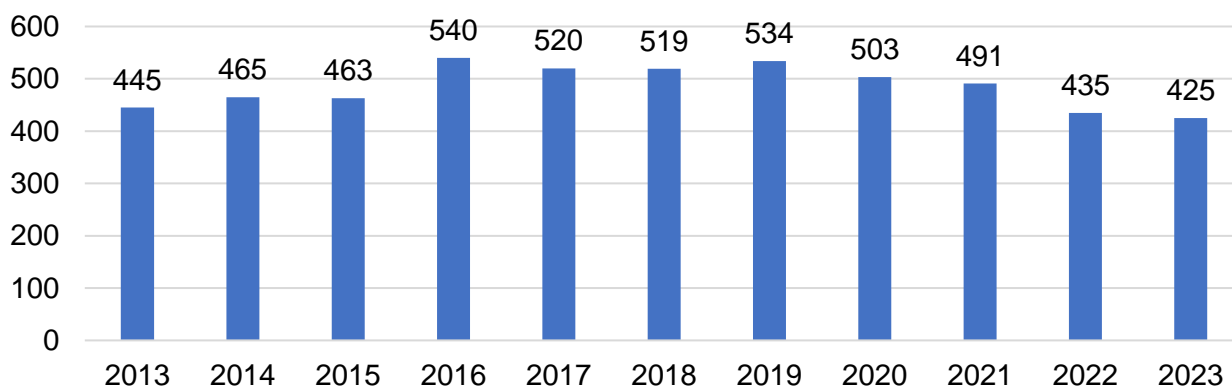
Koszty jakie gminy ponoszą w związku z zapewnieniem specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi rosną z roku na rok. W 2023 r. wyniosły one 6 746 231 zł, czyli o 3 429 468 zł więcej w porównaniu z rokiem 2013 r. W 2023 r. przeciętny koszt jednostkowy specjalistycznej usługi opiekuńczej w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (1 godzina usługi) oscylował na poziomie 51 zł, natomiast w 2013 r. – 20 zł.

Tabela 35. Liczba osób korzystających ze SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba rodzin, którym udzielono pomocy	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy	kwota świadczeń w zł
2013	1 446 915	445	431	719	3 316 763
2014	1 443 967	465	446	729	3 328 200
2015	1 439 675	463	448	721	3 304 698
2016	1 436 367	540	523	857	3 747 184
2017	1 433 945	520	503	828	4 108 001
2018	1 428 083	519	507	814	4 376 843
2019	1 422 737	534	522	832	4 994 583
2020	1 416 495	503	491	793	5 180 585
2021	1 405 359	491	476	783	5 535 018
2022	1 366 430	435	419	695	5 925 775
2023	1 357 910	425	412	698	6 746 231

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 90. Liczba osób korzystających ze SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

4.4: Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)

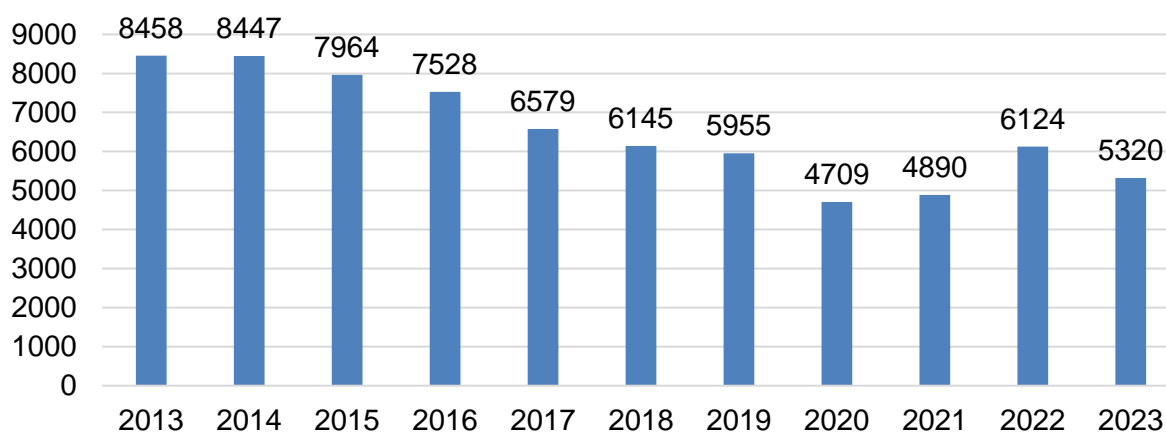
W latach 2013-2020 liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) systematycznie malała, osiągając w 2020 r. wartość 4709, tj. o 3749 mniej w porównaniu do roku 2013. W 2022 r. z ww. wsparcia skorzystały 6124 rodziny, z kolei w 2023 r. ich liczba ponownie się zmniejszyła osiągając wartość 5320 (12 013 osób w tych rodzinach), tj. o 804 mniej w porównaniu do 2022 r. (o 13,1%) oraz o 3138 mniej w porównaniu do roku 2013 (37,1%).

Tabela 36. Liczba rodzin korzystających z PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin, którym udzielono pomocy	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy
2013	1 446 915	8458	22 071
2014	1 443 967	8447	22 014
2015	1 439 675	7964	20 142
2016	1 436 367	7528	18 192
2017	1 433 945	6579	15 539
2018	1 428 083	6145	14 082
2019	1 422 737	5955	14 770
2020	1 416 495	4709	10 732
2021	1 405 359	4890	10 908
2022	1 366 430	6124	13 385
2023	1 357 910	5320	12 013

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 91. Liczba rodzin korzystających z PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

4.5: Interwencja kryzysowa

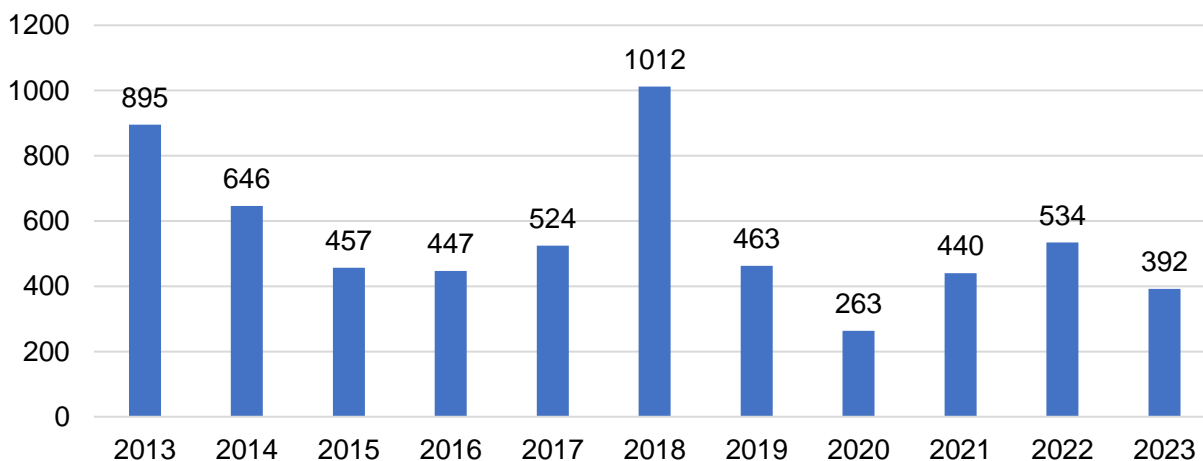
W 2023 r. liczba rodzin objętych wsparciem w postaci interwencji kryzysowej wyniosła 392 (1262 osoby w tych rodzinach), tj. o 503 mniej w porównaniu do roku 2013 (o 56,2%). W analizowanym okresie najwięcej rodzin objętych zostało ww. formą pomocy w 2018., tj. 1012 (2717 osób w tych rodzinach).

Tabela 37. Liczba rodzin korzystających z INTERWENCJI KRYZYSOWEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

lata	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba rodzin, którym udzielono pomocy	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy
2013	1 446 915	895	2792
2014	1 443 967	646	2079
2015	1 439 675	457	1477
2016	1 436 367	447	1372
2017	1 433 945	524	1375
2018	1 428 083	1012	2717
2019	1 422 737	463	1373
2020	1 416 495	263	769
2021	1 405 359	440	1272
2022	1 366 430	534	1642
2023	1 357 910	392	1262

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 92. Liczba rodzin korzystających z INTERWENCJI KRYZYSOWEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

5. ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA REALIZACJĘ ZADAŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dzieli zadania głównych jednostek pomocowych – gminnych ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie, na własne oraz zlecone przez administrację rządową. Pomoc społeczna jest finansowana ze środków budżetu gminy i powiatu przeznaczonych na realizację zadań własnych oraz budżetu państwa – na realizację i obsługę zadań zleconych.

Od roku 2004 świadczenia z systemu pomocy społecznej finansowane są w głównej mierze ze środków własnych budżetów gmin i powiatów. Poziom pomocy oferowanej mieszkańcom zależy z jednej strony od zasobności lokalnych budżetów, a z drugiej od priorytetów gminnych i powiatowych strategii rozwiązywania problemów społecznych. Wysokość oraz zasady wypłacanych świadczeń pieniężnych z systemu pomocy społecznej w roku 2023 regulowane były ustawą o pomocy społecznej oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, jak również aktami wykonawczymi do ustawy o pomocy społecznej.

W 2023 roku kwota przeznaczona na realizację zadań własnych i zleconych przez administrację rządową gminom i powiatom województwa warmińsko-mazurskiego wyniosła 207 302 026 zł i zmalała w porównaniu z rokiem 2013 o 31 935 820 zł (spadek o 13,3%). W analizowanym okresie najmniej środków było wydatkowanych w roku 2021, a najwięcej w roku 2013.

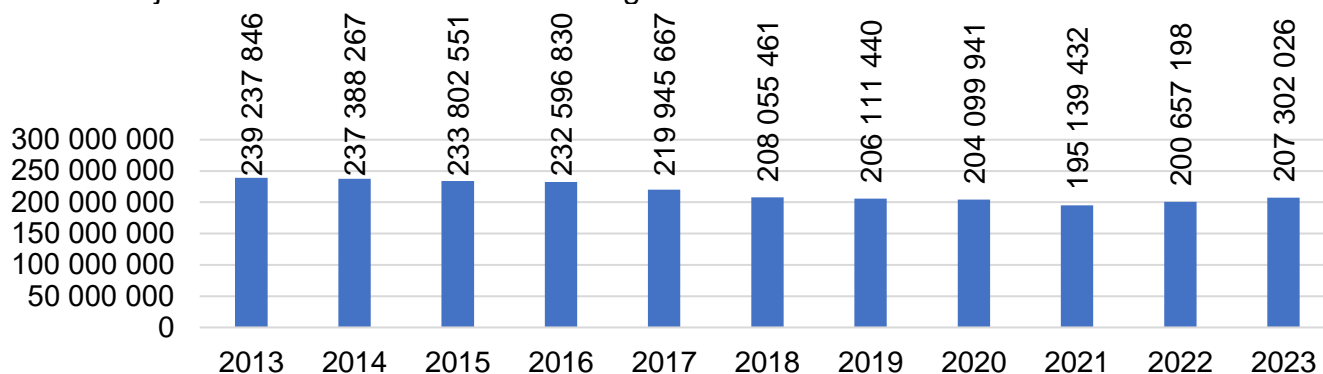
Tabela 38. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń z pomocy społecznej w ramach zadań, własnych i zleconych przez administrację rządową, gmin i powiatów na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2013-2023

lata	kwota świadczeń w zł przeznaczona na realizację zadań własnych przez gminy (ogółem)	kwota świadczeń w zł przeznaczona na realizację zadań zleconych przez gminy ogółem)	kwota świadczeń w zł przeznaczona na realizację zadań własnych przez powiaty (ogółem)	kwota świadczeń w zł przeznaczona na realizację zadań zleconych przez powiaty (ogółem)	razem kwota w zł
2013	235 053 719	3 760 020	424 107	0	239 237 846
2014	233 179 653	3 701 027	507 587	0	237 388 267
2015	229 497 754	3 803 425	497 572	3 800	233 802 551
2016	227 722 728	4 418 524	449 578	6 000	232 596 830
2017	214 526 071	5 006 119	385 067	28 410	219 945 667
2018	202 609 421	5 077 028	344 890	24 122	208 055 461
2019	200 077 570	5 714 229	279 806	39 835	206 111 440
2020	197 890 159	6 026 955	157 509	25 318	204 099 941
2021	188 559 203	6 417 308	148 611	14 310	195 139 432
2022	193 345 094	7 084 985	83 794	143 325	200 657 198
2023	198 929 422	7 995 102	124 696	252 806	207 302 026

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 93. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń z pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych przez administrację rządową gmin i powiatów na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2013-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

5.1: Zadania gmin

5.1.1: Zadania własne gmin

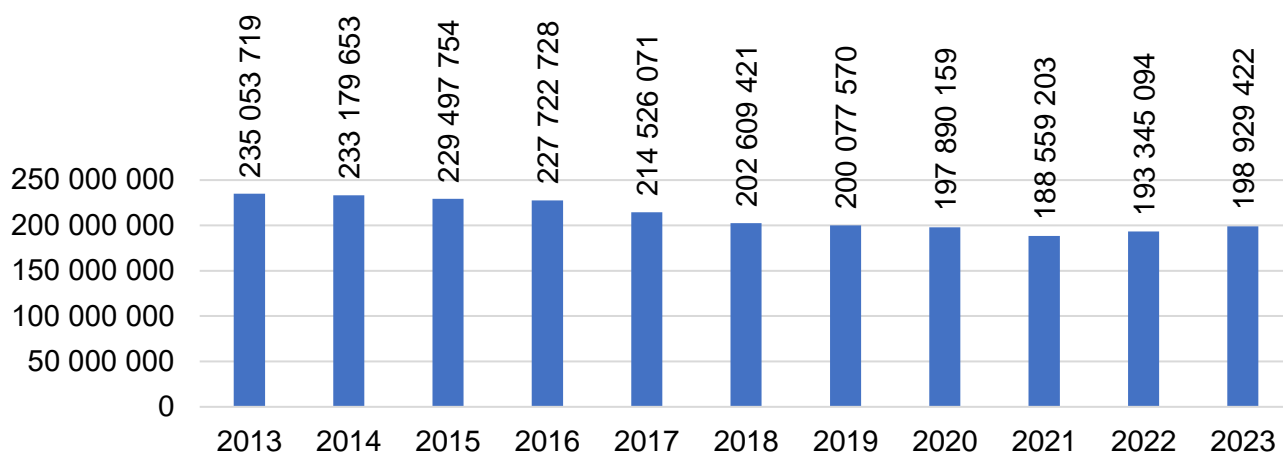
Zadania własne gmin z zakresu pomocy społecznej określa art. 17 ustawy o pomocy społecznej. Należą do nich m.in.: wypłacanie zasiłków okresowych, zasiłków stałych, zasiłków celowych (w tym przeznaczonych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego) oraz pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne osób nieposiadających dochodu (np. osób bezdomnych). W ramach zadań własnych gminy przyznają także posiłki (zwłaszcza dla dzieci), ubranie i schronienie osobom potrzebującym. Świadczą również usługi opiekuńcze, w tym usługi o charakterze specjalistycznym.

W ostatnich latach zauważyć można stopniowe przesuwanie ciężaru źródła finansowania przyznawanych świadczeń z systemu pomocy społecznej z zadań zleconych na zadania własne gmin. Jest to przyczyną wzrostu środków wypłaconych przez gminy województwa warmińsko-mazurskiego na świadczenia z katalogu zadań własnych. W roku 2023 kwota ta wyniosła 198 929 422 zł (spadek o 15,4% w stosunku do roku 2013).

Tabela 39. Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych gmin w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023

lata	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba rodzin, którym udzielono pomocy	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy	kwota świadczeń w zł	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności w województwie
2013	1 446 915	126 400	79 013	219 816	235 053 719	15,19
2014	1 443 967	119 563	75 530	195 863	233 179 653	13,56
2015	1 439 675	112 231	71 203	181 238	229 497 754	12,59
2016	1 436 367	102 483	67 401	164 781	227 722 728	11,47
2017	1 433 945	91 065	61 561	146 608	214 526 071	10,22
2018	1 428 983	82 937	57 164	132 366	202 609 421	9,26
2019	1 422 737	76 961	53 334	120 400	200 077 570	8,46
2020	1 416 495	69 298	49 410	106 745	197 890 159	7,54
2021	1 405 359	60 475	44 815	94 940	188 559 203	6,76
2022	1 366 430	56 933	41 806	88 666	193 345 094	6,49
2023	1 357 910	54 708	39 646	84 098	198 929 422	6,19

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 94 Kwota świadczeń przeznaczonych na zdania własne gmin w województwie
warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

5.1.2: Zadania zlecone gminom przez administrację rządową

Zadania zlecone gminom przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej określa art. 18 ustawy o pomocy społecznej. Do zadań tych należą m.in.: specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, a także pomoc cudzoziemcom.

Kwota świadczeń systemu pomocy społecznej przeznaczonych na realizację zadań zleconych przez administrację rządową gminom w latach 2013-2023 uległa zmianom. W 2023 roku w województwie warmińsko-mazurskim na zadania zlecone gmin wydano łącznie 7 995 102 zł, tj. o 4 235 082 zł więcej niż w 2013 r. (o 112,6%).

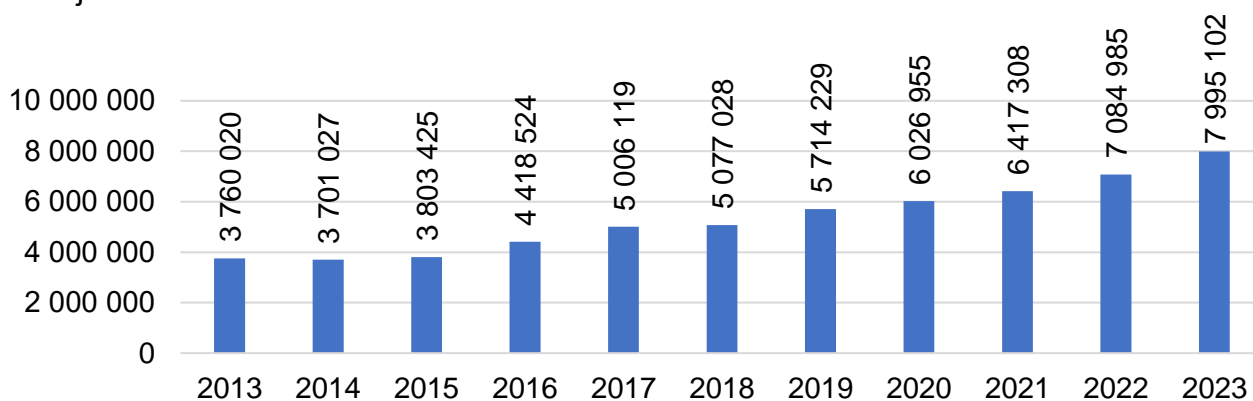
Tabela 40. Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych gminom w województwie
warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023

lata	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba rodzin, którym udzielono pomocy	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy	kwota świadczeń w zł	% ludności pobierającej świadczenie w stosunku do ogólnej liczby ludności w województwie
2013	1 446 915	555	446	770	3 760 020	0,05
2014	1 443 967	570	447	732	3 701 027	0,05
2015	1 439 675	463	448	721	3 803 425	0,05
2016	1 436 367	665	545	937	4 418 524	0,07
2017	1 433 945	752	625	1149	5 006 119	0,08
2018	1 428 983	670	517	847	5 077 028	0,06
2019	1 422 737	714	522	832	5 714 229	0,06
2020	1 416 495	688	493	798	6 026 955	0,06
2021	1 405 359	667	476	783	6 417 308	0,06
2022	1 366 430	644	429	720	7 084 985	0,05
2023	1 357 910	643	413	699	7 995 102	0,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 95. Kwota świadczeń przeznaczonych na zadania zlecone gminom w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

5.2: Zadania powiatów

5.2.1: Zadania własne powiatów

Zadania własne powiatów z zakresu pomocy społecznej określa m.in. 19 ustawy o pomocy społecznej.

Do zadań własnych powiatów należy m.in. wypłacanie świadczeń:

- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się.

W związku z wprowadzaniem w 2012 r. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz reorganizacją systemu pomocy społecznej, środki przeznaczone na wsparcie rodzin zastępczych, a także prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, zostały wyodrębnione w ramach nowego systemu – pieczy zastępczej.

Na zadania, które pozostały w gestii finansowania ze środków na pomoc społeczną, tj. życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem osób wymagających takiego wsparcia, powiaty województwa warmińsko-mazurskiego w 2023 roku przeznaczyły łącznie kwotę 124 696 zł, tj. o 332 092 zł mniej niż w 2013 r.

Tabela 41. Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych powiatów w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023

lata	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	kwota świadczeń w zł
2013	1 446 915	136	456 788
2014	1 443 967	161	507 587
2015	1 439 675	150	497 572
2016	1 436 367	131	449 578
2017	1 433 945	141	385 067
2018	1 428 983	133	344 890
2019	1 422 737	94	279 806
2020	1 416 495	54	157 509
2021	1 405 359	44	148 611
2022	1 366 430	22	83 794
2023	1 357 910	35	124 696

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

5.2.2: Zadania zlecone powiatom przez administrację rządową

Zadania zlecone przez administrację rządową powiatom z zakresu pomocy społecznej określa art. 20 ustawy o pomocy społecznej. Do zadań tych należy m.in.: pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia, a także udzielanie cudzoziemcom pomocy w zakresie interwencji kryzysowej. Katalog zadań zleconych powiatom przez administrację rządową zmieniał się na przestrzeni lat w oparciu o kolejne nowelizacje ustawy o pomocy społecznej.

W roku 2023 na pomoc dla cudzoziemców przeznaczono w województwie warmińsko-mazurskim 252 806 zł. Niewątpliwie tak duży wzrost środków względem lat ubiegłych związany jest z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy.

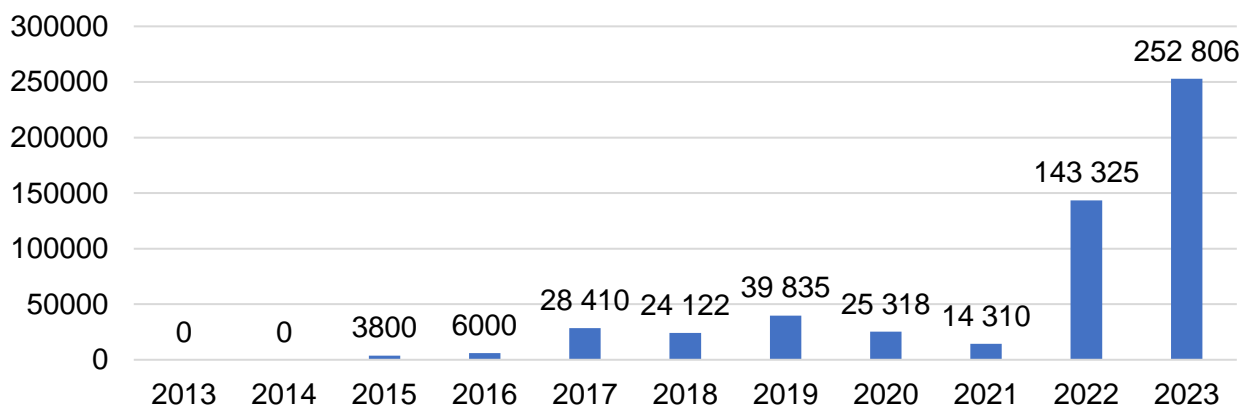

Tabela 42. Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych powiatom w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023

lata	liczba ludności w województwie (ogółem)	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba rodzin, którym udzielono pomocy	liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy	kwota świadczeń w zł
2013	1 446 915	0	0	0	0
2014	1 443 967	0	0	0	0
2015	1 439 675	1	1	1	3800
2016	1 436 367	1	1	1	6000
2017	1 433 945	2	1	5	28 410
2018	1 428 083	6	2	6	24 122
2019	1 422 737	4	4	7	39 835
2020	1 416 495	2	2	5	25 318
2021	1 405 359	2	2	2	14 310
2022	1 366 430	14	14	23	143 325
2023	1 357 910	27	23	42	252 806

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

Wykres 96. Kwota świadczeń przeznaczonych na zadania zlecone powiatowym centrom pomocy rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-03

PODSUMOWANIE

1. W latach 2013-2023 obserwowano zmienną dynamikę wskaźników zatrudnienia kadry w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na Warmii i Mazurach (z 5659 osób zatrudnionych w 2013 roku do 6672 w 2023 roku). Od 2013 roku liczba osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej systematycznie rosła aż do 2020 r. Od tego czasu obserwuje się systematyczny jej spadek.
2. W latach 2013-2023 kadra pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej/centrach usług społecznych województwa warmińsko-mazurskiego utrzymywała się na względnie stałym poziomie. W 2013 wyniosła 879 osób zatrudnionych na stanowisku pracownik socjalny, a w 2023 – 811.
3. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej otrzymujących świadczenia zarówno w ramach ustawowych zadań własnych, jak i zleconych gminom i powiatom, pomiędzy rokiem 2013 a 2023 zmniejszyła się o 127 020 (spadek o 60,0%), a liczba tych rodzin o 39 915 (spadek o 50,0%).
4. Jednym z czynników mających wpływ na zmniejszenie się liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej na przestrzeni lat 2013-2023 były zmiany uregulowań prawnych, w tym wprowadzenie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy. Ponadto równie istotnym czynnikiem wpływającym na zmniejszanie się liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej było wsparcie finansowe w ramach środków UE na aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych społecznie i zagrożonych takim wykluczeniem. Kolejnym istotnym czynnikiem była poprawa na rynku pracy przekładająca się na powolny, ale systematyczny spadek bezrobocia. Równie ważnym elementem mogącym mieć wpływ na zmniejszanie się liczby osób korzystających z pomocy społecznej jest wprowadzenie od 1 kwietnia 2016 roku Programu „Rodzina 500+”.

Do innych przyczyn spadku liczby osób korzystających z pomocy społecznej zaliczyć można również: zmniejszającą się liczbę mieszkańców, niski poziom urodzeń, zwiększającą się liczbę zgonów, trwały spadek liczby istniejących małżeństw, a w konsekwencji zmniejszający się potencjał reprodukcyjny i opiekuńczo – pielęgnacyjny oraz starzenie się mieszkańców województwa.

5. Do dominujących powodów przyznawania pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 należały:
  - bezrobocie – w danym okresie (lata 2013-2023) średnia wielkość procentowa liczby ludności pobierającej świadczenie z ww. powodu w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną wyniosła 56,97% (przy najwyższym wskaźniku w 2013 r. wynoszącym 67,27% i najniższym w 2022 r. wynoszącym 49,20%). Ważnym wskaźnikiem obrazującym skalę korzystania z pomocy społecznej w powodu bezrobocia jest odsetek osób, którym udzielono pomocy z ww. powodu w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców województwa. W 2023 roku wskaźnik ten wyniósł 3,12% i był najniższy w latach 2013-2023 –

prawie co trzydziesty mieszkaniec województwa korzystał z pomocy społecznej z powodu bezrobocia (najwyższą wartość wskaźnik ten osiągnął w 2013 roku – 9,84% – prawie co dziesiąty mieszkaniec województwa warmińsko-mazurskiego korzystał z pomocy społecznej z powodu bezrobocia);

- ubóstwo – w analizowanym okresie (lata 2013-2023) średnia wielkość procentowa liczby ludności pobierającej świadczenie z powodu ubóstwa, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną, wyniosła 52,40% (przy najwyższym wskaźniku w 2015 r. wynoszącym 56,85% i najniższym w 2023 r. wynoszącym 48,38%). Z tego powodu z pomocy społecznej w 2023 roku korzystało 3,01% mieszkańców województwa (w 2013 r. było to 7,91% mieszkańców). Należy jednocześnie zaznaczyć, że ubóstwo nie występuje jako samodzielna przesłanka udzielania świadczeń z pomocy społecznej. Łącznie z ubóstwem musi wystąpić inna przyczyna udzielania świadczeń z pomocy społecznej zawarta w katalogu powodów wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej;
  - niepełnosprawność – w danym okresie (lata 2013-2023) średnia wielkość procentowa liczby ludności pobierającej świadczenia z ww. powodu w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną wyniosła 27,02% (przy najwyższym wskaźniku w 2017 r. wynoszącym 28,83% i najniższym w 2013 r. wynoszącym 24,94%). Z powodu niepełnosprawności z pomocy społecznej w 2023 roku skorzystało 1,72% mieszkańców województwa (w 2013 r. było to 3,65% mieszkańców);
  - długotrwała lub ciężka choroba – w danym okresie (lata 2013-2023) średnia wielkość procentowa liczby ludności pobierającej świadczenia z ww. powodu w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną wyniosła 29,20% (przy najwyższym wskaźniku w 2023 r. wynoszącym 35,21% i najniższym w 2013 r. wynoszącym 22,41%). Z tego powodu z pomocy społecznej w 2023 roku korzystało 2,19% mieszkańców województwa (w 2013 r. było to 3,28% mieszkańców) – wartość tego wskaźnika w omawianym okresie systematycznie malała.
6. Analiza powodów przyznawania świadczeń z pomocy społecznej pod kątem liczby osób korzystających z tej pomocy zakreśla szczególne obszary interwencji i wsparcia. Należą do nich:
- bezdomność – liczba osób objętych wsparciem w ramach tego powodu w latach 2013-2016 systematycznie wzrastała – z liczby 2061 w 2013 roku do 2131 w 2016 roku (wzrost o 70 osób, czyli 3,40%). Podejmowane działania oraz wdrażanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności wpłynęły na zmniejszenie się od 2017 roku liczby osób objętych wspomnianym wsparciem z 1992 osób do 1547 osób w roku 2022. W 2023 r. liczba ta ponownie wzrosła i wyniosła 1690 osób. W 2023 roku 0,12% mieszkańców województwa korzystało z pomocy społecznej w ww. powodu;

- potrzeba ochrony macierzyństwa – analiza statystyczna obejmująca lata 2013-2023 ukazuje zmienną tendencję korzystania z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa – w 2013 było to 41 956 osób, od roku 2014 liczba ta zaczęła spadać, osiągając w 2023 roku wielkość 22 374 osoby (spadek o 46,7% w stosunku do roku 2013). W 2023 roku 1,65% mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego korzystało z pomocy społecznej z ww. powodu;
  - długotrwała lub ciężka choroba – lata 2013-2023 charakteryzowały się zmienną dynamiką korzystania z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Najwięcej osób z województwa warmińsko-mazurskiego korzystało z pomocy w roku 2013 (47 432 osoby, czyli 3,28% mieszkańców województwa), a najmniej w roku 2023 – 29 793 osób, czyli 2,19% mieszkańców województwa;
  - alkoholizm – w latach 2013-2023 następował systematyczny spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej w ramach ww. powodu (z 8943 osoby w 2013 r. do 4360 osób w 2023 r., czyli spadek o 51,20%). Odsetek mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego korzystających z pomocy społecznej z ww. powodu w 2023 roku wyniósł 0,32%;
  - trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – lata 2013-2023 charakteryzowały się zmienną dynamiką korzystania z pomocy społecznej w ramach ww. powodu. W roku 2013 odnotowano największą liczbę osób objętych wsparciem w ramach tego powodu – 2117, a w roku 2022 najmniejszą – 865. W roku 2023 liczba ta wzrosła i wyniosła 1017 osób. Odsetek mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego korzystających z pomocy społecznej z ww. powodu w 2023 roku wyniósł 0,07%.
7. Analiza liczby rodzin, odbiorców pomocy społecznej, pod kątem ich charakterystyki i wielkości ukazuje specyficzne tendencje.
- Najliczniejszą grupę, uwzględniając rodziny z dziećmi, stanowiły rodziny z 2 dziećmi. Ich liczba w 2023 roku wyniosła 4910, natomiast w 2013 roku 13 552 (spadek o 8642 rodziny, czyli 63,8%). Stosunek rodzin z 2 dziećmi objętych pomocą społeczną, do ogólnej liczby rodzin pobierających świadczenie z systemu pomocy społecznej w 2023 roku, wyniósł 9,10%, czyli o 6,1 punktu procentowego mniej niż w roku 2013.
  - Najmniej liczną grupę wśród rodzin z dziećmi stanowiły rodziny z siedmiorgiem i większą liczbą dzieci. W 2023 roku ich liczba wyniosła 96 i zmniejszyła się, w porównaniu z rokiem 2013, o 94 rodziny (spadek o 49,5%). Procent rodzin z siedmiorgiem i większą liczbą dzieci, w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną, w 2023 roku wyniósł 0,2% i pozostaje na takim samym poziomie jak w 2013 r.
  - Zmniejszyła się liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. W 2023 roku wynosiła ona 14 486 rodzin, tj. o 23 637 mniej niż w roku 2013 (spadek o 62,0%).

- Zmniejsza się liczba rodzin niepełnych ogółem korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. W 2023 roku ich liczba wyniosła 5465 i w stosunku do 2013 roku zmalała o 6881 rodzin (spadek o 55,7%).
  - Zmniejsza się liczba rodzin emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej. W latach 2013-2023 liczba tych rodzin zmalała o 1800 (spadek o 14,2%) i w 2023 roku wyniosła 10 841 rodzin.
8. Łączna kwota środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań pomocy społecznej (zadania własne i zlecone gminom oraz zadania własne i zlecone powiatom) między rokiem 2013 a 2023 zmniejszyła się o prawie 32 mln zł.

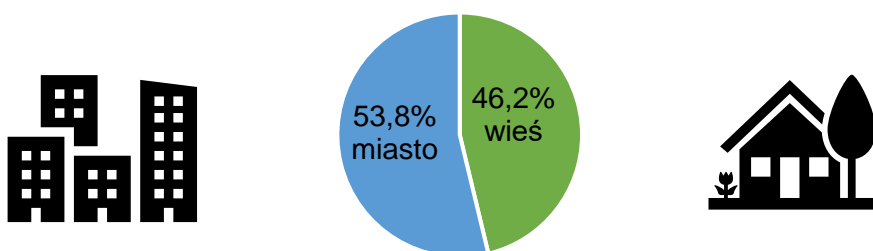

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim na przestrzeni lat 2013-2023

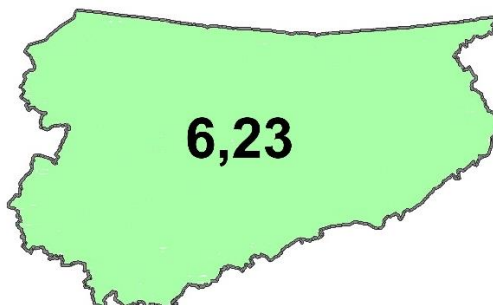
	liczba rodzin (ogółem)	liczba osób w rodzinach
2013	79 848	211 625
2014	76 675	198 666
2015	71 691	182 001
2016	67 452	164 801
2017	61 979	145 742
2018	57 014	131 776
2019	53 729	121 031
2020	49 128	107 288
2021	45 146	95 493
2022	42 130	89 184
2023	39 933	84 605

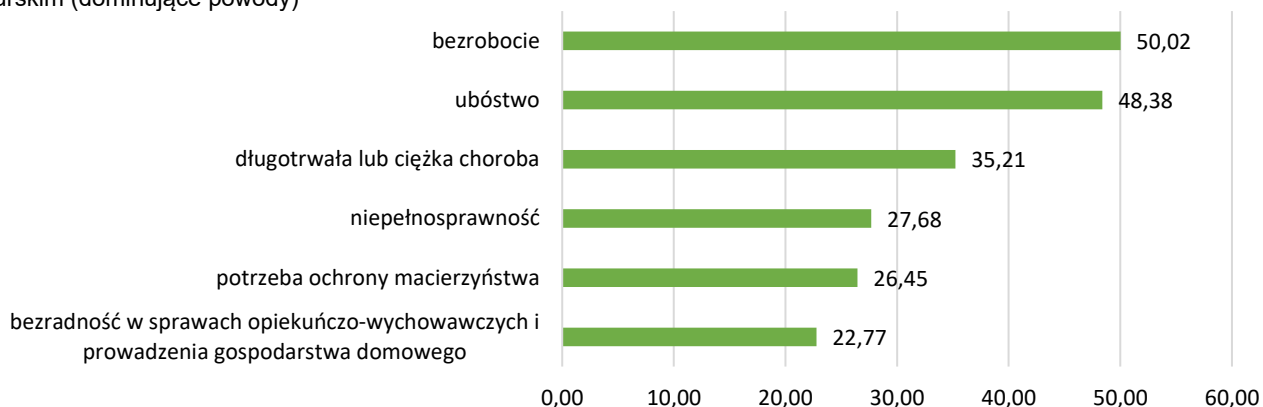
Rodziny korzystające z pomocy społecznej w 2023 r. według miejsca zamieszkania

Stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w województwie w gminach i miastach na prawach powiatu województwa warmińsko-mazurskiego do ogólnej liczby ich mieszkańców w 2023 roku

Powody udzielania pomocy społecznej w 2023 roku* - procent osób w rodzinach, którym udzielono pomocy ze wskazanego powodu, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim (dominujące powody)

*pomoc społeczna może zostać udzielona z więcej niż jednego powodu, ubóstwo nie występuje jako samodzielna przesłanka udzielenia pomocy społecznej, łącznie z ubóstwem musi wystąpić inna przesłanka udzielenia świadczenia, określona w art. 7 ustawy o pomocy społecznej

SPIS TABEL WYKRESÓW I MAP

Spis tabel

Tabela 1. Infrastruktura pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 (liczba placówek).....	12
Tabela 2. Infrastruktura pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 (liczba miejsc w placówkach)	15
Tabela 3. Zatrudnienie w pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023.....	19
Tabela 4. Zatrudnienie w ośrodkach pomocy społecznej/centrach usług społecznych ogółem, w tym zatrudnienie pracowników socjalnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023.....	20
Tabela 5. Zatrudnienie w powiatowych centrach pomocy rodzinie, w tym zatrudnienie pracowników socjalnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023.....	22
Tabela 6. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023.....	26
Tabela 7. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim z podziałem na powody przyznania pomocy	29
Tabela 8. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim z podziałem na powody przyznania pomocy	31
Tabela 9. Procent osób, którym udzielono pomocy, w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2013-2023, z podziałem na powody przyznania pomocy	33
Tabela 10. Procent osób, którym udzielono pomocy, w stosunku do ogólnej liczby osób, objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023, z podziałem na powody przyznania pomocy	34
Tabela 11. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu UBÓSTWA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	36
Tabela 12. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu SIEROCTWA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	37
Tabela 13. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu BEZDOMNOŚCI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim.....	38
Tabela 14. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu POTRZEBY OCHRONY MACIERZYŃSTWA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	39
Tabela 15. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu BEZROBOCIA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	40
Tabela 16. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	41
Tabela 17. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	42
Tabela 18. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	43
Tabela 19. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu PRZEMOCY DOMOWEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim.....	44

Tabela 20. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu POTRZEBY OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	45
Tabela 21. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ALKOHOLIZMU w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	46
Tabela 22. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu NARKOMANII w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	47
Tabela 23. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	48
Tabela 24. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu TRUDNOŚCI W INTEGRACJI CUDZOZIEMCÓW, KTÓRZY OTRZYMALI STATUS UCHODźCY w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	49
Tabela 25. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ZDARZENIA LOSOWEGO w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	50
Tabela 26. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu SYTUACJI KRYZYSOWEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	51
Tabela 27. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu KŁĘSKI ŻYWIOŁOWEJ LUB EKOLOGICZNEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	52
Tabela 28. Typy rodzin objętych pomocą społeczną z uwzględnieniem liczby osób w rodzinie w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	54
Tabela 29. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 z uwzględnieniem liczby dzieci w rodzinie	57
Tabela 30. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 z uwzględnieniem liczby dzieci w rodzinie	58
Tabela 31. Rodziny niepełne korzystające z pomocy społecznej z uwzględnieniem liczby dzieci w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	62
Tabela 32. Rodziny rencistów i emerytów korzystające z pomocy społecznej z podziałem na liczbę osób w rodzinie w latach 2013-2023	65
Tabela 33. Liczba osób korzystających z USŁUG OPIEKUŃCZYCH w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	67
Tabela 34. Liczba osób korzystających ze SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	68
Tabela 35. Liczba osób korzystających ze SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	69
Tabela 36. Liczba rodzin korzystających z PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	70
Tabela 37. Liczba rodzin korzystających z INTERWENCJI KRYZYSOWEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	71
Tabela 38. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń z pomocy społecznej w ramach zadań, własnych i zleconych przez administrację rządową, gmin i powiatów na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2013-2023	72
Tabela 39. Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych gmin w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023	73

Tabela 40. Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych gminom w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023.....	74
Tabela 41. Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych powiatów w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023.....	76
Tabela 42. Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych powiatom w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023.....	77

Spis wykresów

Wykres 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. Infrastruktura pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 (liczba placówek).....	10
Wykres 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18. Infrastruktura pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 (liczba miejsc)	13
Wykres 19, 20, 21, 22, 23. Zatrudnienie w pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013- 2023 (liczba osób).....	18
Wykres 24, 25, 26, 27, 28. Zatrudnienie pracowników socjalnych w ośrodkach pomocy społecznej/centrach usług społecznych (z podziałem na zajmowane stanowisko) w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 (liczba osób).....	21
Wykres 29, 30, 31, 32. Zatrudnienie pracowników socjalnych w PCPR (z podziałem na zajmowane stanowisko) w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 (liczba osób).....	23
Wykres 33. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023.....	27
Wykres 34. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023.....	27
Wykres 35, 36, 37, 38, 39, 40. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim wg najczęściej występujących przyczyn udzielenia pomocy	30
Wykres 41, 42, 43, 44, 45, 46. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim wg najczęściej występujących przyczyn udzielenia pomocy	32
Wykres 47, 48, 49, 50, 51, 52. Odsetek osób w rodzinach korzystających z pomocy, w stosunku do ogólnej liczby osób objętych pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 wg najczęściej występujących przyczyn udzielania pomocy	35
Wykres 53. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu UBÓSTWA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	36
Wykres 54. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu SIEROCTWA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	37
Wykres 55. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu BEZDOMNOŚCI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	38
Wykres 56. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu POTRZEBY OCHRONY MACIERZYŃSTWA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	39
Wykres 57. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu BEZROBOCIA w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	40
Wykres 58. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	41
Wykres 59 Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu DŁUGOTRWALEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	42

Wykres 60. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim..	43
Wykres 61. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu PRZEMOCY DOMOWEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	44
Wykres 62. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu ALKOHOLIZMU w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	46
Wykres 63. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu NARKOMANII w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	47
Wykres 64. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	48
Wykres 65. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu ZDARZENIA LOSOWEGO w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	50
Wykres 66. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu SYTUACJI KRYZYSOWEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	51
Wykres 67, 68, 69, 70, 71, 72. Typy rodzin objętych pomocą społeczną z uwzględnieniem liczby osób w rodzinie w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	55
Wykres 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023 z uwzględnieniem liczby dzieci w rodzinie	59
Wykres 80, 81, 82, 83. Rodziny niepełne korzystające z pomocy społecznej z uwzględnieniem liczby dzieci w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim.....	63
Wykres 84, 85, 86, 87. Rodziny rencistów i emerytów korzystające z pomocy społecznej z podziałem na liczbę osób w rodzinie w latach 2013-2023	66
Wykres 88. Liczba osób korzystających z USŁUG OPIEKUŃCZYCH w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim.....	67
Wykres 89. Liczba osób korzystających ze SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim.....	68
Wykres 90. Liczba osób korzystających ze SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim	69
Wykres 91. Liczba rodzin korzystających z PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim.....	70
Wykres 92. Liczba rodzin korzystających z INTERWENCJI KRYZYSOWEJ w latach 2013-2023 w województwie warmińsko-mazurskim.....	71
Wykres 93. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń z pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych przez administrację rządową gmin i powiatów na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2013-2023.....	73
Wykres 94 Kwota świadczeń przeznaczonych na zdania własne gmin w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023.....	74
Wykres 95. Kwota świadczeń przeznaczonych na zadania zlecone gminom w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023.....	75
Wykres 96. Kwota świadczeń przeznaczonych na zadania zlecone powiatowym centrom pomocy rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2023	77